

Lagrådsremiss

Märkning av textilprodukter

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 13 februari 2014

Birgitta Ohlsson

Linda Utterberg
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår en lag som innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 om märkning av textilprodukter. EU-förordningen, som ersätter tre tidigare EU-direktiv om textilmärkning med huvudsakligen samma sakliga innehåll, syftar till att harmonisera benämningarna på textilfibrer samt hur etikettering och märkning av textilprodukter ska ske. På så sätt ska den inre marknaden fungera bättre och konsumenterna ges korrekt information. Genom lagen anpassas svensk rätt till EU-förordningen.

I den föreslagna lagen anges att marknadskontrollen i fråga om textilprodukter, dvs. tillsynen över att EU-förordningen om märkning av textilprodukter följs, ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Denna marknadskontrollmyndighet ska bl.a. få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att regelverket ska följas. Den föreslagna lagen innehåller också bestämmelser om ersättning för provtagning och varuprover i vissa fall samt bestämmelser om tystnadsplikt och överklagande.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	EU:s textilmärkningsförordning	6
5	Ett kompletterande svenskt regelverk för märkning av textilprodukter	9
5.1	En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning	9
5.2	Marknadskontroll	10
5.2.1	Ett nytt regelverk för tillsynen	10
5.2.2	Marknadskontrollmyndighet	11
5.2.3	Förelägganden och förbud i samband med marknadskontroll	12
5.2.4	Ersättning för kostnader	13
5.2.5	Tystnadsplikt och sekretess	14
5.3	Sanktioner	16
5.4	Överklagande	18
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	19
7	Konsekvenser	20
8	Författningskommentar	21
Bilaga 1	EU:s textilmärkningsförordning	26
Bilaga 2	EU-förordningen om marknadskontroll	90
Bilaga 3	Sammanfattning av departementspromemorian Märkning av textilprodukter (Ds 2013:29)	108
Bilaga 4	Promemorians lagförslag	109
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	111

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförfordning.

2 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG¹ (EU:s textilmärkningsförordning). Förordningen innehåller krav som ska vara uppfyllda för att en textilprodukt ska få tillhandahållas på marknaden.

Marknadskontrollmyndighet

2 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva marknadskontroll enligt EU:s textilmärkningsförordning och denna lag. Bestämmelser om marknadskontroll finns även i artiklarna 15–29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93².

Förelägganden och förbud

3 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att EU:s textilmärkningsförordning ska följas.

4 § Ett föreläggande eller förbud enligt 3 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Omedelbar verkställbarhet

5 § Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att beslut enligt 3 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart.

Ekonomisk ersättning

6 § En ekonomisk aktör ska ersätta marknadskontrollmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov, om det vid undersökningen visar sig att en lämnad uppgift om fibersammansättningen är oriktig i något väsentligt avseende.

¹ EUT L 272, 18.10.2011, s. 1 (Celex 32011R1007).

² EUT L 218, 13.8.2008, s. 30 (Celex 32008R0765).

Marknadskontrollmyndigheten ska ersätta en ekonomisk aktör för varuprover och liknande, om det finns särskilda skäl för det.

Tystnadsplikt

7 § Den som har befattat sig med ett ärende som gäller marknadskontroll enligt EU:s textilmärkningsförordning och denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja det som han eller hon då har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Överklagande

8 § Marknadskontrollmyndighetens beslut enligt 3 och 6 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014, då lagen (1992:1231) om märkning av textilier ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter gäller till och med den 9 november 2014 i fråga om textilprodukter som har släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012.

3. Förelägganden och förbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska fortfarande gälla.

3 Ärendet och dess beredning

Lagen (1992:1231) om märkning av textilier trädde i kraft i samband med att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft, den 1 januari 1994. Samma dag trädde förordningen (1993:696) om märkning av textilier i kraft. Därigenom, och genom Konsumentverkets föreskrifter om benämning av textilier, anpassades svensk rätt till tre EU-direktiv och två EU-rekommendationer om benämningar på textila fibrer och märkning av textilprodukter samt om metoder för kvantitativ analys av fiberblandningar. Direktiven och rekommendationerna har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG (EU:s textilmärkningsförordning). Förordningen trädde i kraft den 7 november 2011 och den tillämpas sedan den 8 maj 2012. Förordningen finns i *bilaga 1*.

Sedan den 1 januari 2010 gäller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter (EU-förordningen om marknadskontroll). Förordningen innehåller bestämmelser om ackreditering, marknadskontroll, kontroll av produkter från tredjeländer och CE-märkning. I vissa fall blir förordningen tillämplig i fråga om textilprodukter. Förordningen finns i *bilaga 2*.

Mot bakgrund av de nya EU-instrumenten på området togs det inom Regeringskansliet initiativ till en översyn av det svenska regelverket för att säkerställa dels att det inte överlappar EU-förordningarna, dels att kompletterande regler införs i de fall EU:s textilmärkningsförordning ger medlemsstaterna beslutanderätt eller där det finns behov av nationella föreskrifter. Resultatet av översynen redovisas i departementspromemorian Märkning av textilprodukter (Ds 2013:19). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 3*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2013/3763/KO).

4 EU:s textilmärkningsförordning

Genom EU:s textilmärkningsförordning slås de tre s.k. textildirektiven samman. Det är främst redaktionella skäl som ligger bakom förändringen; de tre direktiven är mycket tekniska till sitt innehåll och har på grund av senare ändringar blivit svåröverskådliga. För att undvika att medlemsstaterna måste införliva tekniska ändringar, med den administrativa belastning detta innebär, och för att göra det möjligt att snabbare anta nya benämningar på textilfibrer som börjar tillämpas

samtidigt i hela unionen har en förordning bedömts vara den bästa regleringsformen (jfr skäl 1 och 2).

Kommissionen ges i förordningen befogenhet att anta delegerade akter för fastställande av tekniska kriterier och förfaranderegler för att tillåta avvikelser för fiberinnehåll, för att göra ändringar i vissa av bilagorna för att beakta den tekniska utvecklingen och för att införa nya benämningar på textilfibrer (artikel 21).

Nedan följer en redogörelse för de viktigaste bestämmelserna i förordningen.

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Förordningen reglerar vissa aspekter av etikettering och märkning av textilier, i synnerhet benämningar på textilfibrer (skäl 5). Syftet med förordningen är att den inre marknaden ska fungera bättre och att förbättra informationen till konsumenterna (artikel 1). Ett grundläggande krav är att textilprodukter får tillhandahållas på marknaden endast om de är etiketterade, märkta eller åtföljda av s.k. handelsdokument i enlighet med förordningen (artikel 4).

Förordningen ska tillämpas på textilprodukter som tillhandahålls inom EU (artikel 2.1). Med textilprodukt avses en produkt i obearbetat, halvbearbetat, bearbetat, halvförädlat, halvkonfektionerat eller konfektionerat tillstånd som uteslutande består av textilfibrer, oavsett vilket förfarande som använts för deras blandning eller sammansättning (artikel 3.1 a). Följande produkter ska behandlas på samma sätt som textilprodukter (artikel 2.2):

- a) Produkter som består av minst 80 viktprocent textilfibrer.
- b) Möbel-, paraply- och markistyg som består av minst 80 viktprocent textila inslag.
- c) Textila inslag i
 - i) det övre skiktet i flerlagrade golvbeläggningar,
 - ii) madrassbeläggningar,
 - iii) beläggningar på campingartiklar,förutsatt att dessa textila inslag utgör minst 80 viktprocent av dessa beläggningar.
- d) Textilier som ingår i andra produkter som en väsentlig del i de fall deras sammansättning deklarerar.

Förordningen gäller dock inte textilprodukter som levereras till personer som arbetar i hemmet eller till fristående företag som utför arbete med tillhandahållet material utan att detta överläts mot betalning (artikel 2.3). Förordningen gäller inte heller skräddarsydda textilprodukter som tillverkas av skräddare som är egenföretagare (artikel 2.4).

Benämningar på textilfibrer och krav på etikettering och märkning

I förordningen finns regler om benämningar på textilfibrer och därtill hörande krav på etikettering och märkning. I bilaga I till förordningen finns en förteckning över benämningar på textilfibrer som ska användas (artikel 5.1).

En tillverkare eller en person som handlar på en tillverkares vägnar får ansöka hos kommissionen om att få en ny benämning på en textilfiber införd i förteckningen (artikel 6).

Endast textilprodukter som uteslutande består av ett fiberslag får etiketteras eller märkas som ”100 %”, ”ren” eller ”hel-” (artikel 7.1). En textilprodukt får etiketteras eller märkas med beteckningen ”ny ull” om den uteslutande består av en ullfiber som aldrig tidigare ingått i en färdig vara och som tidigare inte genomgått någon annan än den för framställningen erforderliga spinn- eller filtningsprocessen eller någon fiberskadande behandling eller användning (artikel 8.1).

En textilprodukt som består av flera fiberslag ska etiketteras eller märkas med namn på och viktprocent för samtliga ingående fiberslag i fallande ordning (artikel 9.1).

Om produkten innehåller två eller flera textila inslag med olika textilfiberinnehåll, ska den vara försedd med en etikett eller märkning som anger textilfiberinnehållet i varje inslag (artikel 11.1).

Förekomsten av icke-textila delar av animaliskt ursprung i textilprodukter ska anges genom att frasen ”Innehåller icke-textila delar av animaliskt ursprung” återges på etiketten eller märkningen (artikel 12). Kravet saknar motsvarighet i de tre textildirektiven.

Textilprodukter ska när de tillhandahålls på marknaden förses med etikett eller märkning som anger deras fibersammansättning. Etiketten och märkningen ska vara hållbar, lätt att läsa, synlig och åtkomlig samt, när en etikett används, ordentligt fastsatt (artikel 14.1). När produkterna levereras till ekonomiska aktörer inom leveranskedjan får etiketterna och märkningen ersättas av eller kompletteras med åtföljande handelsdokument (artikel 14.2).

Tillverkare som släpper ut en textilprodukt på marknaden ska se till att etiketten eller märkningen tillhandahålls och att informationen på den är korrekt. Om tillverkaren inte är etablerad i EU, åvilar denna skyldighet importören (artikel 15.1). En distributör ska likställas med tillverkare, om distributören släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke, själv sätter fast etiketten eller ändrar innehållet på etiketten (artikel 15.2).

Distributörer som tillhandahåller en textilprodukt på marknaden ska se till att produkten är försedd med lämplig etikett eller märkning i enlighet med EU-förordningen (artikel 15.3). Tillverkare, importörer och distributörer ska se till att den information som ges när textilprodukterna tillhandahålls på marknaden inte kan förväxlas med de benämningar på textilfibrer och beskrivningar av fibersammansättningar som finns i bilaga I till förordningen (artikel 15.4).

Beskrivningen av textilfibersammansättningen ska vara lätt att läsa, synlig och klar samt anges med tryck som är enhetligt i fråga om storlek, stil och typsnitt i kataloger och annan reklam samt på förpackningar, etiketter och märkning. Denna information ska vara klart synlig för konsumenten före köpet, även när köpet sker på elektronisk väg (artikel 16.1).

Varumärken eller firmanamn får anges omedelbart före eller efter beskrivningen av textilfibersammansättningen. Om ett varumärke eller firmanamn innehåller en av de benämningar på textilfibrer som förtecknas i bilaga I till EU-förordningen eller en benämning som lätt kan förväxlas med en sådan benämning, ska emellertid varumärket eller namnet anges omedelbart före eller efter beskrivningen av textilfibersammansättningen (artikel 16.2). Etiketten eller märkningen

ska tillhandahållas på det eller de officiella språken i den medlemsstat på vars territorium textilprodukten tillhandahålls konsumenten, om inte annat gäller i medlemsstaten (artikel 16.3).

Marknadskontroll

Marknadskontrollen av de produkter som omfattas av EU:s textilmärkningsförordning ska ske i enlighet med EU-förordningen om marknadskontroll och EU-direktivet om produktsäkerhet (skäl 14).

Marknadskontrollmyndigheterna ska kontrollera att textilprodukternas fibersammansättning överensstämmer med den information som lämnas (artikel 18). Kontrollen ska göras i enlighet med metoder som anges i bilaga VIII till EU:s textilmärkningsförordning (artikel 19.1).

Ikraftträdande

EU:s textilmärkningsförordning tillämpas sedan den 8 maj 2012 (artikel 28). Textildirektiven upphörde att gälla vid samma tidpunkt (artikel 27). Textilprodukter som överensstämmer med 2008 års textildirektiv och som släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012 får dock fortsätta att tillhandahållas på marknaden till och med den 9 november 2014 (artikel 26).

Förordningen är bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater (artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt).

5 Ett kompletterande svenskt regelverk för märkning av textilprodukter

5.1 En ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning

Regeringens förslag: Den nuvarande lagen om märkning av textilier ersätts med en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock ett annat namn på lagen.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslaget om att en ny lag ska ersätta den nuvarande lagen om märkning av textilier utan invändning. Dock invänder *Svensk Handel* och *Textilimportörerna* mot innehållet i vissa artiklar i EU:s textilmärkningsförordning. Textilimportörerna anser vidare att det klart ska framgå av den svenska lagen att geografiskt ursprung eller kommersiellt ursprung/kommersiell avsändare inte ska behöva anges på textila produkter. *Konsumentverket* ser ett behov av att förtydliga vad som avses i en särskild artikel i EU:s textilmärkningsförordning där verket anser att innebörden är oklar.

Skälen för regeringens förslag: Märkning av textilprodukter, som tidigare har reglerats i EU-direktiv vilka har genomförts i svensk rätt

genom lagen om märkning av textilier samt förordningen om märkning av textilier och Konsumentverkets föreskrifter om benämningar på textilier, regleras numera i EU:s textilmärkningsförordning. Det svenska regelverket bör därför justeras och kompletterande nationella regler bör införas i de fall EU-förordningen ger medlemsstaterna beslutanderätt eller där det finns behov av nationella föreskrifter. Den kompletterande regleringen samlas lämpligen i en ny lag. Det bör av namnet på lagen framgå att den innehåller kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning. Den nuvarande lagen bör samtidigt upphöra att gälla.

EU:s textilmärkningsförordning är direkt tillämplig. Den gäller som lag i Sverige och det saknas möjlighet att i nationella regler avvika från vad som stadgas i EU-förordningen. *Svensk Handels* och *Textilimportörernas* invändningar mot delar av EU-förordningen och *Konsumentverkets* förfrågan om förtydligande kan således inte föranleda några kompletterande bestämmelser i den svenska lagen. Av samma skäl saknas det även utrymme för att, som hittills, bemyndiga regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur textilier ska märkas, hur textila fibrer får benämnas och beskrivas och vilka analysmetoder som ska användas vid provning och kontroll.

5.2 Marknadskontroll

5.2.1 Ett nytt regelverk för tillsynen

Regeringens förslag: ”Tillsyn” ska ersättas av ”marknadskontroll”.

En upplysning om att det finns bestämmelser om marknadskontroll i EU-förordningen om marknadskontroll ska införas i den nya lagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslagen utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: EU-förordningen om marknadskontroll tillämpas sedan den 1 januari 2010 på produkter som omfattas av harmoniserad EU-lagstiftning (artikel 15.1). Marknadskontroll är den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkter överensstämmer med de krav som fastställs i gemenskapslagstiftningen och inte hotar hälsan, säkerheten eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset (artikel 2.17).

I kapitel III i EU-förordningen om marknadskontroll anges en gemenskapsram för marknadskontroll som således är tillämplig på textilprodukter. I artiklarna 17–26 anges dels vilka skyldigheter medlemsstaterna har, dels vilka befogenheter som marknadskontrollmyndigheterna har. Vissa bestämmelser stadgar i sig en direkt befogenhet för marknadskontrollmyndigheterna och är därmed direkt tillämpbara för dessa (artiklarna 19 och 27–29). Andra bestämmelser reglerar befogenheter som kan följa av annan lagstiftning (se t.ex. artikel 21 rörande s.k. begränsande åtgärder).

Marknadskontrollmyndigheten ska göra lämpliga kontroller i tillräcklig omfattning genom granskning av dokument och, där så är lämpligt,

fysisk undersökning av ett ändamålsenligt urval av produkter (artikel 19). Myndigheten har vidare befogenhet att kräva att en s.k. ekonomisk aktör tillhandahåller den dokumentation och information som behövs för marknadskontrollen. Myndigheten kan också kräva tillträde till de ekonomiska aktörernas lokaler och ta provexemplar av produkterna.

Enligt EU:s textilmärkningsförordning ska marknadskontrollmyndigheten kontrollera att textilprodukternas fibersammansättning överensstämmer med den information som lämnas. Kontrollen ska ske i enlighet med EU-förordningen om marknadskontroll.

Med anledning av det sagda bör ”tillsyn” i svensk lagstiftning ersättas av ”marknadskontroll”. Vidare bör en upplysning om att det finns bestämmelser om marknadskontroll i EU-förordningen om marknadskontroll införas i den nya lagen.

I 5 § andra punkten i lagen om märkning av textilier finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om tillsyner. Den bestämmelsen överlappar EU-förordningen om marknadskontroll och bör därför inte föras över till den nya lagen.

5.2.2 Marknadskontrollmyndighet

Regeringens förslag: Marknadskontrollen ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringens bedömning: Konsumentverket bör utses till marknadskontrollmyndighet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag och bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslaget utan invändning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: För att uppfylla de krav som ställs i EU-rätten ska Sverige utse en myndighet som ska utföra marknadskontrollen av textilprodukter. Konsumentverket, som i dag är tillsynsmyndighet, bedöms ha relevant kompetens att även fortsättningsvis ansvara för att övervaka att regelverket om märkning av textilprodukter följs. Konsumentverket bör därför utöva marknadskontroll enligt det nya regelverket. Detta bör lämpligen bestämmas i en förordning. I den nya lagen bör anges att marknadskontrollen ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

5.2.3 Förelägganden och förbud i samband med marknadskontroll

Regeringens förslag: Marknadskontrollmyndigheten ska få meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att EU:s textilmärkningsförordning ska följas.

Ett sådant föreläggande eller förbud ska som huvudregel förenas med vite. Detsamma gäller ett beslut om åtgärd enligt EU-förordningen om marknadskontroll.

Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att förelägganden, förbud och beslut ska gälla omedelbart.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslagen utan invändning.

Skälen för regeringens förslag

Allmänna krav på marknadskontrollen

Marknadskontrollmyndigheten ska enligt EU:s textilmärkningsförordning kontrollera att textilprodukternas fibersammansättning överensstämmer med den information som lämnas. Myndigheten ska ges de befogenheter som behövs för att utföra kontrollen. Vissa befogenheter tillerkänns marknadskontrollmyndigheten redan genom EU-förordningen om marknadskontroll (se avsnitt 5.2.1). Förordningen är dock inte uttömmande i detta avseende. I vissa fall krävs kompletterande lagstiftning för att reglera befogenheterna. Dessa fall behandlas nedan.

Förelägganden och förbud

Syftet med marknadskontrollen är att säkerställa att en vara som inte uppfyller EU-lagstiftningen dras tillbaka, förbjuds eller hindras från att tillhandahållas (artikel 16.2 i EU-förordningen om marknadskontroll). Därutöver ska medlemsstaterna på lämpligt sätt kontrollera att det vidtas rättelse (artikel 18.2 c). Marknadskontrollmyndigheten ska ges de befogenheter, resurser och kunskaper som krävs för att myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter (artikel 18.3).

I EU-förordningen om marknadskontroll finns bestämmelser som reglerar användandet av s.k. begränsande åtgärder (artikel 21). En sådan åtgärd kan t.ex. syfta till att förbjuda tillhandahållandet av en produkt på marknaden. Varken i EU-förordningen om marknadskontroll eller i EU:s textilmärkningsförordning ställs det något uttryckligt krav på att marknadskontrollmyndigheten ska ges befogenheter att vidta begränsande åtgärder. För att säkerställa att endast textilprodukter som uppfyller kraven i EU:s textilmärkningsförordning tillhandahålls på marknaden krävs dock att marknadskontrollmyndigheten har möjlighet att förelägga ekonomiska aktörer att vidta begränsande åtgärder. Därför föreslås att marknadskontrollmyndigheten, på motsvarande sätt som enligt den nuvarande lagen, ska kunna besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att förordningen ska följas.

Vite

Tillsynsmyndigheten får, enligt det nuvarande regelverket för märkning av textilier, förena förelägganden och förbud med vite. För att marknadskontrollmyndighetens befogenhet att meddela sådana förelägganden och förbud och att besluta åtgärder enligt EU-förordningen om marknads kontroll ska kunna tillämpas effektivt i praktiken bör besluten förenas med vite. Endast om det av särskilda skäl är obehövligt ska beslut inte förenas med vite. Regeringen föreslår att en reglering med den innebörden tas in i den nya lagen.

Omedelbart verkställbara beslut

Om marknadskontrollmyndigheten konstaterat att det finns förutsättningar för ett föreläggande eller förbud, finns det ofta ett behov av att beslutet om åtgärden genast blir gällande. Detsamma gäller de beslut enligt EU-förordningen om marknads kontroll genom vilka marknadskontrollmyndigheten förelägger t.ex. en importör att lämna tillträde till lokaler eller att lämna upplysningar, handlingar, varuprover eller liknande. Det kan sålunda vara angeläget att handläggningen inte förhalas genom att behandlingen av ett överklagande inväntas.

Mot denna bakgrund bör det enligt den nya lagen vara möjligt för marknadskontrollmyndigheten att bestämma att dess beslut enligt såväl lagen som EU-förordningen om marknads kontroll ska gälla omedelbart. Möjligheten att vid överklagande begära inhibition enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) minimerar risken att en ekonomisk aktör drabbas av skada på grund av ett felaktigt beslut.

5.2.4 Ersättning för kostnader

Regeringens förslag: En ekonomisk aktör ska ersätta marknadskontrollmyndighetens kostnader, om det vid kontroll visar sig att en lämnad uppgift om fibersammansättningen är oriktig i något väsentligt avseende. Aktören ska kunna få ersättning av marknadskontrollmyndigheten för varuprover och liknande, om det finns särskilda skäl för det.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna ställer sig positiva till förslaget eller lämnar det utan invändning. *Svensk Handel* anser dock att det bör tydliggöras att ersättning till en ekonomisk aktör kan ges både i fall då en analys visat att inget fel är begånget och när otillräcklig märkning föreligger men särskilda skäl ändå kan åberopas.

Skälen för regeringens förslag: En näringsidkare som tillhandahåller textilier är enligt nuvarande reglering skyldig att kostnadsfritt lämna Konsumentverket de varuprov och liknande som behövs för tillsynen. Näringsidkaren är dessutom skyldig att betala Konsumentverkets kostnader för provtagning och undersökning av textilier, om det vid kontroll visar sig att en lämnad uppgift om innehållet av textila fibrer i något väsentligt avseende är oriktig (5 § lagen om märkning av textilier och 8 § förordningen om märkning av textilier). Det är lämpligt att

motsvarande ordning gäller för näringsidkarens skyldigheter enligt den nya lagen.

Enligt 34 § första stycket produktsäkerhetslagen (2004:451) och 30 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet har näringsidkaren rätt till ersättning från tillsynsmyndigheten respektive marknadskontrollmyndigheten för varuprover och liknande, om det finns särskilda skäl för det. Det är främst i de fall där myndigheten i fråga inte har kunnat visa att varan inte uppfyller kraven enligt respektive lag som det kan bli aktuellt med ersättning (prop. 2010/11:65 s. 81). Skäl för ersättning kan vara att det krävts prov av en dyrbar vara eller att fler provexemplar har begärts in än som anses normalt (prop. 1988/89:23 s. 115).

I 1992 års lag om märkning av textilier saknar näringsidkaren motsvarande rätt till ersättning. En sådan rätt för ekonomiska aktörer bör införas i den nya lagen. En ekonomisk aktör bör ha rätt till ersättning om det finns särskilda skäl. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl bör det som uttalats i förarbetena till produktsäkerhetslagen och lagen om leksakers säkerhet tjäna till ledning. Regeringen bedömer inte att lagtexten i sig behöver förtydligas eller att ytterligare ledning för tillämpningen av bestämmelsen behöver ges.

5.2.5 Tystnadsplikt och sekretess

Regeringens förslag: Den som har befattat sig med ett ärende som gäller marknadskontroll enligt EU:s textilmärkningsförordning och lagen med kompletterande bestämmelser till förordningen får inte obehörigen röja eller utnyttja det som han eller hon då har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

Regeringens bedömning: Några kompletterande regler om offentlighet och sekretess behövs inte.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslaget och bedömningen utan invändning.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Tystnadsplikt

Det är förbjudet för myndigheter att röja eller utnyttja en sekretessbelagd uppgift (2 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Förbudet gäller också för en person som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i en myndighets verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, på grund av tjänsteplikt eller på annan liknande grund.

Det förekommer att uppgifter som kommer fram vid marknadskontroll av produkter hanteras av en vidare krets personer än som omfattas av offentlighets- och sekretesslagen. Exempelvis kan marknadskontrollmyndigheten behöva konsultera teknisk expertis i frågor som rör fibersammansättningen i en textilprodukt. Ofta lär anlätade personer få en sådan anknytning till myndigheten att sekretess gäller. Emellertid kan det inte uteslutas att det i verksamheten deltar personer som inte har denna

anknytning. Det bör därför införas en tystnadsplikt för den som i annan verksamhet än det allmännas befattat sig med uppgifter i ett ärende om märkning av textilprodukter (jfr 35 § produktsäkerhetslagen).

Sekretess hos myndigheter

I offentlighets- och sekretesslagen finns inte någon sekretessbestämmelse som särskilt tar sikte på den typ av tillsynsverksamhet som Konsumentverket ska bedriva i egenskap av marknadskontrollmyndighet i enlighet med regeringens bedömning ovan (se avsnitt 5.2.2).

Sekretess gäller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i en statlig myndighets verksamhet som består i tillsyn över näringslivet (30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen). Sekretessen gäller bl.a. för uppgift om enskilda affärs- eller driftsförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Sekretess gäller även för sådan uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten förfogar över på grund av ett avtal om detta med en annan stat eller med en mellanfolklig organisation som riksdagen godkänt (30 kap. 24 § offentlighets- och sekretesslagen). Om sådan sekretess gäller får de sekretessbrytande bestämmelserna i 10 kap. 15–27 §§ och 28 § första stycket inte tillämpas i strid med avtalet. I begreppet avtal anses ingå bl.a. rättsakter som gäller till följd av Sveriges medlemskap i EU, dvs. förordningar och direktiv m.m. som utfärdas av EU:s institutioner. För att bestämmelsen ska bli tillämplig krävs att det aktuella avtalet eller rättsakten innehåller en klausul eller artikel om att uppgiften inte får lämnas vidare i det aktuella fallet. I artikel 19.5 i EU-förordningen om marknadskontroll anges att marknadskontrollmyndigheterna ska iaktta konfidentialitet när det är nödvändigt för att skydda affärshemligheter eller personuppgifter enligt nationell lagstiftning, dock i enlighet med kravet på att information enligt förordningen ska offentliggöras i så stor utsträckning som möjligt för att användarnas intressen i gemenskapen ska skyddas.

Enligt 9 § första stycket offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) gäller sekretess i statliga myndigheters verksamhet som rör bl.a. tillsyn över näringslivet i den utsträckning som anges i bilagan till förordningen. Omfattningen av sekretessen hos nu berörda myndigheter anges på olika sätt. För tillsyn hos Konsumentverket och Konsumentombudsmannen gäller sekretess, om inte intresset av allmän kändedom om förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redligheten i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att uppgifter bör lämnas ut (bilagan punkt 15). Denna bestämmelse är således inte begränsad till någon särskild tillsynsverksamhet hos myndigheten.

Någon lagändring eller förordningsändring med kompletterande regler om offentlighet och sekretess behövs inte med anledning av EU:s textilmärkningsförordning. Upplysningsvis bör det dock i lagen anges att offentlighets- och sekretesslagen tillämpas i det allmännas verksamhet.

5.3 Sanktioner

Regeringens bedömning: Någon straffsanktion bör inte införas i den nya lagen. Några särskilda bestämmelser om marknadsstörningsavgift enligt marknadsföringslagen behöver inte heller införas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens bedömning beträffande frågan om behovet av en straffsanktion. I promemorian föreslås dels en bestämmelse om att en marknadsföringsåtgärd som strider mot EU:s textilmärkningsförordning kan medföra marknadsstörningsavgift enligt 29–36 §§ marknadsföringslagen (2008:486), dels en bestämmelse om att en marknadsstörningsavgift inte får åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt den föreslagna lagen.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar bedömningen angående behovet av en straffsanktion utan invändning. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* ifrågasätter att det i lagen införas bestämmelser om sanktioner enligt marknadsföringslagen. *Konsumentverket* föreslår ett tillägg i 29 § andra stycket marknadsföringslagen, motsvarande de hänvisningar som där görs till bl.a. alkohollagen (2010:1622) och radio- och tv-lagen (2010:696), för att tydliggöra att marknadsföringsåtgärder som strider mot EU:s textilmärkningsförordning kan medföra marknadsstörningsavgift.

Skälen för regeringens bedömning: Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot reglerna om märkning och om hur textila fibrer får benämnas och beskrivas ska dömas till böter (10 och 11 §§ förordningen om märkning av textilier). I ringa fall ska det inte dömas till ansvar. Det ska inte heller dömas till ansvar om gärningen är belagd med straff i brottsbalken, kan föranleda marknadsstörningsavgift enligt marknadsföringslagen eller omfattas av ett vitesföreläggande enligt marknadsföringslagen eller förordningen om märkning av textilier. Allmänt åtal för brott får väckas bara efter medgivande av Konsumentverket (12 § förordningen om märkning av textilier).

Vileledande affärsmetoder, bl.a. tillhandahållandet av oriktig information som får konsumenter att fatta ett annat affärsbeslut än vad som annars skulle ha varit fallet, är otillåtna enligt EU-direktivet om otillbörliga affärsmetoder (se även skäl 19 i EU:s textilmärkningsförordning).

Direktivet om otillbörliga affärsmetoder är genomfört i Sverige huvudsakligen genom marknadsföringslagen. Där anges att marknadsföring ska stämma överens med god marknadsföringssed (5 §). Marknadsföringsåtgärder som strider mot annan lagstiftning, t.ex. en EU-förordning, anses även strida mot god marknadsföringssed enligt den s.k. lagstridighetsprincipen. Vidare får en näringsidkare vid marknadsföring inte använda sig av felaktiga påståenden eller andra framställningar som är vileledande i fråga om näringsidkarens egen eller någon annans näringsverksamhet, bl.a. när det gäller framställningar som rör produktens förekomst, art, mängd, kvalitet och andra utmärkande egenskaper (10 §).

En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd (23 §). Ett förbud ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 §).

En näringsidkare får enligt 29 § marknadsföringslagen åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift) om näringsidkaren, eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar, uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot vissa av marknadsföringslagens regler eller vissa regler om marknadsföring i annan lagstiftning. Marknadsstörningsavgift kan t.ex. utdömas vid överträdelse av 10 § marknadsföringslagen. Bestämmelsen i 29 § marknadsföringslagen reglerar uttömmande i vilka fall marknadsstörningsavgift kan aktualiseras. En marknadsstörningsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett åläggande som har meddelats vid vite enligt marknadsföringslagen (30 §).

Vidare finns det i marknadsföringslagen bestämmelser om skadeståndsskyldighet och utplånande i anledning av bl.a. vilseledande framställningar (37 och 39 §§).

Konsumentombudsmannen får, förutom i fråga om skadestånd, väcka talan angående ovan nämnda sanktioner enligt marknadsföringslagen (41, 47, 48 och 49 §§).

Utöver marknadsföringslagens bestämmelser har, i enlighet med vad som föreslås i avsnitt 5.2.3, marknadskontrollmyndigheten möjligheter att meddela förelägganden och förbud vid vite i enlighet med den nya lagen. Det får anses att dessa sanktioner är tillräckliga för att säkerställa att lagen och EU:s textilmärkningsförordning följs. En straffsanktion är av dessa skäl inte nödvändig och krävs inte heller med hänsyn till överträdelsens allvar. Den nuvarande straffsanktionen, som alltså återfinns i 1993 års förordning, har såvitt känt heller aldrig kommit till användning. Straffbestämmelsen bör därför inte få någon motsvarighet i det nya kompletterande regelverket.

När det gäller frågan om det i den nya lagen bör införas bestämmelser om marknadsstörningsavgift gör regeringen följande bedömning. Promemorians förslag i denna del får uppfattas som en upplysningsbestämmelse om att en marknadsföringsåtgärd, som är vilseledande enligt 10 § marknadsföringslagen såvitt avser märkning eller etikettering av en textilprodukt, kan medföra marknadsstörningsavgift enligt 29 § marknadsföringslagen. Syftet med förslaget synes alltså inte vara att utvidga tillämpningsområdet för när marknadsstörningsavgift kan komma i fråga, vilket skulle förutsätta ett tillägg i 29 § marknadsföringslagen. Regeringen gör bedömningen att de föreslagna bestämmelserna i promemorian inte är nödvändiga och att de därför inte bör tas in i den nya lagen.

5.4 Överklagande

Regeringens förslag: Marknadskontrollmyndighetens beslut att meddela förelägganden och förbud och myndighetens beslut i fråga om ekonomisk ersättning får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna lämnar förslagen utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen om märkning av textilier får tillsynsmyndighetens beslut i enskilda fall enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol (6 §). Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Andra beslut som får överklagas gäller frågor som regleras i föreskrifter som har meddelats med stöd av ett bemyndigande i lagen, t.ex. beslut om att en näringsidkare ska betala kostnaden för en textilanalys.

I och med att EU:s textilmärkningsförordning började tillämpas den 8 maj 2012 regleras vissa frågor om åtgärder för marknadskontroll i EU-förordningen om marknadskontroll. Det gäller t.ex. en begäran om att få tillträde till en ekonomisk aktörs lokaler.

Det är lämpligt att samma möjligheter till överklagande gäller även fortsättningsvis. Det bör i den nya lagen anges att marknadskontrollmyndighetens beslut om att meddela förelägganden och förbud och myndighetens beslut i fråga om ekonomisk ersättning ska få överklagas. Även beslut med stöd av EU-förordningen om marknadskontroll ska kunna överklagas. Detta bör, i enlighet med förvaltningslagens (1986:223) allmänna regler om överklagande, gälla sådana åtgärder som marknadskontrollmyndigheten vidtar enligt EU-förordningen, i den mån dessa innebär åligganden för ekonomiska aktörer. Det gäller t.ex. beslut om att förelägga en ekonomisk aktör att tillhandahålla viss information. Någon lagreglering om detta behövs inte (jfr prop. 2010/11:65 s. 84 och 114 f.).

Överklagande bör ske till allmän förvaltningsdomstol. Av 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar följer att ett beslut ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats. Prövningstillstånd bör krävas för överklagande till kammarrätten.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning ska träda i kraft den 1 augusti 2014, då den nuvarande lagen om märkning av textilier ska upphöra att gälla.

I fråga om textilprodukter som släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012 ska äldre föreskrifter gälla till och med den 9 november 2014.

Förelägganden och förbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska fortfarande gälla.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian förslås att den nya lagen ska träda i kraft den 1 november 2013.

Remissinstanserna: Remissinstanserna lämnar förslagen utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: EU:s textilmärkningsförordning tillämpas sedan den 8 maj 2012. De tre EU-direktiven om textilmärkning upphörde att gälla med verkan från samma tidpunkt.

Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning bör träda i kraft så snart som möjligt. Med hänsyn till den tid som de återstående leden i lagstiftningsprocessen kan väntas ta föreslås att så sker den 1 augusti 2014. Vid samma tidpunkt bör den nuvarande lagen om märkning av textilier upphöra att gälla. För tydlighets skull bör det anges att förelägganden och förbud som har meddelats med stöd av äldre föreskrifter även gäller efter det att dessa har upphävts.

Enligt EU:s textilmärkningsförordning får textilprodukter som överensstämmer med 2008 års textildirektiv och som släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012 fortsätta att tillhandahållas på marknaden till och med den 9 november 2014, även om produkterna inte skulle uppfylla kraven enligt förordningen. Detta innebär att de bestämmelser som genomför de äldre direktiven bör fortsätta att gälla med avseende på de textilprodukter som släpptes ut på marknaden före den 8 maj 2012. Efter den 9 november 2014 ska dock EU:s textilmärkningsförordning tillämpas även på sådana tidigare utsläppta produkter. Därmed bör också lämpligen den nya lagen tillämpas fullt ut från den tidpunkten.

I avsnitt 5.3 anges att straffbestämmelsen i den nuvarande 10 § förordningen om märkning av textilier inte ska ersättas av någon motsvarande straffbestämmelse i det nya kompletterande regelverket. Av 5 § lagen (1964:163) om införande av brottsbalken framgår att straff ska bestämmas efter den lag som gällde när gärningen företogs. Gäller annan lag när dom meddelas, ska den lagen tillämpas, om den leder till frihet från straff eller lindrigare straff.

7 Konsekvenser

Regeringens bedömning: Förslagen medför inte några ökade kostnader för företagen.

Förslagen bedöms inte heller medföra några ökade kostnader för förvaltningsmyndigheter, domstolar, kommuner eller landsting.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna lämnar bedömningen utan invändning. *Svensk Handel* anför dock att bestämmelsen i artikel 12 i EU:s textilmärkningsförordning, som rör angivandet av förekomsten av icke textila delar av animaliskt ursprung, är ny och kommer att leda till merkostnader för företagen. *Konsumentverket* påpekar att ett utökad engagemang från verkets sida inte ryms inom nuvarande medelstilldelning.

Skälen för regeringens bedömning: EU:s textilmärkningsförordning innehåller den reglering som tidigare fanns i de tre s.k. textildirektiven. Den innehåller därutöver bl.a. en mekanism för att nya benämningar på textilfibrer ska kunna antas snabbare och enklare. Förslagen i lagrådsremissen syftar till att anpassa det svenska regelverket till den nya EU-regleringen. I vissa fall krävs kompletterande regler. I andra fall bör nuvarande bestämmelser utmönstras, i den mån de reglerar samma sak som EU:s textilmärkningsförordning. Även det förhållandet att EU-förordningen om marknads kontroll ska tillämpas vid tillsynen över märkningen av textilprodukter kräver vissa anpassningar. Som *Svensk Handel* påpekar saknar artikel 12 i EU:s textilmärkningsförordning motsvarighet i de tre textildirektiven. Det är inte uteslutet att denna bestämmelse kan leda till merkostnader för företagen. Detta är dock en konsekvens av EU-förordningen, som är bindande och direkt tillämplig i samtliga medlemsstater sedan den 8 maj 2012, och inte av den föreslagna lagen.

Den nya lagen innebär i princip inte några förändringar av regelverket i materiellt hänseende. Kraven på märkning av textilprodukter förändras inte därigenom. Ändringarna bedöms således inte medföra några ökade kostnader för företag som följer det nu gällande regelverkets krav på märkning av textilprodukter.

Förslaget bedöms inte heller medföra några ökade kostnader för förvaltningsmyndigheter, domstolar, kommuner eller landsting.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s textilmärkningsförordning

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG (EU:s textilmärkningsförordning). Förordningen innehåller krav som ska vara uppfyllda för att en textilprodukt ska få tillhandahållas på marknaden.

I paragrafen anges att lagen kompletterar EU:s textilmärkningsförordning. Upplysningsvis anges det även att förordningen innehåller krav som måste vara uppfyllda för att textilprodukter ska få tillhandahållas inom EU. En redogörelse för förordningen finns i avsnitt 4. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Marknadskontrollmyndighet

2 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva marknadskontroll enligt EU:s textilmärkningsförordning och denna lag. Bestämmelser om marknadskontroll finns även i artiklarna 15–29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

I paragrafen, som ansluter till artikel 18 och skäl 14 i EU:s textilmärkningsförordning, anges att en myndighet ska utöva marknadskontroll enligt EU-rätten och denna lag. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1 och 5.2.2.

”Marknadskontroll” är enligt artikel 2.17 i EU-förordningen om marknadskontroll den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av en myndighet för att se till att produkter som har släppts ut på marknaden överensstämmer med krav som härrör från harmoniserad EU-rätt och inte hotar hälsan, säkerheten eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset.

I paragrafen bemyndigas regeringen att bestämma vilken myndighet som ska utöva marknadskontroll avseende textilprodukter. Paragrafen innehåller också en upplysning om att det finns en allmän reglering av marknadskontroll i EU-förordningen om marknadskontroll, artiklarna 15–29.

Förelägganden och förbud

3 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att EU:s textilmärkningsförordning ska följas.

I paragrafen ges marknadskontrollmyndigheten rätt att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att EU:s textilmärkningsförordning ska följas. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

Ett beslut enligt paragrafen kan t.ex. utformas som ett förbud att tillhandahålla en viss textilprodukt på marknaden om den inte uppfyller etiketterings- och märkningskraven enligt EU:s textilmärkningsförordning eller som ett föreläggande att åtgärda bristande etikettering eller märkning så att kraven i förordningen uppfylls.

4 § Ett föreläggande eller förbud enligt 3 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

I paragrafen finns en bestämmelse om att vissa beslut av marknadskontrollmyndigheten som huvudregel ska förenas med vite. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

Med stöd av paragrafen är det möjligt att koppla ett vite till ett föreläggande eller förbud enligt 3 § eller till åtgärder som marknadskontrollmyndigheten vidtar med stöd av artikel 19 i EU-förordningen om marknads kontroll. En sådan åtgärd kan vara att begära tillträde till en ekonomisk aktörs lokaler eller att begära provexemplar av en produkt.

Huvudregeln är att ett beslut ska förenas med vite. Bestämmelsen ger dock marknadskontrollmyndigheten möjlighet att i det enskilda fallet avstå från detta, t.ex. när det står klart att en ekonomisk aktör kommer att följa det som föreläggs denne.

Omedelbar verkställbarhet

5 § Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att beslut enligt 3 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart.

I paragrafen anges att marknadskontrollmyndigheten får bestämma att dess beslut enligt angivna bestämmelser i lagen och i EU-förordningen om marknads kontroll ska gälla omedelbart. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

Om marknadskontrollmyndigheten konstaterar att det finns förutsättningar för ett föreläggande eller förbud, är det i regel ändamålsenligt att beslutet gäller omedelbart. Verkställigheten av ett beslut bör inte kunna förhalas i avvaktan på prövningen av ett överklagande. Detsamma gäller marknadskontrollmyndighetens beslut enligt artikel 19 i EU-förordningen om marknads kontroll, som ger myndigheten befogenhet att t.ex. ålägga en ekonomisk aktör att lämna vissa upplysningar och handlingar som behövs för marknads kontrollen.

Ekonomisk ersättning

6 § En ekonomisk aktör ska ersätta marknadskontrollmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov, om det vid undersökningen visar sig att en lämnad uppgift om fibersammansättningen är oriktig i något väsentligt avseende.

Marknadskontrollmyndigheten ska ersätta en ekonomisk aktör för varuprover och liknande, om det finns särskilda skäl för det.

I paragrafen finns bestämmelser om ekonomisk ersättning. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.4.

Enligt *första stycket* är en ekonomisk aktör skyldig att ersätta marknadskontrollmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov, om det vid kontroll visar sig att en lämnad uppgift om fibersammansättningen är oriktig i något väsentligt avseende. Varje oriktighet ger alltså inte upphov till ersättningsskyldighet. Det krävs att den lämnade uppgiften om fibersammansättningen varit oriktig i ett väsentligt avseende. Det är inte möjligt att generellt ange när så är fallet utan detta får avgöras i varje enskilt fall. Med ”ekonomisk aktör” avses tillverkaren, importören, tillverkarens representant och distributören av en textilprodukt (artikel 2.7 i EU-förordningen om marknads kontroll).

Huvudregeln är att ekonomiska aktörer är skyldiga att tillhandahålla varuprover och liknande kostnadsfritt. Enligt *andra stycket* kan dock en ekonomisk aktör ha rätt till ersättning från marknadskontrollmyndigheten för detta om det finns särskilda skäl. Bestämmelsen utformas med 34 § första stycket produktsäkerhetslagen (2004:451) och 30 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet som förebilder. Särskilda skäl för ersättning kan vara t.ex. att den undersökta produkten varit dyrbar eller att fler provexemplar har infordrats än som kan anses normalt (se prop. 1988/89:23 s. 115, prop. 2003/04:121 s. 145 och prop. 2010/11:65 s. 81). Ersättningsskyldighet för marknadskontrollmyndigheten blir främst aktuell när myndigheten inte kunnat visa att den ekonomiska aktören lämnat en oriktig uppgift.

Tystnadsplikt

7 § Den som har befattat sig med ett ärende som gäller marknads kontroll enligt EU:s textilmärkningsförordning och denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja det som han eller hon då har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

I paragrafen finns bestämmelser om tystnadsplikt för den som har befattat sig med ett ärende som gäller marknads kontroll enligt EU:s textilmärkningsförordning och denna lag i fråga om någons affärs- eller driftsförhållanden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.5.

Det kan förekomma att uppgifter i ett ärende om marknads kontroll hanteras av personer utanför det allmännas verksamhet som inte omfattas av offentlighets- och sekretesslagen. Marknadskontrollmyndigheten kan behöva anlita tekniska experter som är verksamma vid externa laboratorier som drivs i privat regi. Tystnadsplikten innebär enligt *första stycket* att sådana personer inte får avslöja eller utnyttja vad de har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden. Den som bryter mot tystnadsplikten kan dömas för brott mot tystnadsplikt enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

I *andra stycket* anges att offentlighets- och sekretesslagen tillämpas i fråga om den verksamhet som marknadskontrollmyndigheten bedriver, och inte första styckets regler om tystnadsplikt. För bl.a. uppgifter om enskildas affärs- eller driftsförhållanden som myndigheten får del av

inom ramen för tillsyn i form av marknadskontroll gäller sålunda sekretess, om inte intresset av allmän kännedom om ett förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redligheten i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut. Se vidare 30 kap. 23 och 24 §§ offentlighets- och sekretesslagen, 9 § första stycket offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) samt bilagan punkten 15 till nämnda förordning om bl.a. tillsyn hos Konsumentverket (se avsnitt 5.2.2.).

Överklagande

8 § Marknadskontrollmyndighetens beslut enligt 3 och 6 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av marknadskontrollmyndighetens beslut. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

I *första stycket* anges vilka beslut enligt lagen som får överklagas. Överklagande kan enligt bestämmelsen ske av marknadskontrollmyndighetens beslut om föreläggande och förbud enligt 3 §. Även beslut rörande ekonomisk ersättning enligt 6 § kan överklagas. Överklagande kan också ske av marknadskontrollmyndighetens beslut som grundar sig på befogenheter som anges i EU-förordningen om marknadskontroll och som innebär åligganden för ekonomiska aktörer, t.ex. ett beslut om att aktören ska tillhandahålla ett provexemplar. Sådana besluts överklagbarhet följer av allmänna förvaltningsrättsliga principer och förvaltningslagens (1986:223) allmänna regler om överklagande.

Överklagande ska ske till allmän förvaltningsdomstol. I *andra stycket* ställs krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2014, då lagen (1992:1231) om märkning av textilier ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter gäller till och med den 9 november 2014 i fråga om textilprodukter som har släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012.

3. Förelägganden och förbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska fortfarande gälla.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser behandlas i avsnitt 6.

Enligt *punkten 1* ska den nya lagen träda i kraft den 1 augusti 2014. Den ersätter då lagen om märkning av textilier.

I *punkten 2* anges att äldre föreskrifter ska gälla för vissa textilprodukter till och med den 9 november 2014. De textilprodukter som omfattas är sådana som har släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012. Den nuvarande lagen om märkning av textilier ska således tillämpas fram till och med den 9 november 2014 vad gäller textilprodukter som släpptes ut på marknaden innan EU:s textilmärkningsförordning trädde i kraft den 8 maj 2012. Detta avspeglar övergångsregleringen i EU-förordningen. Från och med den 10 november 2014 gäller den nya lagen, i likhet med EU-förordningen, i fråga om samtliga textilprodukter som har släppts ut på marknaden.

Enligt *punkten 3* ska förelägganden och förbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter gälla även efter det att den nya lagen har trätt i kraft och den nuvarande upphört att gälla.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1007/2011

av den 27 september 2011

om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

ändrats flera gånger. Med anledning av nya ändringar bör dessa rättsakter av tydlighetsskäl ersättas av en enda rättsakt.

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt, särskilt artikel 114,

- (2) Unionens rättsakter om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter är mycket tekniska till sitt innehåll, med detaljerade bestämmelser som med jämna mellanrum måste anpassas. För att undvika att medlemsstaterna måste införliva tekniska ändringar med nationell lagstiftning, och därigenom minska den administrativa belastningen på de nationella myndigheterna, och för att göra det möjligt att snabbare anta nya benämningar på textilfibrer som börjar tillämpas samtidigt i hela unionen framstår en förordning som den bästa regleringsformen för en förenkling av lagstiftningen.

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

- (3) För att undanröja potentiella hinder för en väl fungerande inre marknad orsakade av skiljaktiga bestämmelser i medlemsstaterna när det gäller benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter, är det nödvändigt att harmonisera benämningarna på textilfibrer och de beskrivningar på etiketter, märkningar och i dokument som åtföljer textilprodukter på olika nivåer i produktionen, beredningen och distributionen.

av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 73/44/EEG av den 26 februari 1973 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om kvantitativ analys av ternära fiberblandningar ⁽³⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG av den 16 december 1996 om vissa metoder för kvantitativ analys av binära textilfiberblandningar ⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/121/EG av den 14 januari 2009 om benämningar på textilier ⁽⁵⁾ har

- (4) De etiketterings- och märkningskrav som föreskrivs i denna förordning bör inte gälla i fall där textilprodukter läggs ut på entreprenad till personer som arbetar i hemmet eller till fristående företag som framställer produkter av tillhandahållet material utan att detta överläts mot betalning eller där skräddarsydda textilprodukter tillverkas av skräddare som är egenföretagare. Dessa undantag bör emellertid begränsas till transaktioner mellan personer som arbetar i hemmet eller fristående företag och de personer som lägger ut arbete på entreprenad hos dem, och mellan skräddare som är egenföretagare och konsumenter.

⁽¹⁾ EUT C 255, 22.9.2010, s. 37.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 18 maj 2010 (EUT C 161 E, 31.5.2011, s. 179) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 6 december 2010 (EUT C 50 E, 17.2.2011, s. 1). Europaparlamentets ståndpunkt av den 11 maj 2011 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 19 juli 2011.

⁽³⁾ EGT L 83, 30.3.1973, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 32, 3.2.1997, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 19, 23.1.2009, s. 29.

- (5) Denna förordning innehåller harmoniserade bestämmelser om vissa aspekter av etikettering och märkning av textilier, i synnerhet benämningar på textilfibrer. Annan etikettering och märkning kan förekomma, om den inte avser samma tillämpningsområde som denna förordning och om den är förenlig med fördragen.
- (6) Regler bör fastställas som gör det möjligt för tillverkarna att ansöka om att få en ny benämning på fiber införd i bilagorna till denna förordning.
- (7) Bestämmelser bör också fastställas för vissa produkter som inte är tillverkade av enbart textilmaterial, men där ett textilt inslag ingår som en väsentlig del eller där den ekonomiska aktören av varan särskilt framhäver det textila inslaget.
- (8) Det är lämpligt att fastställa bestämmelser för etikettering eller märkning av vissa textilprodukter som innehåller icke-textila delar av animaliskt ursprung. Denna förordning bör i synnerhet fastställa kraven för att ange förekomsten av icke-textila delar av animaliskt ursprung vid etikettering och märkning av textilprodukter som innehåller sådana delar, så att konsumenterna kan fatta väl underbyggda beslut. Etiketten eller märkningen får inte vara vilseledande.
- (9) Avvikelsen i fråga om "främmande fibrer" som inte ska anges på etiketterna och märkningen bör tillämpas på både oblandade produkter och blandningar.
- (10) Etikettering eller märkning av fibersammansättningen bör vara obligatorisk, så att alla konsumenter i unionen får korrekt och enhetlig information. Denna förordning bör dock inte hindra ekonomiska aktörer från att dessutom ange förekomsten av små mängder fibrer som kräver särskild uppmärksamhet för att textilproduktens ursprungliga kvalitet ska bevaras. I de fall där det är tekniskt svårt att vid tillverkningstillfället ange en textilprodukts fibersammansättning bör det vara möjligt att på etiketten och märkningen ange endast de fibrer som är kända vid tiden för tillverkningen, förutsatt att de svarar för en viss procentandel av den färdiga produkten.
- (11) För att undvika skillnader i praxis mellan medlemsstaterna är det nödvändigt att i detalj fastställa metoderna för etikettering och märkning av vissa textilprodukter som består av två eller flera komponenter, och även ange de komponenter i textilprodukter som man kan bortse från när det gäller etikettering, märkning och analys.
- (12) Textilprodukter som endast behöver ha gemensam märkning och sådana som säljs som metervara eller i avklippta längder bör tillhandahållas på marknaden på ett sådant sätt att konsumenten kan få fullständig information om vad som står på ytterförpackningen eller på rullen.
- (13) Användningen av benämningar på textilfibrer, eller beskrivningar av fibersammansättningar, som åtnjuter särskild prestige bland användare och konsumenter bör underkastas vissa villkor. För att användare och konsumenter ska få information bör benämningarna på textilfibrerna dessutom vara relaterade till fibrernas egenskaper.
- (14) Marknadskontrollen i medlemsstaterna av de produkter som omfattas av denna förordning ska ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter ⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet ⁽²⁾.
- (15) Det är nödvändigt att fastställa metoder för provtagning och analys av textilprodukter för att undvika att de metoder som används ifrågasätts. De metoder som används vid officiella provningar i medlemsstaterna för att bestämma fibersammansättningen i textilprodukter som består av binära och ternära fiberblandningar bör vara enhetliga vad beträffar både förbehandlingen av provet och den kvantitativa analysen. För att förenkla denna förordning och anpassa dess enhetliga metoder till den tekniska utvecklingen bör dock metoderna omvandlas till harmoniserade standarder. Kommissionen bör i detta syfte leda övergången från det nuvarande systemet, som är baserat på de metoder som beskrivs i denna förordning, till ett harmoniserat standardbaserat system. Genom att enhetliga metoder för analys av textilprodukter som består av binära och ternära fiberblandningar används kommer den fria rörligheten för dessa produkter att underlättas och därmed kommer den inre marknaden att fungera bättre.
- (16) I fråga om binära textilfiberblandningar för vilka det inte finns någon enhetlig analysmetod på unionsnivå bör det laboratorium som ansvarar för provningen få bestämma sammansättningen av sådana blandningar och ange resultatet, använd metod och dess tillförlitlighet.

⁽¹⁾ EUT L 218, 13.8.2008, s. 30.

⁽²⁾ EGT L 11, 15.1.2002, s. 4.

- (17) Denna förordning bör fastställa den godtagna avvikelserna för varje fibers torrsvikt vid analysbestämningen av fiberinnehållet i textilprodukter och bör ange två olika godtagna toleransvärden för beräkning av sammansättningen av kardade eller kammade fibrer som innehåller ull och/eller djurhår. Eftersom det inte alltid går att avgöra om en produkt är kardad eller kammad, och motstridiga resultat följaktligen kan erhållas när man tillämpar avvikelserna vid kontroller av likformigheten av textilprodukter i unionen, bör de laboratorier som gör sådana kontroller ha rätt att tillämpa ett enda godtaget toleransvärde i tveksamma fall.
- (18) Regler bör fastställas för produkter som är undantagna från de allmänna etiketterings- och märkningskrav som föreskrivs i den här förordningen, särskilt i fråga om engångsartiklar eller produkter för vilka enbart gemensam etikettering krävs.
- (19) Vilsedande affärsmetoder, bland annat genom tillhandahållande av oriktig information som får konsumenter att fatta ett annat affärsbeslut än vad som annars skulle ha varit fallet, är otillåtna enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden⁽¹⁾ och omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen⁽²⁾.
- (20) För att skydda konsumenterna krävs det insynsvänliga och konsekventa handelsbestämmelser, bland annat om ursprungsmärkning. Användningen av denna märkning bör ge konsumenterna möjlighet att få fullständig information om ursprunget för de varor som de köper, så att de skyddas mot bedrägliga, felaktiga eller vilseledande påståenden om ursprung.
- (21) Den europeiska textilsektorn är utsatt för förfalskningar, som orsakar problem när det gäller konsumentskyddet och konsumentupplysningen. Medlemsstaterna bör ägna särskild uppmärksamhet åt genomförandet av övergripande unionslagstiftning och åtgärder rörande förfalskade textilprodukter, till exempel rådets förordning (EG) nr 1383/2003 av den 22 juli 2003 om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter⁽³⁾.
- (22) Det är lämpligt att inrätta ett förfarande för införande av en ny benämning på textilfiber i bilagorna till denna förordning. Den här förordningen bör därför innehålla krav avseende ansökningar från tillverkare eller andra personer som agerar på deras vägnar om införande av nya benämningar på textilfiber i de bilagorna.
- (23) Det är nödvändigt att tillverkare, eller andra personer som handlar på deras vägnar, som önskar få en benämning på en ny textilfiber införd i bilagorna till denna förordning i den tekniska dokumentation som ska åtfölja ansökan inkluderar tillgängliga vetenskapliga fakta om eventuella allergiska reaktioner eller andra negativa konsekvenser för människors hälsa till följd av den nya textilfibern, inbegripet resultat av tester som gjorts i detta syfte i enlighet med relevant unionslagstiftning.
- (24) Befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt bör delegeras till kommissionen med avseende på antagandet av tekniska kriterier och förfaranderegler för tillstånd till större avvikelser, ändring av bilagorna II, IV, V, VI, VII, VIII och IX för att anpassa dem till den tekniska utvecklingen samt ändring av bilaga I för att införa nya benämningar på textilfibrer i förteckningen i den bilagan. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. Kommissionen bör, då den förbereder och utarbetar delegerade akter, se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (25) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av dess omfattning, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (26) För att undanröja sådana potentiella hinder för en väl fungerande inre marknad som orsakas av olika bestämmelser eller praxis i medlemsstaterna, och för att hålla jämna steg med utvecklingen inom elektronisk handel och kunna möta framtida utmaningar på marknaden för textilprodukter, bör harmoniseringen och standardiseringen av andra aspekter av märkningen av textilier ses över. Kommissionen uppmanas i detta syfte att överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om nya märkningskrav som skulle kunna införas på unionsnivå för att underlätta den fria rörligheten för textilprodukter på den inre marknaden och uppnå en hög konsumentskyddsnivå i hela unionen. Rapporten bör i synnerhet behandla konsumenternas syn på hur mycket information som bör anges på etiketten på textilprodukter,

⁽¹⁾ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽²⁾ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 196, 2.8.2003, s. 7.

och undersöka vilka sätt, utöver märkning, som kan användas för att ge konsumenterna ytterligare information. Rapporten bör utarbetas på grundval av ett omfattande samråd med berörda parter, bland annat konsumenter, och bör beakta befintliga närbesläktade europeiska och internationella standarder. Rapporten bör i synnerhet behandla räckvidden och särdragen för eventuella harmoniserade bestämmelser om angivande av ursprungsland, med beaktande av tidigare resultat av den utveckling som skett vad gäller eventuella övergripande bestämmelser om angivande av ursprungsland, det mervärde som det skulle innebära för konsumenterna om det ställdes krav på märkning rörande textilprodukternas skötsel, storlek, farliga ämnen, brandfarlighet och miljöprestanda, användning av språkoberoende symboler eller koder för angivande av de textilfibrer som en textilprodukt innehåller, för att underlätta för konsumenterna att lätt förstå dess sammansättning och, i synnerhet, i vilken omfattning den består av naturfibrer eller syntetiska fibrer, och slutligen social märkning och elektronisk märkning samt angivande av ett identifieringsnummer på etiketten för att man, särskilt via internet, på begäran ska kunna få ytterligare information om produkten och tillverkaren. Rapporten bör vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag.

(27) Kommissionen bör genomföra en studie för att bedöma huruvida det finns ett orsakssammanhang mellan allergiska reaktioner och de kemiska substanser eller blandningar som används i textilprodukter. På grundval av denna studie bör kommissionen vid behov lägga fram lagstiftningsförslag inom ramen för den befintliga unionslagstiftningen.

(28) Direktiven 73/44/EEG, 96/73/EG och 2008/121/EG bör upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Denna förordning innehåller regler för användning av benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter, regler för etikettering och märkning av icke-textila delar av animaliskt ursprung och regler för fastställande av fibersammansättningen i

textilprodukter genom kvantitativ analys av binära och ternära textilfiberblandningar, för att få den inre marknaden att fungera bättre och ge konsumenterna korrekt information.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på textilprodukter när de tillhandahålls på unionsmarknaden och på de produkter som avses i punkt 2.

2. Med avseende på tillämpningen av denna förordning ska följande produkter behandlas på samma sätt som textilprodukter:

a) Produkter som består av minst 80 viktprocent textilfibrer.

b) Möbel-, paraply- och markistyg som består av minst 80 viktprocent textila inslag.

c) Textila inslag i

i) det övre skiktet i flerlagrade golvbeläggningar,

ii) madrassbeläggningar,

iii) beläggningar på campingartiklar,

förutsatt att dessa textila inslag utgör minst 80 viktprocent av dessa beläggningar.

d) Textilier som ingår i andra produkter som en väsentlig del i de fall deras sammansättning deklarerats.

3. Denna förordning ska inte gälla textilprodukter som läggs ut på entreprenad till personer som arbetar i hemmet eller till fristående företag som utför arbete med tillhandahållet material utan att detta överläts mot betalning.

4. Denna förordning ska inte gälla skraddarsydda textilprodukter som tillverkas av skraddare som är egenföretagare.

Artikel 3

Definitioner

1. I denna förordning gäller följande definitioner:

- a) *textilprodukt*: produkt i obearbetat, halvbearbetat, bearbetat, halvförädlat, förädlat, halvkonfektionerat eller konfektionerat tillstånd som uteslutande består av textilfibrer, oavsett vilket förfarande som använts för deras blandning eller sammansättning.
- b) *textilfiber*:
- i) en enhet materia som kännetecknas av sin flexibilitet och finhet samt höggradiga längd i förhållande till den maximala tjockleken vilket gör den lämpad för textil användning, eller
- ii) en elastisk remsa eller ett elastiskt rör, vars uppskattade bredd inte överstiger 5 mm, inklusive remsor som skärs till av bredare remsor eller folier, framställda av substanser som används för tillverkningen av de fibrer som förtecknas i tabell 2 i bilaga I och som lämpar sig för textil användning.
- c) *uppskattad bredd*: bredden på remsan eller röret när den/det viks, stryks ut, pressas ihop eller vrids eller, när bredden varierar, genomsnittsbredden.
- d) *textilt inslag*: del av en textilprodukt med ett identifierbart fiberinnehåll.
- e) *främmande fibrer*: fibrer som inte är angivna på etiketten eller märkningen.
- f) *foder*: ett separat inslag som vid tillverkningen anbringas i klädesplagg och andra produkter och som består av ett eller flera lager textilmaterial som är fästade längs en eller flera kanter.
- g) *etikettering*: fästande av erforderlig information på textilprodukten genom att en etikett anbringas.
- h) *märkning*: redovisning av erforderlig information direkt på textilprodukten genom söm, brodyr, tryck, prägling eller annan teknik för anbringande.
- i) *gemensam märkning*: användning av en enda etikett för flera textilprodukter eller textila inslag.

j) *engångsartiklar*: en textilprodukt avsedd för engångsbruk eller för en begränsad tid, och vars normala användning inte är avsedd för senare användning för samma eller liknande ändamål.

k) *godtagen tolerans*: det värde för fuktupptagning som ska användas vid beräkning av procentandelen fiberkomponenter baserat på ren torrsvikt justerad med hänsyn till konventionella faktorer.

2. I denna förordning ska definitionerna av tillhandahållande på marknaden, utsläppande på marknaden, tillverkare, importör, distributör, ekonomisk aktör, harmoniserad standard, marknads kontroll och marknadskontrollmyndighet i artikel 2 i förordning (EG) nr 765/2008 gälla.

Artikel 4

Allmänna krav när det gäller tillhandahållande på marknaden av textilprodukter

Textilprodukter får tillhandahållas på marknaden endast om de är etiketterade, märkta eller åtföljs av handelsdokument i enlighet med denna förordning.

KAPITEL 2

BENÄMNINGAR PÅ TEXTILFIBRER OCH DÄRTILL HÖRANDE ETIKETTERINGS- OCH MÄRKNINGSKRAV

Artikel 5

Benämningar på textilfibrer

1. Endast de benämningar på textilfibrer som förtecknas i bilaga I ska användas på etiketter och märkningar för att beskriva fibersammansättningar i textilprodukter.

2. Benämningarna som förtecknas i bilaga I får användas enbart för textilfibrer som till sin karaktär motsvarar beskrivningen i den bilagan.

Benämningarna får inte användas på andra fibrer, vare sig fristående, som ordstam eller som adjektiv.

Termen silke ska inte användas för att beteckna att en fiber till sin form eller sitt särskilda utförande är ett ändlöst filamentgarn av textilfibrer.

*Artikel 6***Ansökningar om nya benämningar på textilfibrer**

En tillverkare eller en person som handlar på en tillverkares vägnar får ansöka hos kommissionen om att få en ny benämning på en textilfiber införd i förteckningen i bilaga I.

Ansökan ska innehålla teknisk dokumentation som sammanställts i enlighet med bilaga II.

*Artikel 7***Rena textilprodukter**

1. Endast textilprodukter som uteslutande består av ett fiberslag får etiketteras eller märkas som "100 %", "ren" (pure) eller "hel".

Dessa eller liknande beskrivningar får inte användas för andra textilprodukter.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.3 får en textilprodukt som innehåller högst 2 viktprocent främmande fibrer behandlas som om den uteslutande bestod av ett och samma fiberslag förutsatt att denna kvantitet är motiverad av att den tekniskt inte går att undvika vid god tillverkningspraxis och inte blandas in rutinmässigt.

En textilprodukt som har genomgått en kardningsprocess får även behandlas som om den uteslutande bestod av ett och samma fiberslag om den innehåller högst 5 viktprocent främmande fibrer, förutsatt att denna kvantitet är motiverad av att den tekniskt inte går att undvika vid god tillverkningspraxis och inte blandas in rutinmässigt.

*Artikel 8***Produkter av ny ull**

1. En textilprodukt får etiketteras eller märkas med en av benämningarna i bilaga III om den uteslutande består av en ullfiber som aldrig tidigare ingått i en färdigvara och som tidigare inte genomgått någon annan än den för framställningen erforderliga spinn- och/eller filtningsprocessen eller någon fiberskadande behandling eller användning.

2. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel får beteckningarna i bilaga III även användas på den i textilfiberblandningen ingående ullen, om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) All ull som ingår i blandningen uppfyller kraven i punkt 1.

b) Denna ull svarar för minst 25 % av blandningens hela vikt.

c) Ullen, i fråga om grovkardad blandning, är blandad med endast en annan fiber.

En sådan blandnings hela procentuella sammansättning ska anges.

3. De främmande fibrerna i de produkter som avses i punkterna 1 och 2, inklusive ullprodukter som genomgått en kardningsprocess, får uppgå till högst 0,3 viktprocent, ska vara motiverade av att de tekniskt inte går att undvika vid god tillverkningspraxis och ska inte blandas in rutinmässigt.

*Artikel 9***Textilprodukter som består av flera fiberslag**

1. En textilprodukt ska etiketteras eller märkas med namnet på och viktprocent för samtliga ingående fiberslag i fallande ordning.

2. Genom undantag från punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.2 får ett fiberslag som utgör högst 5 % av textilproduktens totalvikt, eller fiberslag som tillsammans utgör högst 15 % av textilproduktens totalvikt, betecknas som "övriga fibrer", omedelbart föregånget eller följt av deras totala viktprocent, om de inte med lätthet kan fastställas vid tillverkningsstillfallet.

3. Produkter med varp av ren bomull och väft av rent lin, där andelen lin är minst 40 % av totalvikten av den obehandlade väven, får betecknas som "halvlinne" som måste åtföljas av innehållsspecifikationen "varp av ren bomull – väft av rent lin".

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.1 får beteckningen "blandade fibrer" eller "ospecificerad textilsammansättning" användas på etiketten eller märkningen för textilprodukter vars sammansättning är svår att fastställa vid tillverkningsstillfallet.

5. Genom undantag från punkt 1 får de fiberslag som ännu inte tas upp i bilaga I betecknas som "övriga fibrer", omedelbart föregånget eller följt av deras totala viktprocent.

Artikel 10

Dekorativa fibrer och fibrer med antistatisk effekt

1. Synliga, urskiljbara fibrer av rent dekorativ karaktär, som inte utgör mer än 7 % av den färdiga produktens vikt, behöver inte beaktas i deklARATIONER av fibersammansättningar som föreskrivs i artiklarna 7 och 9.

2. Metalliska fibrer och andra fibrer som har blandats in för att uppnå en antistatisk effekt och som inte överstiger 2 % av den färdiga produktens vikt behöver inte beaktas i de deklARATIONER av fibersammansättningar som föreskrivs i artiklarna 7 och 9.

3. Vad gäller de produkter som avses i artikel 9.4, ska de procentandelar som föreskrivs i punkterna 1 och 2 i denna artikel beräknas efter vikten på varpen och vikten på väften var för sig.

Artikel 11

Textilprodukter som består av flera inslag

1. Alla textilprodukter som innehåller två eller flera textila inslag med olika textilfiberinnehåll ska vara försedda med en etikett eller märkning som anger textilfiberinnehållet i varje inslag.

2. Den etikett eller märkning som avses i punkt 1 ska inte vara obligatorisk för textila inslag när följande två villkor är uppfyllda, nämligen

a) dessa inslag är inte huvudfoder,

b) de svarar för mindre än 30 % av textilproduktens hela vikt.

3. Om två eller flera textilprodukter har samma fiberinnehåll och normalt bildar en enhet får de förses med bara en etikett eller märkning.

Artikel 12

Textilprodukter som innehåller icke-textila delar av animaliskt ursprung

1. Förekomsten av icke-textila delar av animaliskt ursprung i textilprodukter ska anges genom att frasen "Innehåller

icke-textila delar av animaliskt ursprung" återges på etiketten eller märkningen av produkter som innehåller sådana delar närhelst de tillhandahålls på marknaden.

2. Etiketten eller märkningen får inte vara vilseledande och ska vara sådan att den lätt kan förstås av konsumenten.

Artikel 13

Etikettering och märkning på textilprodukter som förtecknas i bilaga IV

Fibersammansättningen på textilprodukter som förtecknas i bilaga IV ska anges i enlighet med de bestämmelser om etikettering och märkning som anges i den bilagan.

Artikel 14

Etiketter och märkningar

1. Textilprodukter ska förses med etikett eller märkning som en upplysning om deras fibersammansättning när de tillhandahålls på marknaden.

Etiketten och märkningen på textilprodukter ska vara hållbar, lätt att läsa, synlig och åtkomlig samt, när en etikett används, ordentligt fastsatt.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 får etiketterna och märkningarna ersättas av eller kompletteras med åtföljande handelsdokument när produkterna levereras till ekonomiska aktörer inom leveranskedjan, eller om de levereras efter beställning från en upphandlande myndighet enligt definitionen i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster⁽¹⁾.

3. De benämningar på textilfiber och beskrivningar av fibersammansättningar som avses i artiklarna 5, 7, 8 och 9 ska tydligt anges i de åtföljande handelsdokument som avses i punkt 2 i den här artikeln.

Förkortningar får inte användas annat än i form av en mekaniserad processkod eller om de definieras i internationella standarder, förutsatt att förkortningarna förklaras i samma handelsdokument.

⁽¹⁾ EUT L 134, 30.4.2004, s. 114.

Artikel 15

Skyldighet att tillhandahålla etikett eller märkning

1. Tillverkare som släpper ut en textilprodukt på marknaden ska se till att etiketten eller märkningen tillhandahålls och att informationen på den är korrekt. Om tillverkaren inte är etablerad i unionen ska importören se till att etiketten eller märkningen tillhandahålls och att informationen på den är korrekt.

2. I denna förordning ska en distributör anses vara tillverkare, om distributören släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke, själv anbringar etiketten eller ändrar innehållet på etiketten.

3. Distributörer som tillhandahåller en textilprodukt på marknaden ska se till att textilprodukterna är försedda med lämplig etikett eller märkning i enlighet med denna förordning.

4. De ekonomiska aktörer som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska se till att den information som ges när textilprodukter tillhandahålls på marknaden inte kan förväxlas med de benämningar på textilfiber och beskrivningar av fibersammansättningar som fastställs i denna förordning.

Artikel 16

Användningen av benämningar på textilfiber och beskrivningar av textilfibersammansättningar

1. När en textilprodukt tillhandahålls på marknaden ska de beskrivningar av textilfibersammansättning som avses i artiklarna 5, 7, 8 och 9 anges så att de är lätta att läsa, synliga och klara och anges med tryck som är enhetligt i fråga om storlek, stil och typsnitt i kataloger och annan reklam samt på förpackningar, etiketter och märkning. Denna information ska vara klart synlig för konsumenten före köpet, även när köpet sker på elektronisk väg.

2. Varumärken eller firmanamn får anges omedelbart före eller efter de beskrivningar av textilfibersammansättning som avses i artiklarna 5, 7, 8 och 9.

Om ett varumärke eller firmanamn, fristående, som ordstam eller som adjektiv, innehåller en av de benämningarna på textilfiber som förtecknas i bilaga I eller en benämning som lätt kan förväxlas med denna, ska emellertid detta varumärke eller

namn anges omedelbart före eller efter de beskrivningar av textilfibersammansättning som avses i artiklarna 5, 7, 8 och 9.

Övrig information ska alltid anges separat.

3. Etiketten eller märkningen ska tillhandahållas på det eller de officiella språken i den medlemsstat på vars territorium textilprodukterna tillhandahålls konsumenten, om inte andra bestämmelser gäller i medlemsstaten.

När det gäller spolar, trådullar, garnhärvor, nystan eller andra sömnads-, lagnings- och brodergarmer i små kvantiteter ska första stycket tillämpas på den gemensamma märkning som avses i artikel 17.3. När dessa produkter säljs var för sig, får de ha en etikett eller märkning som ska tillhandahållas på något av unionens institutioners officiella språk, förutsatt att de även är försedda med en gemensam etikett.

Artikel 17

Undantag

1. De regler som fastställs i artiklarna 11, 14, 15 och 16 ska omfattas av undantagen i punkterna 2, 3 och 4 i den här artikeln.

2. Benämningar på textilfibrer eller fibersammansättning behöver inte anges på etiketterna och märkningen för de produkter som förtecknas i bilaga V.

Om ett varumärke eller firmanamn, fristående, som ordstam eller som adjektiv, innehåller en av benämningarna i bilaga I eller en benämning som lätt kan förväxlas med denna, ska emellertid artiklarna 11, 14, 15 och 16 tillämpas.

3. Om de textilprodukter som förtecknas i bilaga VI är av samma typ och fibersammansättning får de tillhandahållas på marknaden med gemensam etikett.

4. Fibersammansättningen av textilprodukter som säljs som metervara får anges på den tyglängd eller rulle som tillhandahålls på marknaden.

5. De textilprodukter som avses i punkterna 3 och 4 ska tillhandahållas på marknaden på ett sådant sätt att produkternas fibersammansättning är känd för alla köpare i leveranskedjan, inbegripet konsumenten.

KAPITEL 3

MARKNADSKONTROLL

Artikel 18

Marknadskontroller

Marknadskontrollmyndigheterna ska kontrollera att textilprodukternas fibersammansättning överensstämmer med den information som lämnas om produkternas fibersammansättning i enlighet med denna förordning.

Artikel 19

Bestämning av fibersammansättning

1. När textilprodukters fibersammansättning ska bestämmas, ska de kontroller som avses i artikel 18 göras i enlighet med de metoder som anges i bilaga VIII eller de harmoniserade standarder som kommer att införas i den bilagan.

2. Vid bestämning av fibersammansättningar enligt artiklarna 7, 8 och 9 ska de delar som förtecknas i bilaga VII inte beaktas.

3. Fibersammansättningen enligt artiklarna 7, 8 och 9 ska bestämmas genom att man på varje fibers torrsvikt tillämpar den överenskomna toleransen, angiven i bilaga IX, sedan man först avlägsnat de delar som anges i bilaga VII.

4. De laboratorier som är ansvariga för provning av textiltblandningar för vilka det inte finns någon enhetlig analysmetod på unionsnivå ska bestämma fibersammansättningen i sådana blandningar och i analysrapporten ange resultatet, använd metod och dess tillförlitlighet.

Artikel 20

Avvikelser

1. När fibersammansättningen av textilprodukter ska fastställas ska de avvikelser som anges i punkterna 2, 3 och 4 gälla.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 8.3 är det inte nödvändigt att ange förekomst av främmande fibrer i fibersammansättningen i enlighet med artikel 9, om procentandelen av dessa fibrer understiger följande värden, nämligen

a) 2 % av textilproduktens totalvikt, förutsatt att denna kvantitet är motiverad av att den tekniskt inte går att undvika vid god tillverkningspraxis och inte blandas in rutinmässigt, eller

b) 5 % av för textilprodukter som har genomgått en kardningsprocess, förutsatt att denna kvantitet är motiverad av att den tekniskt inte går att undvika vid god tillverkningspraxis och inte blandas in rutinmässigt.

3. En avvikelse på 3 % vid tillverkningen ska tillåtas mellan den deklarerade fibersammansättning som ska anges i enlighet med artikel 9 och de procentandelar som erhålls vid en analys som görs i enlighet med artikel 19, i förhållande till totalvikten fibrer angiven på etiketten eller märkningen. Denna avvikelse ska också gälla för följande:

a) Fibrer som i enlighet med artikel 9 får betecknas som "övriga fibrer".

b) Den procentandel ull som avses i artikel 8.2 b.

Vid analysen ska dessa avvikelser beräknas separat. Den totalvikt man ska ta hänsyn till vid beräkningen av avvikelsen enligt denna punkt ska vara totalvikten för fibrerna i den färdiga produkten minus vikten på alla främmande fibrer som påträffas när man tillämpar avvikelserna i punkt 2 i denna artikel.

4. En kumulativ tillämpning av de avvikelser som avses i punkterna 2 och 3 ska endast tillåtas om någon främmande fiber, som påträffas vid en analys där man utgår från avvikelsen enligt punkt 2, visar sig vara av samma kemiska typ som en eller flera av de fibrer som anges på etiketten eller märkningen.

5. För särskilda textilprodukter där tillverkningsprocessen kräver större avvikelser än vad som anges i punkterna 2 och 3, får kommissionen tillåta större avvikelser.

Innan en textilprodukt släpps ut på marknaden ska tillverkaren lämna in en ansökan om tillstånd från kommissionen med angivande av tillräckliga skäl och bevis för de exceptionella omständigheterna vid tillverkningen. Tillstånd får endast beviljas i exceptionella fall och om tillverkaren lämnat tillräcklig motivering.

Om det är lämpligt ska kommissionen genom delegerade akter i enlighet med artikel 22 anta tekniska kriterier och förfaranderegler för tillämpningen av denna punkt.

KAPITEL 4

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 21

Delegerade akter

1. Kommissionen ska ge befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 22 för fastställande av tekniska kriterier och förfaranderegler för tillämpningen av artikel 20.5, ändringar av bilagorna II, IV, V, VI, VII, VIII och IX för att beakta den tekniska utvecklingen, och ändringar av bilaga I för att i enlighet med artikel 6 införa nya benämningar på textilfibrer i förteckningen i den bilagan.

2. När kommissionen antar sådana delegerade akter ska den agera i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

Artikel 22

Delegeringens utövande

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 20.5 och 21 ska ges till kommissionen för en period av fem år från och med den 7 november 2011. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av varje period.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 20.5 och 21 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* eller vid ett senare, i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av de delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas i enlighet med artiklarna 20.5 och 21 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten

inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 23

Rapportering

Senast den 8 november 2014 ska kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av denna förordning, med tonvikt på ansökningar och antaganden av nya benämningar på textilfibrer, och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag.

Artikel 24

Översyn

1. Senast den 30 september 2013 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om eventuella nya märkningskrav som ska införas på unionsnivå i syfte att ge konsumenterna tillförlitlig, relevant, begriplig och jämförbar information om textilprodukternas egenskaper.

2. Rapporten ska grundas på samråd med berörda parter och ska beakta befintliga närbesläktade europeiska och internationella standarder.

3. Rapporten ska vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag och behandla bland annat följande frågor:

- a) Ett system för ursprungsmärkning för att ge konsumenterna korrekt information om ursprungsland och ytterligare information som säkerställer fullständig spårbarhet för textilprodukter, med beaktande av tidigare resultat av den utveckling som skett vad gäller eventuella övergripande bestämmelser om angivande av ursprungsland.
- b) Ett harmoniserat system för skötselmärkning.
- c) Ett unionsomfattande enhetligt system för storleksmärkning av relevanta textilprodukter.
- d) Angivande av allergiframkallande ämnen.
- e) Elektronisk märkning och annan ny teknik, samt användning av språkoberoende symboler eller koder för identifiering av fibrer.

*Artikel 25***Studie om farliga ämnen**

Senast den 30 september 2013 ska kommissionen ha genomfört en studie för att bedöma huruvida det finns ett orsakssammanhang mellan allergiska reaktioner och de kemiska substanser eller blandningar som används i textilprodukter. På grundval av denna studie ska kommissionen vid behov lägga fram lagstiftningsförslag inom ramen för den befintliga unionslagstiftningen.

*Artikel 26***Övergångsbestämmelse**

Textilprodukter som överensstämmer med direktiv 2008/121/EG och släpps ut på marknaden före den 8 maj 2012 får fortsätta att tillhandahållas på marknaden till och med den 9 november 2014.

*Artikel 27***Upphävande**

Direktiven 73/44/EEG, 96/73/EG och 2008/121/EG ska upphöra att gälla med verkan från och med den 8 maj 2012.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska betraktas som hänvisningar till denna förordning och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellerna i bilaga X.

*Artikel 28***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med 8 maj 2012.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 27 september 2011.

På Europaparlamentets vägnar

J. BUZEK

Ordförande

På rådets vägnar

M. DOWGIELEWICZ

Ordförande

BILAGA I

Förteckning över benämningar på textilfibrer

(som avses i artikel 5)

Tabell 1

Nummer	Benämning	Beskrivning
1	Ull	Fibrer från får- eller lammfällar (<i>Ovis aries</i>) eller en blandning av fibrer från får- eller lammfällar samt håren från de djur som räknas upp i nr 2
2	Alpacka, lama, kamel, kashmir, mohair, angora, vicuna, jak, guanaco, kashgora, bäver och utter, följt eller icke följt av ordet "ull" eller "hår"	Hår från följande djur: alpacka, lama, kamel, kashmirget, angoraget, angorakanin, vicuna, jak, guanaco, kashgoraget, bäver, utter
3	Djur- eller hästhår, med eller utan angivande av djurslag (t.ex. nöthår, vanligt gethår, hästhår)	Hår från olika djur som inte nämns i nr 1 eller 2
4	Silke	Fiber som uteslutande utvunnits ur kokongen från silkesavsöndrande insekter
5	Bomull	Fiber från bomullsplantans frökapslar (<i>Gossypium</i>)
6	Kapock	Fiber från insidan av kapockfrukten (<i>Ceiba pentandra</i>)
7	Lin	Bastfiber från stjälken på lin (<i>Linum usitatissimum</i>)
8	Äkta hampa	Bastfiber från stjälken på hampa (<i>Cannabis sativa</i>)
9	Jute	Bastfiber från stjälken på <i>Corchorus olitorius</i> och <i>Corchorus capsularis</i> . I denna förordning ska bastfibrer från stjälken på följande arter behandlas på samma sätt som jute: <i>Hibiscus cannabinus</i> , <i>Hibiscus sabdariffa</i> , <i>Abutilon avicennae</i> , <i>Urena lobata</i> , <i>Urena sinuata</i>
10	Manillahampa (Abaca)	Fiber från skyddsbladet på <i>Musa textilis</i>
11	Alfa	Fiber från bladen på <i>Stipa tenacissima</i>
12	Kokosfiber	Fiber från <i>Cocos nucifera</i> s frukt
13	Ginst	Bastfiber från stjälken på <i>Cytisus scoparius</i> och/eller <i>Spartium junceum</i>
14	Rami	Bastfiber från stjälken på <i>Boehmeria nivea</i> och <i>Boehmeria tenacissima</i>
15	Sisal	Fiber från bladen på <i>Agave sisalana</i>
16	Sunn	Fiber av bast från <i>Crotalaria juncea</i>
17	Henequen	Fiber av bast från <i>Agave fourcroydes</i>
18	Maguey	Fiber av bast från <i>Agave cantala</i>

Tabell 2

Nummer	Benämning	Beskrivning
19	Acetat	Cellulosaacetatfiber i vilken mindre än 92 % men minst 74 % av hydroxylgrupperna är acetylerade
20	Alginat	Fiber från metalliska salter i alginsyra

Nummer	Benämning	Beskrivning
21	Kupro	Regenererad cellulosafiber framtagen med hjälp av kuprammoniumprocessen
22	Modal	Fiber av regenererad cellulosa som erhålls genom en ändrad viskosprocess och som har hög hållfasthet och en hög våtmodul. Hållfastheten (B_C) i konditionerat provningstillstånd och den dragkraft (B_M) som krävs för att åstadkomma en förlängning om 5 % i vått tillstånd är följande: B_C (cN) $\geq 1,3 \sqrt{T} + 2 T$ B_M (cN) $\geq 0,5 \sqrt{T}$ där T är den genomsnittliga linjära densiteten i decitex
23	Protein	Fiber från naturliga proteinsubstanser som regenererats och stabiliserats på kemisk väg
24	Triacetat	Cellulosaacetatfiber i vilken minst 92 % av hydroxylgrupperna är acetylerade
25	Viskos	Regenererad cellulosafiber framtagen med hjälp av viskosprocessen för fintrådig och diskontinuerlig fiber
26	Akryl	Fiber bildad av linjära makromolekyler som omfattar minst 85 viktprocent i kedjan i det akrylonitriliska mönstret
27	Klorfiber	Fiber bildad av linjära makromolekyler som i kedjan har mer än 50 viktprocent av klorerad vinyl eller klorerade vinylidenmonometriska enheter
28	Fluorfiber	Fiber bildad av linjära makromolekyler, gjorda av fluorkarbonalifatiska monomerer
29	Modakryl	Fiber bildad av linjära makromolekyler som i kedjan har mer än 50 och mindre än 85 viktprocent av det akrylonitriliska mönstret
30	Polyamid eller nylon	Fiber bildad av syntetiska linjära makromolekyler som i kedjan har återkommande amidbindningar, av vilka minst 85 % är bundna till alifatiska eller cykloalifatiska enheter
31	Aramid	Fiber bildad av syntetiska linjära makromolekyler bestående av aromatiska grupper som binds samman med amid- eller imidbindningar, av vilka minst 85 % binds direkt till två aromatiska ringar och där imidbindningarna, om sådana finns, till antalet inte får överskrida antalet amidbindningar
32	Polyimid	Fiber bildad av syntetiska linjära makromolekyler som i kedjan har återkommande imidenheter
33	Lyocell	Fiber av regenererad cellulosa som fås genom upplösning och en spinnprocess i organiskt lösningsmedel (en blandning av organiska ämnen och vatten) utan att derivat bildas
34	Polylaktid	Fiber bildad av linjära makromolekyler som i kedjan har minst 85 viktprocent mjölksyraestergrupper framställd av naturligt socker och som har en smältemperatur på minst 135 °C
35	Polyester	Fiber bildad av linjära makromolekyler som omfattar minst 85 viktprocent i kedjan av en ester av en diol- och tereftalisk syra
36	Polyeten	Fiber bildad av icke-substituerade alifatiska mättade hydrokarboniska linjära makromolekyler
37	Polypropylen	Fiber bildad av en alifatisk mättad hydrokarbonlinjär makromolekyl där en kolatom av två har en metylsidokedja i isotaktisk disposition och utan vidare substitution
38	Polykarbamid	Fiber bildad av linjära makromolekyler som i kedjan har den återkommande ureylen (NH-CO-NH) funktionella gruppen
39	Polyuretan	Fiber bildad av linjära makromolekyler bestående av kedjor med den återkommande uretanfunktionsgruppen

Nummer	Benämning	Beskrivning
40	Vinyllal	Fiber bildad av linjära makromolekyler vars kedja utgörs av polyvinylalkohol med olika nivåer av acetalisation
41	Trivinyll	Fiber bildad av akrylonitril terpolymer, en klorerad vinylmonomer och en tredje vinylmonomer av vilken ingen utgör så mycket som 50 % av den totala vikten
42	Elastodien	Elastisk fiber som består av naturlig eller syntetisk polyisopren eller som består av en eller flera diener, polymerade med eller utan en eller flera vinylmonomerer och som, när den sträcks till tre gånger sin ursprungliga längd och när den sedan släpps, snabbt i stort sett återtar sin ursprungliga längd
43	Elastan	Elastisk fiber som består av minst 85 viktprocent segmenterad polyuretan och som, när den sträcks till tre gånger sin ursprungliga längd och när den sedan släpps, snabbt i stort sett återtar sin ursprungliga längd
44	Glasfiber	Fiber gjord av glas
45	Elastomultiester	Fiber som bildas genom interaktion mellan två eller fler kemiskt åtskilda linjära makromolekyler i två eller fler separata faser (med högst 85 viktprocent) som innehåller estergrupper som dominerande funktionell enhet (minst 85 %) och som, efter lämplig behandling då den sträcks till en och en halv gånger sin ursprungliga längd och när den sedan släpps fri snabbt i stort sett återtar sin ursprungliga längd
46	Elastolefin	Fiber som till minst 95 viktprocent består av delvis tvärbundna makromolekyler uppbyggda av eten och minst en annan alken och som, då den sträcks till en och en halv gånger sin ursprungliga längd och sedan släpps fri, snabbt i stort sett återtar sin ursprungliga längd
47	Melamin	Fiber som till minst 85 viktprocent bildas av tvärbundna makromolekyler uppbyggda av melaminderivat
48	Beteckning som motsvarar material som fibrerna består av, t.ex. metall (metallisk, metalliserad), asbest, papper, följt eller inte följt av ordet "tråd" eller "fiber"	Fibrer från diverse eller nya material som inte är medtagna på ovanstående lista

BILAGA II

Minimikrav för teknisk dokumentation som ska inkluderas i ansökan om en ny benämning av en textilfiber

(som avses i artikel 6)

Teknisk dokumentation som ska åtfölja en ansökan om att införa en ny benämning på en textilfiber i bilaga I, i enlighet med artikel 6, ska innehålla minst följande information:

1. Den föreslagna benämningen för textilfibern:

Den föreslagna benämningen ska ha ett samband med den kemiska sammansättningen och när så är lämpligt ge information om fiberns egenskaper. Den föreslagna benämningen får inte vara skyddad av några immateriella rättigheter eller knuten till tillverkaren.

2. Den föreslagna definitionen av textilfibern:

De egenskaper som anges i definitionen av den nya textilfibern, t.ex. elasticitet, ska gå att kontrollera med provningsmetoder som ska åtfölja den tekniska dokumentationen tillsammans med analysresultaten.

3. Identifikation av textilfibern: kemisk formel, skillnader gentemot befintliga textilfibrer och i tillämpliga fall detaljerade uppgifter såsom smältpunkt, densitet, brytningsindex, brännbarhetsegenskaper och FTIR-spektrum.

4. Förslag på godtagbar tolerans för användning vid beräkningen av fibersammansättningen.

5. Tillräckligt utvecklade identifierings- och kvantifieringsmetoder, inklusive experimentella data:

Sökanden ska utvärdera möjligheten av att använda de metoder som förtecknas i bilaga VIII eller de harmoniserade standarder som ska införas i den bilagan för att analysera de mest sannolika kommersiella blandningarna av den nya textilfibern med andra textilfibrer och ska föreslå minst en av dessa metoder. För de metoder eller harmoniserade standarder där textilfibern kan betraktas som en olöslig komponent ska sökanden utvärdera korrektionsfaktorer för den nya textilfibers vikt. Alla experimentella data ska bifogas ansökan.

Om de metoder som anges i denna förordning inte är lämpliga, ska sökanden motivera detta och föreslå en annan metod.

Ansökan ska innehålla alla experimentella data för den föreslagna metoden. Dokumentationen ska innehålla data om metodens tillförlitlighet, stabilitet och repeterbarhet.

6. Tillgängliga vetenskapliga fakta om eventuella allergiska reaktioner eller andra negativa konsekvenser för människors hälsa till följd av den nya textilfibern, inbegripet resultat av tester som gjorts i detta syfte i enlighet med relevant unionslagstiftning.

7. Ytterligare information till stöd för ansökan: produktionsprocess, relevans för konsumenten.

Tillverkaren eller annan person som handlar för dennes räkning ska tillhandahålla representativa prover på den nya rena fibern och de berörda fiberblandningarna för validering av de föreslagna identifierings- och kvantifieringsmetoderna. Kommissionen får begära kompletterande prover på de berörda fiberblandningarna av tillverkaren eller den person som handlar för dennes räkning.

BILAGA III

Beteckningar som avses i artikel 8.1

- På bulgariska: *необработена вълна*
 - På spanska: *lana virgen* eller *lana de esquilado*
 - På tjeckiska: *střížní vlna*
 - På danska: *ren, ny ull*
 - På tyska: *Schurwolle*
 - På estniska: *uus vill*
 - På grekiska: *παρθένο μαλλί*
 - På engelska: *fleece wool* eller *virgin wool*
 - På franska: *laine vierge* eller *laine de tonte*
 - På iriska: *olann lomra*
 - På italienska: *lana vergine* eller *lana di tosa*
 - På lettiska: *pirmlietojuma vilna* eller *cirptā vilna*
 - På litauiska: *natūralioji vilna*
 - På ungerska: *élőgyapjú*
 - På maltesiska: *suf vergni*
 - På nederländska: *scheerwol*
 - På polska: *żywa wełna*
 - På portugisiska: *lã virgem*
 - På rumänska: *lână virgină*
 - På slovakiska: *strižná vlna*
 - På slovenska: *runska volna*
 - På finska: *uusi villa*
 - På svenska: *ny ull*.
-

BILAGA IV

Särskilda bestämmelser för etikettering och märkning av vissa textilprodukter

(som avses i artikel 13)

Produkter	Bestämmelser om etikettering och märkning
1. Följande korsettartiklar:	Fibersammansättningen ska anges på etiketten och märkningen genom en materialbeskrivning av hela produkten eller för de delar som räknas upp, antingen i sin helhet eller separat:
a) Bysthållare	Kupornas och bakstyckets ytas inre och yttre tyg.
b) Korsetter och gördlar	Framstycket, bakstycket och sidostyckenas delar.
c) Korseletter	Kupornas ytas inre och yttre tyg, fram- och bakstyckenas styva delar och sidostyckena.
2. Korsettartiklar som inte räknas upp ovan.	Fibersammansättningen ska anges genom en materialbeskrivning av hela produkten eller av dess olika delar, antingen i sin helhet eller separat. Sådan märkning ska inte vara obligatorisk för delar som svarar för mindre än 10 % av produktens totalvikt.
3. Alla korsettartiklar	Den separata etiketteringen och märkningen av olika delar av korsettartiklar ska vara sådan att konsumenten lätt kan förstå vilken produktinformation på etiketten eller märkningen avser.
4. Etsningstryckta textilier	Fibersammansättningen ska redovisas för produkten i dess helhet och får anges genom separata materialbeskrivningar dels av bastyget, dels av de etsningstryckta delarna. Dessa beståndsdelar ska namnges.
5. Broderade textilier	Fibersammansättningen ska redovisas för produkten i dess helhet och kan anges genom separata materialbeskrivningar av bottenstyget, respektive brodergarnet. Dessa komponenter ska namnges. Sådan etikettering eller märkning är endast obligatorisk för de broderade delar som täcker minst 10 % av produktytan.
6. Garner som består av en kärna omspunnen med olika fibrer och som på detta sätt tillhandahålls konsumenten på marknaden	Fibersammansättningen ska redovisas för produkten i dess helhet och får anges genom separata materialbeskrivningar av den inre delen och höljet. Dessa beståndsdelar ska namnges.
7. Sammet och plysch eller textilier som liknar sammet eller plysch	Fibersammansättningen ska anges för produkten i dess helhet. När produkten består av en tydlig baksida och en framsida av olika fibrer, får sammansättningen anges separat för dessa båda beståndsdelar. Dessa beståndsdelar ska namnges.
8. Golvbeläggningar och mattor, vars undersida och ovsida består av olika sorters fibrer	Fibersammansättningen behöver endast anges för ovsidan. Ovsidan ska namnges.

BILAGA V

Textilprodukter för vilka etikettering eller märkning inte är obligatorisk

(som avses i artikel 17.2)

1. Ärmhållare
2. Klockarmband av textila material
3. Etiketter och emblem
4. Vadderade grytlappar av textila material
5. Kaffehuvar
6. Tehuvar
7. Ärmskydd
8. Muffar, ej av plysch
9. Konstgjorda blommor
10. Nåldynor
11. Målad kanvasduk
12. Tyg som tjänar som underlag samt förstövningar
13. Gamla, omgjorda textilprodukter där detta särskilt anges
14. Damasker
15. Emballage, inte nytt och sålt som sådant
16. Textila inslag i lädervaror och sadelmakeri
17. Reseffekter av textila material
18. Färdiga och icke färdiga handbroderade väggprydnader och material för framställning av dessa, inklusive brodergarn som säljs separat från stramaljen och som saluförs enbart för att användas till sådana väggprydnader
19. Blixtlås
20. Knappar och spännen, överklädda med textila material
21. Bokomslag i textila material
22. Leksaker
23. Textila delar av fotbeklädnader
24. Smådukar som har flera beståndsdelar och en yta som inte överstiger 500 cm²
25. Grytlappar och ugnsvantar
26. Äggvärmare
27. Sminkväskor

28. Tobakspungar av tyg
 29. Tygfodral för glasögon, cigaretter och cigarrer, tändare och kammar
 30. Fodral för mobiltelefoner och bärbara mediaspelare med en yta som inte överstiger 160 cm²
 31. Skyddsartiklar för sport med undantag för handskar
 32. Necessärer
 33. Skoputsningsfodral
 34. Begravningsprodukter
 35. Engångsartiklar med undantag för vadd av cellulosa material
 36. Textilprodukter som omfattas av reglerna i den europeiska farmakopén och för vilka det finns en hänvisning till dessa regler, bandage av icke-engångstyp för medicinskt och ortopediskt bruk samt ortopediska textilprodukter i allmänhet
 37. Textilprodukter, inklusive tågvirke, rep och snören (om inte annat följer av nr 12 i bilaga VI), som normalt är avsedda
 - a) att användas som delar av utrustningen vid tillverkning och beredning av varor,
 - b) att införlivas med maskiner, med installationer (t.ex. för uppvärmning, luftkonditionering eller belysning), med hushållsapparater och andra liknande apparater, med fordon och andra transportmedel eller för att driva, underhålla och utrusta dessa, med undantag för presenningar och motorfordonstillbehör av textilt material som säljs separat från fordonet
 38. Textilprodukter för skydds- och säkerhetsändamål som t.ex. säkerhetsbälten, fallskärmar, flytvästar, fallskärmar för nödsituationer, brandbekämpningsapparater, skottsäkra västar och särskilda skyddskläder (t.ex. för skydd mot eld, kemiska substanser eller andra säkerhetsrisker)
 39. Uppblåsbara tält o.d. (t.ex. sporthallar, utställnings- eller lagerlokaler), förutsatt att information om prestanda och teknisk specifikation för dessa produkter lämnas
 40. Segel
 41. Klädesplagg för djur
 42. Flaggor och standar
-

BILAGA VI

Textilprodukter för vilka en gemensam etikett är tillräcklig

(som avses i artikel 17.3)

1. Skurtrasor
2. Dammtrasor
3. Kantband och garneringar
4. Garneringsband, spetskragar o.d.
5. Skärp
6. Hängslen
7. Strumpeband
8. Sko- och kängsnören
9. Band
10. Resårband
11. Nya förpackningar, sålda som sådana
12. Paketsnören och tvinnat garn för jordbruksändamål, snören, tågvirke och rep förutom de som omfattas av nummer 37 i bilaga V (*)
13. Bordstabletter
14. Näsdukar
15. Nät för hårknutar och hår
16. Slipsar och flugor för barn
17. Haklappar, tvättvantar och tvättlappar
18. Sömnads-, stopp- och brodergarner som säljs i små kvantiteter (1 gram eller mindre) i detaljhandeln
19. Band för gardiner, rullgardiner och jalousier

(*) För de produkter som omfattas av detta nummer och som säljs i tillskurna längder ska den gemensamma märkningen vara den som gäller för rullen i dess helhet. Tågvirke och rep som faller under denna punkt innefattar sådant som används inom bergsklättring och vattensport.

BILAGA VII

Delar som inte ska beaktas vid bestämning av fibersammansättningen

(som avses i artikel 19.2)

Produkter	Delar som är undantagna
a) Alla textilprodukter	i) Icke-textila delar, stadkanter, etiketter och märkningar, kantband och garneringar som inte är en väsentlig del av produkten, knappar och spänner överklädda med textilt material, tillbehör, dekorationer, band som inte är elastiska, elastisk tråd och resårband anbringade på speciella och avgränsade ställen på produkten samt synliga, urskiljbara och rent dekorativa och fibrer med antistatisk effekt som är underkastade bestämmelserna i artikel 10. ii) Fettsubstanser, bindemedel, förtyngningsmedel och andra appretyrmedel, impregneringsmedel, hjälpmedel vid infärgning och tryckning samt andra medel för behandling av textilprodukter.
b) Golvbelägg-ningar och mattor	Alla delar bortsett från slitytan.
c) Möbeltyger	Binde- och fyllnadsvarp och väft som inte ingår i slitytan.
d) Draperier och gardiner	Binde- och fyllnadsvarp och väft som inte ingår i tygets rätsida.
e) Sockar	Ytterligare elastiska garner som används i muddar och förstävningar och förstärkningar av tå och häl
f) Strumpbyxor	Ytterligare elastiska garner som används i linningar och förstävningar och förstärkningar av tå och häl
g) Andra textilprodukter än de som nämns i b-f	Förstävningar eller tyg som tjänar som underlag, mellanlägg och förstärkning, mellanfoder och canvasstoffering, sytråd och förbindelsestråd, om de inte ersätter varpen och/eller väften i tyget, vadderingar som inte fyller någon isolerande funktion och, om inte annat följer av artikel 11.2, foder. För denna bestämmelse gäller att i) materialet i textilprodukter som tjänar som underlag för rätsidan, särskilt i filter och dubbelvävda tyger, i baksidan på sammet och plysch och besläktade produkter, inte ska betraktas som underlag som ska avlägsnas, ii) "förstävningar och förstärkningar" är de garner eller tyger som anbringas på speciella och avgränsade ställen på textilprodukter för att förstärka dem eller göra dem styva eller tjocka.

BILAGA VIII

Metoder för kvantitativ analys av binära och ternära textilfiberblandningar

(som avses i artikel 19.1)

KAPITEL 1

I. Framtagning av analysprov och provexemplar för bestämning av fibersammansättningen i textilprodukter**1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE**

Detta kapitel innehåller förfaranden för framtagandet av analysprov av lämplig storlek för förbehandling avseende kvantitativ analys (dvs. högst 100 g) från laboratorieprov samt för urval av provexemplar från de analysprov som har förbehandlats för att avlägsna fiberfrämmande ämnen ⁽¹⁾.

2. DEFINITIONER**2.1 parti:**

den materialmängd som ska bedömas på grundval av en serie provningsresultat. Det kan till exempel omfatta allt material i en tygleverans: allt tyg som är vävt vid en särskild bom; en garnleverans, en bal eller en grupp balar av råfiber.

2.2 laboratorieprov:

del av parti som kan antas vara representativt för hela partiet och som finns tillgängligt i laboratoriet. Det ska ha en storlek och beskaffenhet som är tillräcklig för att utjämna variationer i partiet och för att underlätta hanteringen i laboratoriet ⁽²⁾.

2.3 analysprov:

den del av laboratorieprovet som är föremål för förbehandling för att avlägsna fiberfrämmande ämnen och från vilket provexemplar tas. Analysproven ska ha en storlek och beskaffenhet som är tillräcklig för att utjämna variationer i laboratorieprovet ⁽³⁾.

2.4 provexemplar:

den del av materialet som behövs för ett enskilt provningsresultat och som valts ut från analysprovet.

3. PRINCIP

Analysprov ska tas på sådant sätt att det är representativt för laboratorieprovet.

Provexemplar ska tas från analysprovet på sådant sätt att vart och ett är representativt för analysprovet.

4. PROVTAGNING AV LÖSA FIBRER**4.1 Oorienterat fibermaterial**

Analysprovet erhålls genom att man slumpvis tar knippen från laboratorieprovet. Blanda noga hela analysprovet med hjälp av en laboratoriekarda ⁽⁴⁾. Låt floret eller blandningen, även lösa fibrer och de fibrer som fastnat på utrustningen som använts vid blandningen, genomgå en förbehandling. Välj sedan ut provexemplar i proportion till respektive massa från floret eller fiberblandningen, från de lösa fibrerna och från fibrerna som fastnat på utrustningen.

Om kardfloret inte har förändrats under förbehandlingen väljs provexemplaren ut på det sätt som beskrivs i punkt 4.2. Om kardfloret har förändrats under förbehandlingen väljs varje provexemplar ut genom att man slumpvis avlägsnar minst 16 små knippen av lämplig och ungefär samma storlek som sedan kombineras.

4.2 Orienterat fibermaterial (kardflor, fiberband, förgarn)

Ur slumpvis valda delar av laboratorieprovet tas minst tio tvärsnitt, vardera ca 1 g. Låt detta analysprov genomgå förbehandling. Sätt ihop tvärsnitten igen genom att placera dem sida vid sida. Ett provexemplar erhålls genom att ett tvärsnitt tas ut av de tio samlade längderna.

⁽¹⁾ I vissa fall är det nödvändigt att förbehandla det enskilda provexemplaret.

⁽²⁾ För färdigtillverkade och bearbetade varor, se punkt 7.

⁽³⁾ Se punkt 1.

⁽⁴⁾ Laboratoriekardan kan ersättas med en fiberblandare, eller också kan fibrerna blandas enligt delnings- och kasseringsmetoden.

5. PROVTAGNING AV GARN

5.1 Garn i förpackning eller härvor

Ta prov från samtliga förpackningar i laboratorieprovet.

Ta ut lämpliga, lika långa, löpande längder från varje förpackning antingen genom upphaspling av härvor med samma antal trådar⁽¹⁾ eller på annat sätt. Föreina längderna antingen till en härva eller en fibersträng så att ett analysprov erhålls och se till att längderna från varje förpackning i härvan eller fibersträngen är lika långa.

Förbehandla analysprovet.

Från analysprovet tas provexemplar genom att en bunt trådar med samma längd skärs ut från härvan eller fibersträngen varvid man ser till att bunten innehåller samtliga trådar i provet.

Om garnets "tex" är t och antalet förpackningar som tagits ur laboratorieprovet är n , blir längden på garnet från varje förpackning $106/nt$ cm för att erhålla ett analysprov om 10 g.

Om nt är stort, det vill säga över 2 000, kan man göra en tyngre härva som skärs av på två ställen så att en fibersträng med lämplig massa bildas. Ändarna på en fibersträng ska knytas ordentligt före förbehandlingen och provexemplar ska tas på visst avstånd från ändarna.

5.2 Garn i varp

Ta analysprov genom att från slutet på varpen klippa av en minst 20 cm lång längd, innehållande samtliga trådar i varpen utom stadkantstrådarna. Bind ihop trådbunten i ena ändan. Om provet är för stort för förbehandling delas det i två eller flera delar. Varje del knyts ihop före förbehandlingen och förbehandlas var för sig. Delarna läggs sedan ihop igen. Från analysprovet tas ett provexemplar ut genom att en lämplig längd innehållande alla trådarna skärs ut från den ände som inte är hopbunden. För varp med n trådar med längdvikten t "tex" blir längden på ett provexemplar med massan $1 \text{ g } 10^5/nt$ cm.

6. PROVTAGNING AV TYGER

6.1 Ur ett laboratorieprov bestående av ett enda stycke av tyget:

Klipp en diagonal remsa från hörn till hörn. Avlägsna stadkanterna. Denna remsa ska utgöra analysprov. För ett analysprov med massan x g krävs en remsa med ytan $x10^4/G$ cm² där G är remsans vikt i g/m².

Förbehandla remsan och skär den sedan i hela sin längd i fyra lika stora bitar, som läggs ovanpå varandra. Provexemplar ska tas genom att man skär genom alla lagren, så att varje provexemplar innehåller ett lika långt stycke från varje lager.

Om tyget har ett invävt mönster ska analysprovet vara brett nog, mätt parallellt med varpen, för att innehålla minst en mönsterrapport. Om detta villkor uppfylls och remsan då är för stor för att behandlas i ett stycke klipps hela remsan i lika stora bitar som förbehandlas separat och sedan läggs ovanpå varandra innan provexemplaret tas ut varvid man ser till att identiska mönsterinslag inte sammanfaller.

6.2 Ur laboratorieprov bestående av flera stycken

Behandla varje stycke enligt 6.1 och ange resultaten för varje stycke separat.

7. PROVTAGNING AV FÄRDIGTILLVERKADE OCH BEARBETADE PRODUKTER

Laboratorieprovet består vanligtvis av en komplett färdigtillverkad eller bearbetad produkt eller en representativ del av en sådan.

I de fall då alla delarna av produkten inte har samma sammansättning bestäms de olika delarnas procentandel för att kontrollera överensstämmelse med artikel 11.

Ta ut ett analysprov som är representativt för den del av den färdigtillverkade eller bearbetade produkten vars sammansättning måste framgå av märkningen. Om produkten har flera märkningar tas de analysprov ut som är representativa för varje del med en viss märkning.

Om den produkt vars sammansättning ska bestämmas inte är enhetlig kan det bli nödvändigt att ta analysprov från varje del av produkten och att bestämma de relativa proportionerna för de olika delarna i relation till hela produkten.

⁽¹⁾ Om förpackningarna kan monteras i en lämplig ram kan flera avhasplas samtidigt.

Därefter beräknas procentandelarna med beaktande av de relativa proportionerna av de provade delarna.

Förbehandla analysproven.

Ta sedan ut provexemplar som är representativa för de förbehandlade analysproven.

II. Introduktion till metoder för kvantitativ analys av textilfiberblandningar

Metoderna för kvantitativ analys av fiberblandningar baseras på två grundprocesser: manuell och kemisk separation av fibrer.

När så är möjligt ska den manuella separationsmetoden användas, eftersom den i allmänhet ger exaktare resultat än den kemiska metoden. Den manuella metoden kan användas för alla textilier där de ingående fibrerna inte bildar en intim blandning, t.ex. för garner med flera ingående komponenter som vardera består av endast en fibertyp, eller för tyger där fibern i varpen och väften inte är densamma, eller för trikåväv som kan repas upp och som tillverkats av olika typer av garn.

Metoderna för kemisk kvantitativ analys av textilfiberblandningar är i allmänhet baserade på selektiv upplösning av de enskilda komponenterna. När en komponent lösts ut, vägs återstoden och mängden upplöst material beräknas sedan på basis av viktförlusten. Allmänna anvisningar för analysmetoderna, oavsett fibersammansättning, ges i bilagans första del. Den delen ska därför användas tillsammans med den för varje särskild fiberblandning detaljerade beskrivningen av metoderna i bilagan. När analysmetoder som inte är baserade på selektiv upplösning används, ges en fullständig beskrivning i aktuellt avsnitt.

Fiberblandningar under tillverkningsprocessen och, i mindre utsträckning färdiga textilvaror kan innehålla fiberfrämmande ämnen, t.ex. fetter, vaxer eller appreturer eller vattenlösliga ämnen, som antingen är naturligt förekommande eller har tillsatts för att underlätta tillverkningen. Fiberfrämmande ämnen måste avlägsnas före analysen. Av denna anledning finns också en metod medtagen för avlägsnandet av oljor, fetter, vaxer och vattenlösliga ämnen.

Textilier kan dessutom innehålla hartser eller andra ämnen för att ge produkten vissa speciella egenskaper. Sådana ämnen, inklusive i vissa fall färgämnen, kan hindra reagensens inverkan på den komponent som ska lösas ut och/eller kan helt eller delvis försvinna med reagensen. Denna typ av tillsatta ämnen kan också förorsaka fel och ska därför avlägsnas innan provet analyseras. Om det är omöjligt att avlägsna dessa ämnen är metoderna för kvantitativ kemisk analys enligt denna bilaga inte längre tillämpliga.

Färgämnen i färgade tyger anses vara i tyget ingående beståndsdelar och avlägsnas inte.

Analyserna utförs på basis av torrvikten, och ett sätt att bestämma torrvikten beskrivs.

Resultatet erhålls genom att man på varje fibers torrsvikt tillämpar de godtagna toleranser som anges i bilaga IX.

Innan en analys påbörjas måste alla i blandningen ingående fiberslag identifieras. Med vissa metoder kan den olösliga komponenten i en blandning delvis ha upplösts i reagensen som använts för att lösa upp den lösliga komponenten.

När så är möjligt har sådana reagenser valts som har liten eller ingen effekt på olösliga fibrer. Om det är känt att viktförlust inträffar under analysen ska resultatet korrigeras. Korrektionsfaktorer för detta ändamål finns angivna. Dessa faktorer har bestämts genom försök vid flera laboratorier genom att fibrer som rengjorts genom förbehandling har behandlats med den för metoden lämpliga reagensen.

Dessa korrektionsfaktorer är endast tillämpliga på opåverkade fibrer, varför andra korrektionsfaktorer kan behövas om fiber materialet har påverkats före eller under behandlingen. De angivna metoderna gäller för enstaka bestämningar.

Minst två bestämningar ska göras på separata provexemplar, både vid manuell och kemisk separation.

Som bekräftelse, såvida det inte är tekniskt omöjligt, rekommenderas användning av alternativa metoder, varigenom den komponent som skulle bli återstoden enligt standardmetoden löses ut först.

KAPITEL 2

METODER FÖR KVANTITATIV ANALYS AV VISSA BINÄRA TEXTILFIBERBLANDNINGAR**I. Gemensamma anvisningar för metoderna för kvantitativ kemisk analys av fiberblandningar****I.1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE**

Tillämpningsområdet för varje metod anger på vilka fibrer metoden är tillämpbar.

I.2 PRINCIP

Efter identifiering av komponenterna i en blandning avlägsnas det fiberfrämmande materialet med hjälp av lämplig förbehandling och därefter en av komponenterna, vanligen genom selektiv upplösning ⁽¹⁾. Sedan vägs den olösta återstoden och andelen löslig komponent beräknas på viktförlusten. Utom när detta möter tekniska svårigheter bör man först avlägsna det fiberslag som överväger. Det fiberslag som ingår i mindre del bildar återstod.

I.3 MATERIAL OCH UTRUSTNING**I.3.1 Utrustning**

I.3.1.1 Filterdeglar och vägglas som är stora nog att hålla sådana deglar eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

I.3.1.2 Filterkolv.

I.3.1.3 Exsickator med fuktindikerande blågel.

I.3.1.4 Ventilerad ugn för torkning av provkroppar i 105 °C ± 3 °C.

I.3.1.5 Analysväg med en noggrannhet av 0,0002 g.

I.3.1.6 Soxhlet extraktionsutrustning eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

I.3.2 Reagenser

I.3.2.1 Petroleumeter, redestillerad, kokintervall 40–60 °C.

I.3.2.2 Övriga reagenser anges i avsnittet för aktuell metod.

I.3.2.3 Destillerat eller avjoniserat vatten.

I.3.2.4 Aceton.

I.3.2.5 Ortofosforsyra.

I.3.2.6 Urea.

I.3.2.7 Natriumbikarbonat.

Samtliga reagenser ska vara kemiskt rena.

I.4 KONDITIONERINGS- OCH PROVNINGSATMOSFÄR

Eftersom det är torrvikter som bestäms är det onödigt att konditionera provmaterialet eller att utföra analyser i konditionerad atmosfär.

I.5 ANALYSPROV

Ta ut ett analysprov som är representativt för laboratorieprovet och tillräckligt stort för att räcka till erforderligt antal provkroppar, vardera om minst 1 g.

I.6 FÖRBEHANDLING AV ANALYSPROV ⁽²⁾

När det ingår ett ämne som inte ska medtas vid procentberäkningen (se artikel 19) bör detta avlägsnas före behandlingen med en lämplig metod som inte påverkar några av de övriga fibrerna.

I detta syfte avlägsnas fiberfrämmande ämnen som kan extraheras med petroleumeter och vatten genom att analysprovet behandlas en timme i en Soxhlet extraktionsutrustning med petroleumeter med en minsta hastighet av sex cykler per timme. Låt petroleumetern avdunsta från provmaterialet som sedan extraheras genom direktbehandling som innebär att analysprovet blötläggs i vatten i rumstemperatur i 1 timme och sedan blötläggs i vatten i 65 °C ± 5 °C i ytterligare 1 timme, medan man rör om då och då. Badförhållandet vätska: analysprov ska vara 100:1. Avlägsna överflödigt vatten från provkroppen genom urkrämning, avsugning eller centrifugering och låt det lufttorka.

⁽¹⁾ Metod nr 12 är ett undantag. Den grundar sig på bestämning av förekomsten av ett ingående ämne i en av de två komponenterna.

⁽²⁾ Se kapitel 1.1.

När det gäller elastolefin eller fiberblandningar som innehåller elastolefin och andra fibrer (ull, djurhår, silke, bomull, lin, äkta hampa, jute, manillahampa, alfa, kokos, ginst, rami, sisal, kupro, modal, protein, viskos, akryl, polyamid eller nylon, polyester och elastomultiester) måste det ovannämnda förfarandet anpassas något, genom att petroleummetern ersätts med acetone.

När det gäller fiberblandningar som innehåller elastolefin och acetat ska följande förfarande användas som förbehandling. Extrahera analysprovet i tio minuter i 80 °C med en lösning som innehåller 25 g/l av 50-procentig ortofosforsyra och 50 g/l av urea. Badförhållandet vätska: analysprov ska vara 100:1. Skölj analysprovet i vatten, låt rinna av, skölj i en 0,1-procentig natriumbikarbonatlösning och skölj sedan omsorgsfullt i vatten.

Om fiberfrämmande ämnen inte kan extraheras med petroleumeter och vatten ska de avlägsnas genom att den ovan beskrivna vattenmetoden ersätts med annan lämplig metod som inte väsentligt förändrar någon av fiberkomponenterna. Vad gäller vissa oblekta vegetabiliska fibrer (t.ex. jute och kokos) bör det dock noteras att normal förbehandling med petroleumeter och vatten inte avlägsnar alla naturligt förekommande fiberfrämmande ämnen. Trots detta görs ingen ytterligare förbehandling, såvida provet inte innehåller appretur som är olöslig i både petroleumeter och vatten.

Analysrapporterna ska innehålla fullständiga upplysningar om de förbehandlingsmetoder som använts.

I.7 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

I.7.1 Allmänna anvisningar

I.7.1.1 Torkning

Torka i minst 4 timmar, dock högst 16 timmar, vid 105 °C ± 3 °C i en ventilerad ugn med ugnsluckan stängd hela tiden. Om torkperioden är kortare än 14 timmar måste man väga provexemplaret för att kontrollera att massan har blivit konstant. Massan kan anses ha blivit konstant om variationen är under 0,05 % efter ytterligare 60 minuters torkning.

Undvik att hantera deglar och vägglas, provkroppar eller återstoder med bara händer vid torkning, kylning och vägning.

Torka provkropparna i ett vägglas med locket liggande bredvid i ugnen. Vid torktidens slut tillsluts vägglaset innan det tas ut ur ugnen och snabbt placeras i exsickatorn.

Torka filterdegeln i ett vägglas med locket liggande bredvid i ugnen. Vid torktidens slut tillsluts vägglaset innan det tas ut ur ugnen och snabbt placeras i exsickatorn.

När annan utrustning än filterdeglar används ska torkningen i ugnen ske på sådant sätt att fibrernas torrsvikt kan bestämmas utan förlust.

I.7.1.2 Kylning

Kyl tills fullständig avkylning av vägglaset har uppnåtts, dock minst 2 timmar och med exsickatorn placerad bredvid vägen.

I.7.1.3 Vägning

Efter kylning vägs vägglaset inom 2 minuter efter att det har avlägsnats ur exsickatorn. Väg med en noggrannhet av 0,0002 g.

I.7.2 Tillvägagångssätt

Ta ut en provkropp som väger minst 1 g från ett förbehandlat analysprov. Skär garn eller tyg i ca 10 mm längder och skilj dem åt så mycket det går. Torka provkroppen i ett vägglas, låt den svalna i exsickator och väg den. Flytta över provexemplaret i aktuellt kärl enligt tillämpligt avsnitt av relevant unionsmetod och väg därefter åter vägglaset omgående. Provexemplarets torrsvikt erhålls som mellanskillnad. Slutför analysen enligt tillämpligt avsnitt av relevant metod. Undersök återstoden i mikroskop, eller på annat lämpligt sätt, för att kontrollera att det fiberslag som skulle avlägsnas verkligen har lösts ut.

I.8 BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Den olösta komponentens massa uttrycks i procent av den totala blandningens massa. Den procentuella andelen löslig komponent erhålls som mellanskillnad. Resultatet beräknas på ren torrsvikt som justerats med hänsyn till a) godtagna toleranser och b) nödvändiga korrektionsfaktorer för att den massaförlust som uppstår under förbehandlingen och analysen ska beaktas. Beräkningarna ska utföras med användande av formeln i I.8.2.

I.8.1 Beräkning av den procentuella andelen olöslig komponent på basis av ren torrsvikt utan beaktande av förlust av fiber massa under förbehandlingen

$$P_1\% = \frac{100 rd}{m}$$

där

$P_1\%$ är den procentuella andelen ren, torr olöslig komponent,

m är provexemplarets torrsvikt efter förbehandling,

r är återstodens torrsvikt,

d är korrektionsfaktorn för viktförlust hos den olösliga komponenten i reagensen under analysen. Lämpliga värden för d ges i relevant avsnitt under varje metod.

Dessa värden för d är naturligtvis de normalvärden som gäller för kemiskt opåverkade fibrer.

I.8.2 Beräkning av den procentuella andelen olöslig komponent baserad på ren torrsvikt justerad med hänsyn till godtagna toleranser och i tillämpliga fall korrektionsfaktorer för massaförlust under förbehandlingen

$$P_{1A}\% = \frac{100 P_1 \left(1 + \frac{a_1 + b_1}{100} \right)}{P_1 \left(1 + \frac{a_1 + b_1}{100} \right) + (100 - P_1) \left(1 + \frac{a_2 + b_2}{100} \right)}$$

där

$P_{1A}\%$ är den procentuella andelen olöslig komponent justerad med hänsyn till godtagna toleranser och viktförlust under förbehandlingen,

P_1 är den procentuella andelen ren, torr, olöslig komponent som beräknats enligt formeln i I.8.1,

a_1 är den godtagna toleransen för den olösliga komponenten (se bilaga IX),

a_2 är den godtagna toleransen för den utlösta komponenten (se bilaga IX),

b_1 är den procentuella förlusten av den olösliga komponenten som erhålls genom förbehandling,

b_2 är den procentuella förlusten av den utlösta komponenten som erhålls genom förbehandling.

Den procentuella andelen av den andra komponenten är $P_{2A}\% = 100 - P_{1A}\%$.

Där en särskild förbehandling har använts, ska värdena för b_1 och b_2 om möjligt bestämmas genom att var och en av de enskilda fiberslagen förbehandlas enligt tillämplad analysmetod. Rena fibrer är fibrer som är fria från fiberfrämmande ämnen, förutom ämnen som de normalt innehåller (antingen naturligt förekommande eller genom tillverkningsprocessen), i det tillstånd (oblekta, blekta) de befinner sig i hos det material som ska analyseras.

Om det inte finns några rena separata fiberbeståndsdelar, som använts vid tillverkningen av det material som ska analyseras, ska man använda sig av de genomsnittsvärden för b_1 och b_2 som erhållits vid de provningar som utförts på sådana rena fibrer som liknar dem som finns i den blandning som ska undersökas.

Om den normala förbehandlingen genomförs genom extraktion med petroleumeter och vatten kan man i allmänhet bortse från korrektionsfaktorn b_1 och b_2 utom i fråga om oblekt bomull, oblekt lin och oblekt hampa, där förlusten på grund av förbehandlingen är konventionellt fastslagen till 4 % och i fråga om polypropylen till 1 %.

Vad beträffar andra fibrer har man konventionellt fastslagit att man kan bortse från förluster på grund av förbehandlingen vid beräkningen.

II. Metod för kvantitativ analys genom manuell separation**II.1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE**

Denna metod är tillämplig på alla typer av textilfibrer förutsatt att de inte bildar en intim blandning och att det är möjligt att skilja dem åt för hand.

II.2 PRINCIP

Efter identifiering av komponenterna i textilvaran avlägsnas det fiberfrämmande materialet genom lämplig förbehandling och sedan separeras fibrerna för hand, torkas och vägs varpå varje fibers andel i blandningen beräknas.

II.3 UTRUSTNING

II.3.1 Vägglas eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

II.3.2 Exsickator med fuktindikerande blågel.

II.3.3 Ventilerad ugn för torkning av provkroppar i $105\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$.

II.3.4 Analysväg med en noggrannhet av 0,0002 g.

II.3.5 Soxhlet extraktionsutrustning eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

II.3.6 Nål.

II.3.7 Torsionsprovare eller liknande utrustning.

II.4 REAGENSER

II.4.1 Petroleumeter, redestillerad, kokintervall 40 °C till 60 °C .

II.4.2 Destillerat eller avjoniserat vatten.

II.4.3 Aceton.

II.4.4 Ortofosforsyra.

II.4.5 Urea.

II.4.6 Natriumbikarbonat.

Samtliga reagenser ska vara kemiskt rena.

II.5 KONDITIONERINGS- OCH PROVNINGSATMOSFÄR

Se punkt I.4.

II.6 ANALYSPROV

Se punkt I.5.

II.7 FÖRBEHANDLING AV ANALYSPROV

Se punkt I.6.

II.8 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT**II.8.1 Analys av garn**

Ta ut ett provexemplar som väger minst 1 g från ett förbehandlat analysprov. Om garnet är mycket fint kan analysen göras på en längd som är minst 30 m lång oavsett massa.

Klipp garnet i lagom stora bitar och skilj fibertyperna åt med en nål och om så krävs med en torsionsprovare. De fibertyper som erhålls på detta sätt placeras i förvägda vägglas och torkas vid $105\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$ tills man får en konstant massa enligt beskrivningen i I.7.1 och I.7.2.

II.8.2 Analys av tyg

Ta ut ett provexemplar som väger minst 1 g från ett förbehandlat analysprov. Inga stadkanter får ingå och kanterna ska vara noggrant putsade för att undvika fransning. Fibrerna ska löpa parallellt med väft- eller varp-trådarna eller, i trikåväv, parallellt med längsgående eller tvärgående maskrader. Skilj de olika fibertyperna åt, saml ihop dem i förvägda vägglas och förfar i enlighet med II.8.1.

II.9 BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Varje fiberkomponents massa uttrycks i procent av blandningens totala massa. Resultatet beräknas på ren torrsvikt som justerats med hänsyn till a) godtagna toleranser och b) erforderliga korrektionsfaktorer för den massaförlust som uppstår under förbehandlingen.

- II.9.1 Beräkning av den procentuella andelen olöslig komponent på basis av ren torrsvikt utan beaktande av förlust av fiber massa under förbehandlingen.

$$P_1\% = \frac{100 m_1}{m_1 + m_2} = \frac{100}{1 + \frac{m_2}{m_1}}$$

P_1 % är den procentuella andelen av den första rena, torra komponenten,

m_1 är den första komponentens torrsvikt,

m_2 är den andra komponentens torrsvikt.

- II.9.2 För beräkning av den procentuella andelen av varje komponent som justerats med hänsyn till godtagna toleranser och i tillämpliga fall korrektionsfaktorer för massaförlust under förbehandlingen, se I.8.2.

III.1 METODERNAS PRECISION

Precisionen som anges i de olika metoderna avser reproducerbarheten.

Reproducerbarheten syftar på tillförlitligheten, dvs. den inbördes överensstämmelsen mellan experimentellt framtagna värden, erhållna vid olika laboratorier eller vid olika tillfällen, vid användning av samma analysmetod på provexemplar från en identiskt överensstämmande blandning.

Reproducerbarheten anges av konfidensintervallet för resultaten vid 95 % konfidensnivå.

Förutsatt att metoden har tillämpats på en identiskt överensstämmande blandning, kommer skillnaden mellan två resultat i en serie analyser, gjorda vid olika laboratorier, därför att överskrida konfidensintervallet endast i 5 fall av 100.

III.2 PROVNINGSRAPPORT

- III.2.1 Ange att analysen har utförts i enlighet med denna metod.

- III.2.2 Redovisa alla detaljer som rör en särskild förbehandling (se I.6).

- III.2.3 Redovisa de enskilda resultaten och det aritmetiska medelvärdet, samtliga med noggrannheten 0,1.

IV. Specialmetoder

Sammanfattande tabell

Metod	Tillämpning		Reagens/Beskrivning
	Löslig komponent	Olöslig komponent	
1.	Acetat	Vissa andra fibrer	Aceton
2.	Vissa proteinfibrer	Vissa andra fibrer	Hypoklorit
3.	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Vissa andra fibrer	Myrsyra och zinkklorid
4.	Polyamid eller nylon	Vissa andra fibrer	Myrsyra, 80 % m/m
5.	Acetat	Vissa andra fibrer	Bensylalkohol
6.	Triacetat eller polylaktid	Vissa andra fibrer	Diklormetan
7.	Vissa cellulosa-fibrer	Vissa andra fibrer	Svavelsyra, 75 % m/m
8.	Akrylfibrer, vissa modakrylfibrer eller vissa klorfibrer	Vissa andra fibrer	Dimetylformamid
9.	Vissa klorfibrer	Vissa andra fibrer	Koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v
10.	Acetat	Vissa andra fibrer	Isättika

Metod	Tillämpning		Reagens/Beskrivning
	Löslig komponent	Olöslig komponent	
11.	Silke	Vissa andra fibrer	Svavelsyra, 75 % m/m
12.	Jute	Vissa djurfibrer	Kväveinne-hållsmetoden
13.	Polypropylen	Vissa andra fibrer	Xylen
14.	Vissa andra fibrer	Klorfibrer (homopolymerer av vinylklorid), elastolefin eller melamin	Koncentrerad svavelsyra
15.	Klorfibrer, vissa modakrylfibrer, vissa elasthanfibrer, acetatfibrer, triacetatfibrer	Vissa andra fibrer	Cyklohexanon
16.	Melamin	Bomull eller aramid	Het myrsyra, 90 % m/m

METOD nr 1

ACETAT OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Acetonmetoden)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. acetat (19)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), bomull (5), lin (7), äkta hampa (8), jute (9), manillahampa (10), alfa (11), kokos (12), ginst (13), rami (14), sisal (15), kupro (21), modal (22), protein (23), viskos (25), akryl (26), polyamid eller nylon (30), polyester (35), elastomultiester (45), elastolefin (46) och melamin (47).

Metoden får under inga förhållanden användas för acetatfibrer som har avacetylerats på ytan.

2. PRINCIP

Acetatfibrerna löses ut med aceton från en känd torrsvikt av blandningen. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen acetat erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml

3.2 Reagens

Aceton

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml aceton per gram provexemplar till provexemplaret i Erlenmeyerkolven. Kolven ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Skaka kolven och låt den stå 30 minuter i rumstemperatur. Rör om då och då. Håll därefter vätskan genom den vägda filterdegeln.

Upprepa behandlingen ytterligare två gånger (totalt tre gånger) men nu endast under 15 minuter, så att den totala behandlingstiden med aceton blir en timme. Håll över återstoden i filterdegeln. Skölj ur återstoden i filterdegeln med aceton och avvattna genom avsugning. Fyll filterdegeln med aceton och låt den avvattnas under självtryck.

Avvattna slutligen genom avsugning, torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 2

VISSA PROTEINFIBRER OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av hypoklorit)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. vissa proteinfibrer: ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), protein (23)

med

2. bomull (5), kupro (21), modal (22), viskos (25), akryl (26), klorfibrer (27), polyamid eller nylon (30), polyester (35), polypropylen (37), elastan (43), glasfiber (44), elastomultiester (45), elastolefin (46) och melamin (47).

Om olika proteinfibrer förekommer ger metoden den totala mängden men inte de enskilda kvantiteterna.

2. PRINCIP

Proteinfibrerna i en känd torrsvikt av blandningen löses ut med en hypokloritlösning. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen torr proteinfiber erhålls som mellanskillnad.

För beredning av hypokloritlösningen kan antingen litiumhypoklorit eller natriumhypoklorit användas.

Litiumhypoklorit rekommenderas när endast ett mindre antal analyser ska utföras eller för analyser som utförs med ganska långa intervaller. Anledningen till detta är att den procentuella andelen hypoklorit i litiumhypoklorit i fast form – till skillnad mot natriumhypoklorit – är praktiskt taget konstant. Om den procentuella andelen hypoklorit är känd behöver hypoklorithalten inte kontrolleras jodometriskt för varje analys, eftersom en konstant vägd del av litiumhypoklorit kan utnyttjas.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 250 ml.

b) Termostatreglerad behållare, inställbar till 20 ± 2 °C.

3.2 Reagenser

a) Hypokloritreagens

i) Litiumhypokloritlösning

Denna består av en nytillredd lösning som innehåller 35 ± 2 g/l aktivt klor (ca 1 M) till vilken tillsätts $5 \pm 0,5$ g/l i förväg upplöst natriumhydroxid. Upplös 100 g litiumhypoklorit som innehåller 35 % aktivt klor (eller 115 g som innehåller 30 % aktivt klor) i ca 700 ml destillerat vatten, tillsätt 5 g natriumhydroxid upplöst i ca 200 ml destillerat vatten och fyll på till 1 liter med destillerat vatten. Den nytillredda lösningen behöver inte kontrolleras jodometriskt.

ii) Natriumhypokloritlösning

Denna består av en nytillredd lösning som innehåller 35 ± 2 g/l aktivt klor (ca 1 M) till vilken tillsätts $5 \pm 0,5$ g/l i förväg upplöst natriumhydroxid.

Kontrollera lösningens innehåll av aktivt klor jodometriskt före varje analys.

b) Ättiksyra, utspädd lösning.

5 ml isättika späds med vatten till 1 liter.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt: Blanda ca 1 g av provexemplaret med ca 100 ml hypokloritlösning (litium- eller natriumhypoklorit) i 250 ml-kolven och skaka kraftigt så att provexemplaret blöts ordentligt.

Håll sedan flaskan varm vid en temperatur av 20 °C i en termostatreglerad behållare i 40 minuter och skaka kraftigt hela tiden eller åtminstone med jämna mellanrum. Eftersom utlösningen av ull försiggår exotermiskt måste reaktionsvärmen med denna metod fördelas och avlägsnas. Annars kan betydande fel uppstå på grund av den begynnande utlösningen av de olösliga fibrerna.

Filtrera innehållet i kolven 40 minuter genom en vägd filterdegel och för över allt återstående fibermaterial till filterdegeln genom att skölja kolven med en liten mängd hypokloritreagens. Avvattna degeln genom avsugning och skölj återstoden med i tur och ordning vatten, utspädd ättiksyra och till sist vatten. Avvattna genom avsugning efter varje sköljning. Låt varje sköljvätska självrinna innan avsugning sker.

Avvattna slutligen genom avsugning, torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för bomull, viskos, modal och melamin där d är 1,01 och för oblekt bomull där d är 1,03.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 3

VISKOS, KUPRO ELLER VISSA TYPER AV MODAL OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av myrsyra och zinkklorid)

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. viskos (25) eller kupro (21), inklusive vissa typer av modalfiber (22),

med

2. bomull (5), elastolefin (46) och melamin (47).

Om modal ingår ska en förberedande provning göras för att kontrollera om detta fiberslag löses av reagensen.

Metoden är inte tillämplig på blandningar där bomullen har utsatts för omfattande kemisk nedbrytning, inte heller då komponenten av viskos eller kupro bara delvis upplöses på grund av förekomst av vissa färgämnen eller appreturer som inte helt kan avlägsnas.

2. PRINCIP

Viskos-, kupro- eller modalfibrerna ska lösas ut från en känd torrsvikt av blandningen med en reagens sammansatt av myrsyra och zinkklorid. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess korrigerade vikt anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen viskos, kupro eller modal erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

- a) Erlenmeyerkolvar med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.
- b) Utrustning för att hålla kolvarna vid en temperatur av 40 °C \pm 2 °C.

3.2 Reagenser

- a) Lösning innehållande 20 g smält vattenfri zinkklorid och 68 g vattenfri myrsyra som späds med vatten tills massan blir 100 g (dvs. 20 viktdeklar smält vattenfri zinkklorid till 80 viktdeklar 85 % m/m myrsyra).

Anmärkning:

I detta sammanhang hänvisas till punkt I.3.2.2, som föreskriver att samtliga reagenser ska vara kemiskt rena. Dessutom är det av största vikt att endast använda smält vattenfri zinkklorid.

- b) Ammoniakhydroxidlösning: Späd 20 ml koncentrerad ammoniak (relativ densitet vid 20 °C: 0,880) med vatten till 1 liter.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt: Placera provexemplaret omedelbart i kolven som förvärmats till 40 °C. Tillsätt 100 ml myrsyra/zinkkloridreagens, som förvärmats till 40 °C, per gram provmaterial. Sätt i proppen och skaka kolven kraftigt. Håll kolven med innehåll vid konstant 40 °C i två och en halv timme och skaka kolven en gång i timmen.

Filtera innehållet i kolven genom den vägda filterdegeln. För att allt fibermaterial ska överföras till filterdegeln sköljs kolven ur med reagenslösningen. Skölj med ytterligare 20 ml reagenslösning som förvärmats till 40 °C.

Skölj återstoden i degeln grundligt med 40-gradigt vatten. Skölj det återstående fibermaterialet med ca 100 ml kall ammoniaklösning (punkt 3.2 b) och se till att fibermaterialet är fullständigt nedsänkt i lösningen i 10 minuter ⁽¹⁾. Skölj därefter grundligt med kallt vatten.

Låt varje sköljvätska självrinna innan avsugning sker.

Avvattna slutligen den återstående vätskan genom avsugning, torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,02 för bomull, 1,01 för melamin och 1,00 för elastolefin.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 2 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 4

POLYAMID ELLER NYLON OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av 80 % myrsyra)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. polyamid eller nylon (30)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), bomull (5), kupro (21), modal (22), viskos (25), akryl (26), klorfiber (27), polyester (35), polypropylen (37), glasfiber (44), elastomultiester (45), elastolefin (46) och melamin (47).

Som nämnts ovan är metoden också tillämplig på blandningar med ull, men om ullen innehåller överstiger 25 % ska metod nr 2 användas (utlösning av ull i en alkalisk natrium- eller litiumhypokloritlösning).

2. PRINCIP

Polyamid- eller nylonfibern löses ut med myrsyra från en känd torrsvikt av blandningen. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen polyamid eller nylon erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

⁽¹⁾ För att säkerställa att det återstående fibermaterialet är fullständigt nedsänkt i ammoniaklösningen i 10 minuter kan t.ex. filterdegeln förses med en kran med hjälp av vilken tillförseln av ammoniaklösning kan regleras.

3.1 Utrustning

Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

3.2 Reagenser

- a) Myrsyra (80 % m/m, relativ densitet vid 20 °C: 1,186). Späd 880 ml 90 % m/m myrsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,204) med vatten till 1 liter. Alternativt kan 780 ml 98–100 % myrsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,220) med vatten till 1 liter.

Lösningens koncentration är inte kritisk inom intervallet 77–83 % m/m myrsyra.

- b) Ammoniak, utspädd lösning: Späd 80 ml koncentrerad ammoniak (relativ densitet vid 20 °C: 0,880) med vatten till 1 liter.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt: Tillsätt 100 ml myrsyra per gram provmaterial till provexemplaret i kolven som ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Sätt i proppen, skaka kolven så att allt provmaterial blir genomblött. Låt kolven stå 15 minuter i rumstemperatur. Skaka då och då. Filtrera innehållet i kolven genom den vägda filterdegeln. För att allt fibermaterial ska överföras till filterdegeln sköljs kolven ur med lite myrsyra.

Avvattna genom avsugning och skölj återstoden med i tur och ordning myrsyra, hett vatten, utspädd ammoniak och slutligen kallt vatten. Avvattna filterdegeln genom avsugning efter varje sköljning. Låt varje sköljvätska självrinna innan avsugning sker.

Avvattna slutligen genom avsugning, torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 5

ACETAT OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av bensylalkohol)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. acetat (19)

med

2. triacetat (24), elastolefin (46) och melamin (47).

2. PRINCIP

Acetatfibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med bensylalkohol vid 52 °C \pm 2 °C.

Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen acetat erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

- a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.
- b) Mekanisk skakapparat.
- c) Termostat eller annan utrustning lämplig för att hålla kolven vid en temperatur av 52 °C \pm 2 °C.

3.2 Reagenser

- a) Bensylalkohol.
- b) Etanol.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml bensylalkohol per gram provmaterial till provexemplaret i kolven. Sätt i proppen och sätt fast kolven i skakapparaten så att den sänks ner i vattenbadet, som ska hålla $52\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$. Skaka flaskan i 20 minuter vid denna temperatur.

(I stället för att använda en mekanisk skakmaskin kan man skaka kolven kraftigt manuellt.)

Häll vätskan genom den vägda filterdegeln. Tillsätt ytterligare en dos bensylalkohol till kolven och skaka som förut vid $52\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$ i 20 minuter.

Häll vätskan genom filterdegeln och upprepa hela proceduren en tredje gång.

För slutligen över vätskan och fibermaterialet till filterdegeln. För att allt fibermaterial ska överföras till filterdegeln sköljs kolven med en extra omgång bensylalkohol vid $52\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$. Avvattna filterdegeln grundligt.

För över fibermaterialet till en kolv och skölj med etanol och skaka manuellt. Håll innehållet genom filterdegeln.

Upprepa denna sköljning två eller tre gånger. Överför sedan fibermaterialet till filterdegeln och avvattna grundligt. Torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 6

TRIACETAT ELLER POLYLAKTID OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av diklormetan)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. triacetat (24) eller polylaktid (34)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), bomull (5), kupro (21), modal (22), viskos (25), akryl (26), polyamid eller nylon (30), polyester (35), glasfiber (44), elastomultiester (45) elastolefin (46) och melamin (47).

Anmärkning:

Triacetatfibrer som delvis hydrolyserats genom efterbehandling kan inte utlösas helt i reagensen. I dessa fall är metoden inte tillämplig.

2. PRINCIP

Triacetatfibrerna eller polylaktidfibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med diklormetan. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen triacetat eller polylaktid erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

3.2 Reagens

Diklormetan.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml diklormetan per gram provexemplar till provexemplaret i kolven, som har en kapacitet på 200 ml. Sätt i proppen och skaka kolven så att provexemplaret blir genomblött. Låt kolven stå i 30 minuter i rumstemperatur och skaka kolven var tionde minut. Häll vätskan genom den vägda filterdegeln. Tillsätt 60 ml diklormetan till fibermaterialet i kolven, skaka manuellt och filtrera över innehållet i kolven genom filterdegeln. För att allt fibermaterial ska kunna överföras till filterdegeln sköljs kolven med ytterligare diklormetan. Avvattna degeln genom avsugning för att avlägsna överflödigt vätska. Fyll åter filterdegeln med diklormetan och låt självrinna. Avvattna slutligen genom avsugning.

Behandla sedan återstoden med kokande vatten för att avlägsna allt lösningsmedel. Avvattna genom avsugning, torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för polyester, elastomultiester, elastolefin och melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 7

VISSA CELLULOSAFIBRER OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av 75 % m/m svavelsyra)

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. bomull (5), lin (7), äkta hampa (8), rami (14), kupro (21), modal (22), viskos (25)

med

2. polyester (35), elastomultiester (45) och elastolefin (46).

2. PRINCIP

Cellulosafibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med 75 % m/m svavelsyra. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen cellulosafiber erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

- a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 500 ml.
- b) Termostat eller annan utrustning för att hålla kolven vid en temperatur av $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$.

3.2 Reagenser

- a) Svavelsyra, 75 % \pm 2 % m/m

Tillsätt försiktigt under kylning 700 ml svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84) till 350 ml destillerat vatten.

När lösningen svalnat till rumstemperatur späds den med vatten till 1 liter.

- b) Ammoniak, utspädd lösning.

Späd 80 ml ammoniak (relativ densitet vid 20 °C: 0,880) med vatten till 1 liter.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 200 ml 75 % svavelsyra per gram provmaterial till provexemplaret i kolven, som ska ha en minsta kapacitet på 500 ml. Sätt i glasproppen och skaka kolven försiktigt så att provmaterialet blir genomblött.

Låt kolven stå en timme i $50\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ och skaka den regelbundet ungefär var tionde minut. Filtrera återstoden genom den vägda filterdegeln med hjälp av avsugning. För att allt fibermaterial ska kunna överföras till filterdegeln sköljs kolven ur med 75 % svavelsyra. Avvattna filtret genom avsugning och skölj återstoden en gång genom att fylla filterdegeln med en ny portion svavelsyra. Låt självrinna innan avsugning sker.

Skölj återstoden med i tur och ordning flera omgångar kallt vatten, två gånger utspädd ammoniak och sedan grundligt med kallt vatten. Avvattna genom avsugning efter varje omgång. Låt varje sköljvätska självrinna innan avsugning sker. Avvattna slutligen den återstående vätskan genom avsugning. Torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 8

AKRYLFIBRER, VISSA MODAKRYLFIBRER ELLER VISSA KLORFIBRER OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av dimetylformamid)

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. akrylfibrer (26), vissa modakrylfibrer (29) eller vissa klorfibrer (27) ⁽¹⁾

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), bomull (5), kupro (21), modal (22), viskos (25), polyamid eller nylon (30), polyester (35), elastomultiester (45), elastolefin (46) och melamin (47).

Metoden är tillämplig även på akrylfibrer och vissa modakrylfibrer som färgats med metallkomplexfärgämnen, men inte på de fibrer som färgats med färgämnen som kräver efterbetning med kromsalter.

2. PRINCIP

Akryl-, modakryl- eller klorfibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med dimetylformamid som värmts upp till kokpunkten i vattenbad. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen torr akryl, modakryl eller klorfiber erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

b) Vattenbad vid kokpunkten.

3.2 Reagens

Dimetylformamid (kokintervall $153\text{ °C} \pm 1\text{ °C}$) som inte innehåller mer än 0,1 % vatten.

Denna reagens är giftig och bör hanteras i dragskåp.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 80 ml dimetylformamid per gram provmaterial, som förvärmts i kokande vattenbad, till provexemplaret i kolven, som ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Sätt i proppen, skaka kolven så att provmaterialet blir genomblött och varm i kokande vattenbad 1 timme. Skaka försiktigt för hand fem gånger under behandlingstiden.

⁽¹⁾ Möjligheten att lösa ut sådana modakryl- eller klorfibrer i reagensen ska kontrolleras innan analysen påbörjas.

Häll av vätskan genom den vägda filterdegeln, men låt fibermaterialet vara kvar i kolven. Tillsätt ytterligare 60 ml dimetylformamid till kolven och varm kolven ytterligare 30 minuter med försiktig skakning för hand två gånger under behandlingstiden.

Filtrera över innehållet genom den tidigare använda filterdegeln genom avsugning.

För över allt återstående fibermaterial till filterdegeln genom att skölja bägaren med dimetylformamid. Avvattna degeln genom avsugning. Skölj återstoden med ca 1 liter varmt vatten (70–80 °C) och fyll degeln varje gång.

Efter varje tillsats av vatten gör man en snabb avsugning men inte förrän vattnet självrunnit. Om sköljvätskan rinner genom degeln för långsamt kan den avsugas något.

Avvattna slutligen filterdegeln, låt den svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för ull, bomull, kupro, modal, polyester, elastomultiester och melamin, för vilka värdet för d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 9

VISSA KLORFIBRER OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metoder med användande av 55,5/44,5 % v/v blandning av koldisulfid och aceton)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. vissa klorfibrer (27), dvs. vissa polyvinylkloridfibrer, vare sig de är efterklorerade eller inte (¹)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), bomull (5), kupro (21), modal (22), viskos (25), akryl (26), polyamid eller nylon (30), polyester (35), glasfiber (44), elastomultiester (45) och melamin (47).

Om innehållet av ull eller silke i blandningen överstiger 25 % ska metod nr 2 användas.

Om innehållet av polyamid eller nylon i blandningen överstiger 25 % ska metod nr 4 användas.

2. PRINCIP

Klorfibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med en azeotropisk blandning av koldisulfid och aceton. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen polyvinylkloridfibrer erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

b) Mekanisk skakapparat.

3.2 Reagenser

a) Azeotropisk blandning av koldisulfid och aceton (55,5 volymprocent koldisulfid och 44,5 volymprocent aceton). Denna reagens är giftig och bör hanteras i dragskåp.

b) Etanol (92 volymprocent) eller metanol.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml av den azeotropiska blandningen per gram provmaterial till provexemplaret i kolven, som ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Tillslut kolven noggrant och låt den skaka i skakapparaten eller skaka den kraftigt manuellt 20 minuter i rumstemperatur.

(¹) Möjligheten att lösa ut polyvinylkloridfibrerna i reagensen ska kontrolleras innan analysen påbörjas.

Håll av det översta klara vätskeskiktet genom den vägda filterdegeln.

Upprepa proceduren med ytterligare 100 ml reagens. Fortsätt denna behandling till dess att en droppe av extraktionsvätskan vid avdunstning på urglaset inte lämnar någon avlagring. För över återstoden från kolven till filterdegeln med hjälp av mer reagens, avvattna genom avsugning och skölj degeln och återstoden med 20 ml alkohol och sedan tre gånger med vatten. Låt varje sköljning självrinna innan avsugning sker. Torka degeln med innehåll, låt den svalna och väg den.

Anmärkning:

Hos vissa blandningar som har en stor andel klorfibrer kan provexemplaret krympa kraftigt under torkbehandlingen och som en följd av detta hämma upplösandet av klorfibern.

Detta påverkar emellertid inte lösningsmedlets förmåga att slutligen upplösa klorfibrerna.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 10

ACETAT OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av isättika)

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. acetat (19)

med

2. vissa klorfibrer (27), dvs. polyvinylkloridfibrer (vare sig de efterklorerats eller inte), elastolefin (46) och melamin (47).

2. PRINCIP

Acetatfibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med isättika. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen acetat erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

b) Mekanisk skakapparat.

3.2 Reagens

Isättika (över 99 %). Denna reagens ska hanteras varsamt eftersom den är mycket frätande.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml isättika per gram provmaterial till provexemplaret i kolven, som ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Tillslut kolven noggrant och skaka den i den mekaniska skakapparaten eller skaka den kraftigt manuellt 20 minuter i rumstemperatur. Håll av det översta klara vätskeskiktet genom den vägda filterdegeln. Upprepa behandlingen två gånger med 100 ml ny reagens varje gång till totalt tre gånger.

Överför återstoden till filterdegeln, avvattna genom avsugning, skölj med 50 ml isättika och sedan tre gånger med vatten. Låt vätskan självrinna efter varje sköljning innan avsugning sker. Torka degeln, låt den svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 11

SILKE OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av 75 % m/m svavelsyra)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. silke (4)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), elastolefin (46) och melamin (47).

2. PRINCIP

Silket löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med 75 % m/m svavelsyra (1).

Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen torrt silke erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

3.2 Reagenser

a) Svavelsyra (75 % \pm 2 % m/m):

Bered denna reagens genom att försiktigt under kylning tillsätta 700 ml svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84) till 350 ml destillerat vatten.

Efter kylning till rumstemperatur späds lösningen med vatten till 1 liter.

b) Svavelsyra, utspädd lösning: Tillsätt långsamt 100 ml svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84) till 1 900 ml destillerat vatten.

c) Ammoniak, utspädd lösning: Späd 200 ml koncentrerad ammoniak (relativ densitet vid 20 °C: 0,880) till 1 liter med vatten.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml 75 % m/m svavelsyra per gram provmaterial till provexemplaret i kolven, som ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Sätt i proppen, skaka kraftigt och låt stå 30 minuter i rumstemperatur. Skaka igen och låt stå 30 minuter.

Skaka en sista gång och filtrera innehållet genom den vägda filterdegeln. För att allt fibermaterial ska kunna överföras till filterdegeln sköljs kolven med 75 % svavelsyra. Skölj återstoden med i tur och ordning 50 ml utspädd svavelsyra, 50 ml vatten och 50 ml utspädd ammoniak. Låt fibermaterialet varje gång vara i kontakt med sköljvätskan ca 10 minuter innan avsugning sker. Skölj slutligen med vatten och låt fibermaterialet vara i kontakt med vattnet ca 30 minuter.

Avvattna genom avsugning, torka degeln, låt den svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 0,985 för ull, 1,00 för elastolefin och 1,01 för melamin.

(1) Vildsilke, t.ex. tussah, löses inte fullständigt i 75 % m/m svavelsyra.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 12

JUTE OCH VISSA ANIMALISKA FIBERSLAG

(Metod varigenom kväveinnehållet bestäms)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. jute (9)

med

2. vissa animaliska fiberslag.

Den animaliska komponenten kan bestå enbart av hår (2 och 3) eller ull (1) eller en blandning av dessa två. Metoden är inte tillämplig på textilblandningar som innehåller fiberfrämmande material (färgämnen, appreturer m.m.) som innehåller kväve.

2. PRINCIP

Blandningens kväveinnehåll bestäms och från detta och de två komponenternas kända eller antagna kväveinnehåll beräknas andelen av varje komponent.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

- a) Kjeldahlkolv, kapacitet 200–300 ml.
- b) Kjeldahl-destilleringsapparat med ångtillförsel.
- c) Titreringsapparat som medger noggrannheten 0,05 ml.

3.2 Reagenser

- a) Toluén.
- b) Metanol.
- c) Svavelsyra, relativ densitet vid 20 °C: 1,84 ⁽¹⁾.
- d) Kaliumsulfat ⁽¹⁾.
- e) Selendioxid ⁽¹⁾.
- f) Natriumhydroxidlösning (400 g/l). Lös 400 g natriumhydroxid i 400–500 ml vatten och späd med vatten till 1 liter.
- g) Blandad indikator. Lös 0,1 g metylrött i 95 ml etanol och 5 ml vatten. Blanda sedan denna lösning med 0,5 g bromkresolgrönt löst i 475 ml etanol och 25 ml vatten.
- h) Borsyrelösning. Lös 20 g borsyra i 1 liter vatten.
- i) Svavelsyra, 0,02 N (standardlösning).

4. FÖRBEHANDLING AV PROVET

Följande förbehandling ersätter den förbehandling som beskrivs i de allmänna anvisningarna:

Extrahera det lufttorra analysprovet i Soxhletapparat med en blandning av 1 del toluén och 3 delar metanol i 4 timmar med en minsta hastighet av 5 cykler per timme. Låt lösningsmedlet avdunsta från provmaterialet i luft och avlägsna de sista resterna i ugn vid 105 °C \pm 3 °C. Extrahera därefter provmaterialet i vatten (50 ml per gram provmaterial) genom kokning med återloppskylare i 30 minuter. Filtrera och för över provet till kolven och upprepa extraktionen med samma volym vatten. Filtrera och avvattna provmaterialet genom urkramning, avsugning eller centrifugering och låt det lufttorka.

Anmärkning:

Toluén och metanol är giftiga och ska användas med försiktighet.

⁽¹⁾ Dessa reagenser bör vara kvävefria.

5. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

5.1 Allmänna anvisningar

Följ de allmänna anvisningarna vad gäller provuttag samt torkning och vägning av provexemplaret.

5.2 Detaljerat förfarande

Överför provexemplaret till en Kjeldahlkolv. Till provexemplaret, som ska väga minst 1 g, i kolven tillsätts i följande ordning 2,5 g kaliumsulfat, 0,1–0,2 g selendioxid och 10 ml svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84). Värm kolven, först försiktigt tills fibermaterialet är sönderdelat, därefter kraftigare tills lösningen blir klar och nästan färglös. Värm ytterligare 15 minuter. Låt kolven svalna, späd innehållet försiktigt med 10–20 ml vatten och låt det svalna. Överför innehållet till en graderad 200 ml kolv och späd med vatten till 200 ml för att erhålla uppslutningslösningen. Håll ca 20 ml borsyrelösning i en 100 ml Erlenmeyerkolv (mottagarkärl) och placera kolven under destillationsapparatens kylare så att avrinningsröret sänks ner strax under ytan i borsyrelösningen. Överför exakt 10 ml av uppslutningslösningen till destillationskolven, tillsätt minst 5 ml natriumhydroxidlösning till tratten, lyft proppen något så att natriumhydroxidlösningen långsamt rinner ner i kolven. Om uppslutningslösningen och natriumhydroxidlösningen förblir två separata fraktioner, blanda dem genom försiktig skakning. Värm destillationskolven försiktigt och för in ånga från generatoren. Samla ca 20 ml destillat, sänk mottagarkäret (E-kolven), så att spetsen på avrinningsröret är ca 20 mm ovanför vätskans yta. Destillera ytterligare i 1 minut. Skölj spetsen på avrinningsröret med vatten så att sköljvattnet samlas i mottagarkäret. Avlägsna mottagarkäret och ersätt det med ett annat innehållande ca 10 ml borsyrelösning och samla ca 10 ml destillat.

Titra de båda destillaten separat med 0,02 N svavelsyra med hjälp av den blandade indikatorn. Notera den totala titern för de två destillaten. Om titern för det andra destillatet är mer än 0,2 ml upprepas provningen och destillationen påbörjas igen med en ny omgång av uppslutningslösningen.

Gör ett nollprov, dvs. uppslutning och destillering med enbart reagenserna.

6. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

6.1 Beräkna det procentuella kväveinnehållet på det torra provexemplaret enligt följande:

$$A\% = \frac{28 (V - b) N}{W}$$

där

A % = det procentuella kväveinnehållet hos det rena, torra provexemplaret,

V = den totala volymen i ml svavelsyra (standardlösning) som gått åt vid nollprovbestämningen,

b = den totala volymen i ml svavelsyra (standardlösning) som gått åt vid blindprovet,

N = svavelsyrans (standardlösning) koncentration uttryckt som normalitet,

W = provexemplarets torrsvikt i g.

6.2 Beräkna blandningens sammansättning med hjälp av följande värden på kväveinnehåll: jute 0,22 % och animalisk fiber 16,2 %, båda beräknade på torrsvikt.

$$PA\% = \frac{A - 0,22}{16,2 - 0,22} \times 100$$

där

PA % = den procentuella andelen animalisk fiber hos det rena, torra provexemplaret.

7. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 13

POLYPROPYLENFIBRER OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Xylenmetoden)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. polypropylenfibrer (37)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), bomull (5), acetat (19), kupro (21), modal (22), triacetat (24), viskos (25), akrylfiber (26), polyamid eller nylon (30), polyester (35), glasfiber (44), elastomultiester (45) och melamin (47).

2. PRINCIP

Polypropylenfibrerna löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med kokande xylen. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen polypropylen erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

b) Återloppskylare (lämplig för vätskor med hög kokpunkt) som passar till kolven a.

c) Värmemantel vid kokpunkten för xylen.

3.2 Reagens

Xylen, kokintervall 137–142 °C.

Anmärkning:

Xylen är mycket lättantändligt och avger giftiga ångor. Ska användas med försiktighet.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ förfarandet i de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml xylen (3.2) per gram provmaterial till provexemplaret i kolven (3.1 a). Sätt på kylaren (3.1 b) och låt innehållet koka 3 minuter.

Häll omedelbart av den varma vätskan genom den vägda filterdegeln (se anm. 1). Upprepa behandlingen ytterligare två gånger, varje gång med 50 ml nytt lösningsmedel.

Skölj återstoden, fortfarande i kolven, två gånger med 30 ml kokande xylen och därefter två gånger med 75 ml petroleumeter (I.3.2.1 i de allmänna anvisningarna). Efter den andra sköljningen med petroleumeter filtreras innehållet genom filterdegeln. Sedan överförs återstående fibrer till degeln med hjälp av en liten mängd petroleumeter varpå lösningsmedlet får avdunsta. Torka degeln, låt den svalna och väg den med innehåll.

Anmärkningar:

1. Förvärm degeln genom vilken xylenet ska filtreras.

2. Efter behandlingen med kokande xylen är det viktigt att kolven avkyls ordentligt innan petroleumetern tillsätts.

3. För att begränsa den brand- och giftfara som operatören utsätts för kan man använda en extraheringsapparat, som vid lämplig användning ger identiskt resultat⁽¹⁾.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

⁽¹⁾ Se tex. den apparat som beskrivs i Melland Textilberichte 56 (1975), s. 643–645.

METOD nr 14

VISSA FIBERSLAG OCH KLORFIBRER (HOMOPOLYMERER AV VINYLKLORID), ELASTOLEFIN ELLER MELAMIN

(Metod med användande av koncentrerad svavelsyra)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. bomull (5), acetat (19), kupro (21), modal (22), triacetat (24), viskos (25), vissa akrylhartsar (26), vissa modakryltyper (29), polyamid eller nylon (30), polyester (35) och elastomultiester (45)

med

2. klorfibrer (27) baserade på homopolymerer av vinylklorid, vare sig de är efterklorade eller inte, elastolefin (46) och melamin (47).

De modakryltyper som avses är de som ger en klar lösning när de doppas i koncentrerad svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84).

Denna metod kan användas i stället för metod nr 8 och nr 9.

2. PRINCIP

Ingående komponent, annan än klorfiber, elastolefin eller melamin (dvs. de fibrer som omnämns i punkt 1.1), löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med koncentrerad svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84).

Återstoden, som består av klorfiber, elastolefin eller melamin, samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen annat fiberslag erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

- a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.
- b) Glasstav med tillplattad ände.

3.2 Reagenser

- a) Svavelsyra, koncentrerad (relativ densitet vid 20 °C: 1,84).
- b) Svavelsyra, ca 50 % (m/m) vattenhaltig lösning.

Tillsätt försiktigt under kylning 400 ml svavelsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,84) till 500 ml destillerat eller avjoniserat vatten. Efter nedkylning till rumstemperatur späds lösningen med vatten till 1 liter.

- c) Ammoniak, utspädd lösning.

Späd 60 ml koncentrerad ammoniak (relativ densitet vid 20 °C: 0,880) med destillerat vatten till 1 liter.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml svavelsyra (3.2 a) per gram provmaterial till provexemplaret i kolven (3.1 a).

Låt kolven stå i rumstemperatur i 10 minuter. Rör under tiden om då och då med glasstaven. Om ett vävt eller stickat tyg behandlas, tryck det mot kolvväggen med glasstaven så att det material som lösts upp av svavelsyran avskiljs.

Häll vätskan genom den vägda filterdegeln. Tillsätt 100 ml ny svavelsyra (3.2 a) till kolven och upprepa behandlingen. Överför innehållet i kolven till filterdegeln med hjälp av glasstaven. Om nödvändigt, tillsätt litet koncentrerad svavelsyra (3.2 a) till kolven så att fibrer som klibbar fast vid kolvväggen ska kunna överföras till filterdegeln. Töm filterdegeln genom avsugning och ta bort filtratet genom att tömma eller byta ut filterkolven. Skölj med, i tur och ordning, 50 % svavelsyrelösning (3.2 b), destillerat eller avjoniserat vatten (1.3.2.3 i de allmänna anvisningarna) och ammoniaklösning (3.2 c), och skölj slutligen noggrant med destillerat eller avjoniserat vatten och avvattna degeln genom avsugning efter varje påfyllning. (Avsug inte under sköljningen, utan låt sköljvätskan själv rinna före avsugningen.) Torka degeln, låt den svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för melamin, där d är 1,01.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textiltblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

METOD nr 15

KLORFIBRER, VISSA MODAKRYLFIBRER, VISSA ELASTANFIBRER, ACETATFIBRER, TRIACETATFIBRER OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av cyklohexanon)

1. TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. acetat (19), triacetat (24), klorfibrer (27), vissa modakrylfibrer (29), vissa elastanfibrer (43)

med

2. ull (1), djurhår (2 och 3), silke (4), bomull (5), kupro (21), modal (22), viskos (25), polyamid eller nylon (30), akryl (26), glasfiber (44) och melamin (47).

Vid förekomst av modakryl- eller elastanfibrer måste ett prov först utföras för att utröna om fibern kan utlösas helt i reagensen.

Det är också möjligt att analysera blandningar som innehåller klorfibrer genom använda metod nr 9 eller metod nr 14.

2. PRINCIP

Acetat- och triacetatfibrerna, klorfibrerna, vissa modakryltyper och elastantyper löses ut från en känd torrsvikt med cyklohexanon vid en temperatur nära kokpunkten. Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen klorfibrer, modakryl, elastan, acetat och triacetat erhålls som mellanskillnad.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

- a) Utrustning för extrahering under värme som lämpar sig för användning vid provningsförfarandet enligt punkt 4 (se illustration: detta är en variant av den apparat som beskrivs i Melliand Textilberichte 56 (1975), s. 643–645).
- b) Filterdegel för provexemplaret.
- c) Poröst mellanlägg (porositetsgrad 1).
- d) Återloppskylare som kan anpassas till destillationskolven.
- e) Uppvärmningsanordning.

3.2 Reagenser

- a) Cyklohexanon, kokpunkt 156 °C.
- b) Etylalkohol, 50 volymprocent.

Anmärkning:

Cyklohexanon är brandfarligt och giftigt. Ska användas med försiktighet.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml cyklohexanon per gram fibermaterial till provexemplaret i destillationskolven. Sätt in extraheringsbehållaren där filterdegeln med provexemplaret och det porösa mellanlägget, i något lutande ställning, har placerats. Sätt in återloppskylaren. Värm upp till kokpunkten och fortsätt extraheringen i 60 minuter med en omloppshastighet om minst 12 cykler i timmen.

Avlägsna extraheringsbehållaren efter extrahering och avkyllning, ta ut filterdegeln och avlägsna det porösa mellanlägget. Skölj innehållet i filterdegeln tre eller fyra gånger med 50 % etylalkohol som värmts upp till ca 60 °C och därefter med 1 liter 60-gradigt vatten.

Avsug inte under eller mellan sköljningarna. Låt sköljvätskan självrinna före avsugningen.

Torka slutligen degeln, låt den svalna och väg den med innehåll.

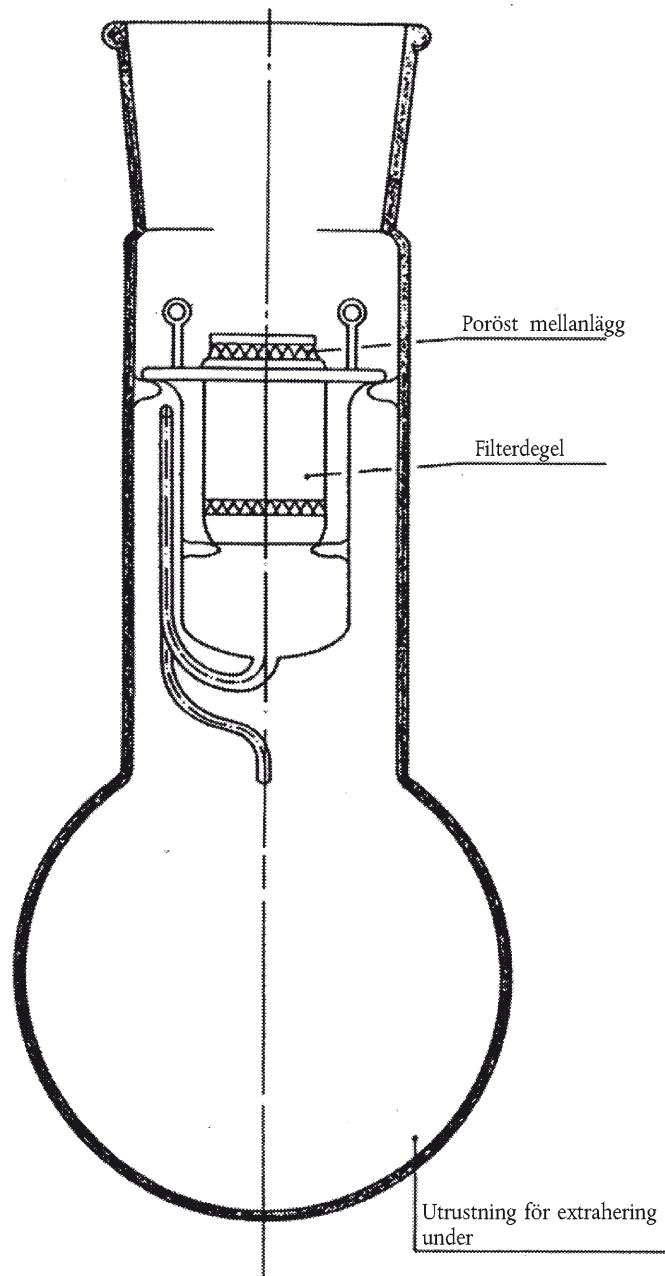
5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,00 utom för silke och melamin för vilka $d = 1,01$ och för akryl för vilken $d = 0,98$.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 1 vid 95 % konfidensnivå.

Illustration som avses i punkt 3.1 a i metod 15

METOD nr 16

MELAMIN OCH VISSA ANDRA FIBERSLAG

(Metod med användande av het myrsyra)

1. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är, efter avlägsnande av fiberfrämmande ämnen, tillämplig på binära fiberblandningar av

1. melamin (47)

med

2. bomull (5) och aramid (31).

2. PRINCIP

Melaminet löses ut från en känd torrsvikt av blandningen med het myrsyra (90 % m/m).

Återstoden samlas, sköljs, torkas och vägs. Dess massa, vid behov korrigerad, anges som procentuell andel av blandningens torrsvikt. Den procentuella andelen annat fiberslag erhålls som mellanskillnad.

Anmärkning:

Iakttå noga det rekommenderade temperaturområdet eftersom melaminets löslighet är starkt beroende av temperaturen.

3. UTRUSTNING OCH REAGENSER (andra än de som anges i de allmänna anvisningarna)

3.1 Utrustning

a) Erlenmeyerkolv med glaspropp, minsta kapacitet 200 ml.

b) Skakvattenbad eller annan utrustning för att skaka kolven under bibehållande av temperaturen 90 ± 2 °C.

3.2 Reagenser

a) Myrsyra (90 % m/m, relativ densitet vid 20 °C: 1,204). Spåd 890 ml 98–100 % m/m myrsyra (relativ densitet vid 20 °C: 1,220) med vatten till 1 liter.

Het myrsyra är starkt frätande och måste hanteras varsamt.

b) Ammoniak, utspädd lösning: Spåd 80 ml koncentrerad ammoniaklösning (relativ densitet vid 20 °C: 0,880) med vatten till 1 liter.

4. TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Följ de allmänna anvisningarna och fortsätt sedan på följande sätt:

Tillsätt 100 ml myrsyra per gram provmaterial till provexemplaret i kolven, som ska ha en minsta kapacitet på 200 ml. Sätt i proppen och skaka kolven så att allt provmaterial blir genomblött. Håll kolven i skakvattenbad vid $90^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ under en timme under kraftiga skakningar. Låt svalna till rumstemperatur. Håll vätskan genom den vägda filterdegeln. Tillsätt 50 ml myrsyra till fibermaterialet i kolven, skaka manuellt och filtrera över allt genom filterdegeln. För att allt fibermaterial ska kunna överföras till filterdegeln sköljs kolven med ytterligare myrsyra. Avvattna genom avsugning och skölj återstoden med myrsyra, hett vatten, utspädd ammoniaklösning och slutligen kallt vatten. Avvattna filterdegeln genom avsugning efter varje sköljning. Låt varje sköljvätska självrinna innan avsugning sker. Avvattna slutligen genom avsugning, torka, låt degeln svalna och väg den med innehåll.

5. BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Beräkna resultatet enligt de allmänna anvisningarna. Värdet för d är 1,02.

6. METODENS PRECISION

För en homogen textilblandning ska konfidensintervallet för de erhållna resultaten inte överstiga ± 2 vid 95 % konfidensnivå.

KAPITEL 3

KVANTITATIV ANALYS AV TERNÄRA TEXTILFIBERBLANDNINGAR

INLEDNING

Metoderna för kemisk kvantitativ analys är i allmänhet baserade på selektiv upplösning av de enskilda komponenterna. Det finns fyra varianter av denna metod:

1. Två olika provkroppar används varvid en komponent (a) löses ut från den första provkroppen och en annan komponent (b) från den andra provkroppen. Den olösliga återstoden i varje provkropp vägs och den procentuella andelen upplöst material beräknas sedan på basis av vikt förlusten. Den tredje komponentens procentuella andel (c) erhålls som mellanskillnad.
2. Två olika provkroppar används varvid en komponent (a) löses ut från den första provkroppen och två komponenter (a och b) från den andra provkroppen. Den olösliga återstoden i den första provkroppen vägs och komponentens (a) procentuella andel beräknas sedan på basis av vikt förlusten. Den olösliga återstoden i den andra provkroppen vägs. Den motsvarar komponent (c). Den tredje komponentens (b) procentuella andel erhålls som mellanskillnad.
3. Två olika provkroppar används varvid två komponenter (a och b) löses ut från den första provkroppen och två komponenter (b och c) från den andra provkroppen. Den olösliga återstoden motsvarar de två komponenterna (c och a). Den tredje komponentens (b) procentuella andel erhålls som mellanskillnad.
4. Endast en provkropp används och sedan en av komponenterna avlägsnats vägs den olösliga återstoden som bildats av de två återstående fibrerna och den procentuella andelen löslig komponent beräknas på basis av vikt förlusten. En av de två fibrerna i återstoden löses ut, den olösliga komponenten vägs och den procentuella andelen av den andra lösliga komponenten beräknas på basis av vikt förlusten.

När det är möjligt rekommenderas användning av en av de första tre varianterna.

Vid kemisk analys måste den expert som är ansvarig för analysen se till att man väljer sådana metoder som bara löser ut rätt fiber eller fibrer och lämnar de övriga intakta.

I avsnitt V finns det en tabell med ett antal ternära fiberblandningar samt metoder för analys av binära fiberblandningar. Dessa metoder kan i princip användas för analys av ifrågasvarande ternära fiberblandningar.

För att minimera felmöjligheterna bör man om möjligt göra en kemisk analys med användande av minst två av de fyra ovan nämnda varianterna.

Innan en analys påbörjas måste alla i blandningen ingående fiberslag identifieras. Med somliga kemiska metoder kan den olösliga komponenten i en blandning ha delvis upplösts i reagensen som användes för att lösa upp den lösliga komponenten. I möjligaste mån har sådana reagenser valts som har liten eller ingen effekt på olösliga fibrer. Om det är känt att vikt förlust inträffar under analysen ska resultatet korrigeras. Korrektionsfaktorer för detta ändamål finns angivna. Dessa faktorer har bestämts genom försök vid flera laboratorier genom att fibrer som rengjorts genom förbehandling har behandlats med den för metoden lämpliga reagensen. Dessa korrektionsfaktorer är endast tillämpliga på opåverkade fibrer, varför andra korrektionsfaktorer kan behövas om fibermaterialet har påverkats före eller under behandlingen. Om man måste använda den fjärde varianten där en textilfiber underkastas successiv påverkan av två olika lösningsmedel, måste korrektionsfaktorer användas för eventuella vikt förluster som fibern utsatts för under de två behandlingarna. Minst två bestämningar ska göras både i fråga om manuell och i fråga om kemisk separation.

I. Allmänna anvisningar om metoderna för kvantitativ kemisk analys av ternära fiberblandningar

Gemensamma anvisningar för metoderna för kvantitativ kemisk analys av ternära fiberblandningar.

I.1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Under tillämpningsområdet för varje metod för analys av binära fiberblandningar anges på vilka fibrer metoden är tillämplig (se kapitel 2 om metoder för kvantitativ analys av vissa binära textilfiberblandningar).

I.2 PRINCIP

Efter identifiering av komponenterna i en blandning avlägsnas det fiberfrämmande materialet med hjälp av lämplig förbehandling och sedan tillämpas en eller flera av de fyra varianterna för det i inledningen beskrivna förfarandet vid selektiv upplösning. Utom när detta möter tekniska svårigheter bör man först avlägsna det fiberslag som överväger. Den fiber som ingår i mindre del bildar återstod.

I.3 MATERIAL OCH UTRUSTNING

I.3.1 Utrustning

I.3.1.1 Filterdeglar och vägglas som är stora nog att hålla sådana deglar eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

I.3.1.2 Filterkolv.

I.3.1.3 Exsickator med fuktindikerande blågel.

I.3.1.4 Ventilerad ugn för torkning av provkroppar i $105\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$.

I.3.1.5 Analysvåg med en noggrannhet av 0,0002 g.

I.3.1.6 Soxhlet extraktionsutrustning eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

I.3.2 Reagenser.

I.3.2.1 Petroleumeter, redestillerad, kokintervall 40–60 °C.

I.3.2.2 Övriga reagenser anges i avsnittet för aktuell metod.

I.3.2.3 Destillerat eller avjoniserat vatten.

I.3.2.4 Aceton.

I.3.2.5 Ortofosforsyra.

I.3.2.6 Urea.

I.3.2.7 Natriumbikarbonat.

Samtliga reagenser ska vara kemiskt rena.

I.4 KONDITIONERINGS- OCH PROVNINGSATMOSFÄR

Eftersom det är torrvikter som bestäms är det onödigt att konditionera provmaterialet eller att utföra analyser i konditionerad atmosfär.

I.5 ANALYSPROV

Ta ut ett analysprov som är representativt för laboratorieprovet och tillräckligt stort för att räkna till erforderligt antal provkroppar, vardera om minst 1 g.

I.6 FÖRBEHANDLING AV ANALYSPROV ⁽¹⁾

När det ingår ett ämne som inte ska medtas vid procentberäkningen (se artikel 19 i denna förordning) bör detta avlägsnas före behandlingen med en lämplig metod som inte påverkar några av de övriga fibrerna.

I detta syfte avlägsnas fiberfrämmande ämnen som kan extraheras med petroleumeter och vatten genom att analysprovet behandlas en timme i en Soxhlet extraktionsutrustning med petroleumeter med en minsta hastighet av sex cykler per timme. Låt petroleumetern avdunsta från analysprovet som sedan extraheras genom direktbehandling som innebär att analysprovet blötläggs i vatten i rumstemperatur i 1 timme och sedan blötläggs i vatten i $65\text{ °C} \pm 5\text{ °C}$ i ytterligare 1 timme, medan man rör om då och då. Badförhållandet vätska: analysprovet ska vara 100:1. Avlägsna överflödigt vatten från analysprovet genom urkramning, avsugning eller centrifugering och låt sedan analysprovet lufttorka.

När det gäller elastolefin eller fiberblandningar som innehåller elastolefin och andra fibrer (ull, djurhår, silke, bomull, lin, äkta hampa, jute, manillahampa, alfa, kokos, ginst, rami, sisal, kupro, modal, protein, viskos, akryl, polyamid eller nylon, polyester och elastomultiester) måste det ovannämnda förfarandet anpassas något, genom att petroleumetern ersätts med aceton.

⁽¹⁾ Se kapitel 1.1.

Om fiberfrämmande ämnen inte kan extraheras med petroleumeter och vatten ska de avlägsnas genom att den ovan beskrivna vattenmetoden ersätts med annan lämplig metod som inte väsentligt förändrar någon av fiberkomponenterna. Vad gäller vissa oblekta vegetabiliska fibrer (t.ex. jute och kokos) bör det dock noteras att normal förbehandling med petroleumeter och vatten inte avlägsnar alla naturligt förekommande fiberfrämmande ämnen. Trots detta görs ingen ytterligare förbehandling, såvida provet inte innehåller appretur som är olöslig i både petroleumeter och vatten.

Analysrapporterna ska innehålla fullständiga upplysningar om de förbehandlingsmetoder som använts.

I.7 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

I.7.1 Allmänna anvisningar

I.7.1.1 Torkning

Torka i minst 4 timmar, dock högst 16 timmar, vid $105\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$ i en ventilerad ugn med ugnsluckan stängd hela tiden. Om torkperioden är kortare än 14 timmar måste man väga provkroppen för att kontrollera att massan har förblivit konstant. Massan kan anses konstant om variationen är under 0,05 % efter ytterligare 60 minuters torkning.

Undvik att hantera deglar och vägglas, provkroppar eller återstoder med bara händer vid torkning, kylning och vägning.

Torka provkropparna i ett vägglas med locket liggande bredvid i ugnen. Vid torktidens slut tillsluts vägglaset innan det tas ut ur ugnen och snabbt placeras i exsickatorn.

Torka filterdegeln i ett vägglas med locket liggande bredvid i ugnen. Vid torktidens slut tillsluts vägglaset innan det tas ut ur ugnen och snabbt placeras i exsickatorn.

När annan utrustning än filterdeglar används ska torkningen i ugnen ske på sådant sätt att fibrernas torrsvikt kan bestämmas utan förlust.

I.7.1.2 Kylning

Kyl tills fullständig avkylning av vägglaset har uppnåtts, dock minst 2 timmar och med exsickatorn placerad bredvid vågen.

I.7.1.3 Vägning

Efter kylning vägs vägglaset inom 2 minuter från det att det avlägsnats ur exsickatorn. Väg med en noggrannhet av 0,0002 g.

I.7.2 Tillvägagångssätt

Ta ut en provkropp som väger minst 1 g från ett förbehandlat analysprov. Skär garn eller tyg i ca 10 mm längder och skilj dem åt så mycket det går. Torka provkroppen i ett vägglas, låt den svalna i exsickator och väg den. Flytta över provkroppen i aktuellt kärl enligt tillämpligt avsnitt av relevant unionsmetod och väg därefter åter vägglaset omgående. Provkroppens torrsvikt erhålls som mellanskillnad. Slutför analysen enligt tillämpligt avsnitt av relevant metod. Undersök återstoden i mikroskop eller på annat lämpligt sätt för att kontrollera att det fiberslag som skulle avlägsnas verkligen har lösts ut.

I.8 BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Varje komponents massa uttrycks i procent av den totala blandningens massa. Resultatet beräknas på ren torrsvikt som justerats med hänsyn till a) godtagna toleranser och b) nödvändiga korrektionsfaktorer för att förlust av fiberfrämmande ämnen under förbehandlingen och analysen ska beaktas.

I.8.1 Beräkning av den procentuella andelen rena torra fibrer ska göras utan beaktande av förlust av fibermassa under förbehandlingen.

I.8.1.1 – VARIANT 1 –

Dessa formler ska användas när en viss komponent i blandningen avlägsnas från den första provkroppen och en annan komponent avlägsnas från den andra provkroppen:

$$P_1\% = \left[\frac{d_2}{d_1} - d_2 \times \frac{r_1}{m_1} + \frac{r_2}{m_2} \times \left(1 - \frac{d_2}{d_1} \right) \right] \times 100$$

$$P_2\% = \left[\frac{d_4}{d_3} - d_4 \times \frac{r_2}{m_2} + \frac{r_1}{m_1} \times \left(1 - \frac{d_4}{d_3} \right) \right] \times 100$$

$$P_3\% = 100 - (P_1\% + P_2\%)$$

P_1 % är den procentuella andelen av den första rena, torra komponenten (komponent i den första provkroppen som lösts ut i den första reagensen),

P_2 % är den procentuella andelen av den andra rena, torra komponenten (komponent i den andra provkroppen som lösts ut i den andra reagensen),

P_3 % är den procentuella andelen av den tredje rena, torra komponenten (den olösliga komponenten i båda provkropparna),

m_1 är den första provkroppens torrsvikt efter förbehandling,

m_2 är den andra provkroppens torrsvikt efter förbehandling,

r_1 är återstodens torrsvikt sedan den första komponenten i den första provkroppen avlägsnats med hjälp av den första reagensen,

r_2 är återstodens torrsvikt sedan den andra komponenten från den andra provkroppen avlägsnats med hjälp av den andra reagensen,

d_1 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den andra komponenten som inte lösts ut i den första provkroppen ⁽¹⁾,

d_2 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den tredje komponenten som inte lösts ut i den första provkroppen,

d_3 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den andra reagensen hos den första komponenten som inte lösts ut i den andra provkroppen,

d_4 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den andra reagensen hos den tredje komponenten som inte lösts ut i den andra provkroppen.

I.8.1.2 – VARIANT 2 –

Dessa formler ska användas när en komponent (a) avlägsnas från den första provkroppen och lämnar kvar de övriga två komponenterna (b + c), och när två komponenter (a + b) avlägsnas från den andra provkroppen och lämnar kvar den tredje komponenten som återstod (c):

$$P_1\% = 100 - (P_2\% + P_3\%)$$

$$P_2\% = 100 \times \frac{d_1 r_1}{m_1} - \frac{d_1}{d_2} \times P_3\%$$

$$P_3\% = \frac{d_4 r_2}{m_2} \times 100$$

P_1 % är den procentuella andelen av den första rena, torra komponenten (komponent i den första provkroppen som lösts ut i den första reagensen),

P_2 % är den procentuella andelen av den andra rena, torra komponenten (komponent som lösts ut i den andra reagensen, samtidigt med den första komponenten i den andra provkroppen),

P_3 % är den procentuella andelen av den tredje rena, torra komponenten (komponent som är olöslig i båda provkropparna),

⁽¹⁾ Värdena för d anges i kapitel 2 i denna bilaga som handlar om de olika metoderna för analys av binära blandningar.

- m_1 är den första provkroppens torrsvikt efter förbehandling,
 m_2 är den andra provkroppens torrsvikt efter förbehandling,
 r_1 är återstodens torrsvikt sedan den första komponenten i den första provkroppen avlägsnats med hjälp av den första reagensen,
 r_2 är återstodens torrsvikt sedan den första och andra komponenten i den andra provkroppen avlägsnats med hjälp av den andra reagensen,
 d_1 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den andra komponenten som inte lösts ut i den första provkroppen,
 d_2 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den tredje komponenten som inte lösts ut i den första provkroppen,
 d_4 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den andra reagensen hos den tredje komponenten som inte lösts ut i den andra provkroppen.

I.8.1.3 – VARIANT 3 –

Dessa formler ska användas när två komponenter (a + b) avlägsnats från provkroppen och lämnar kvar den tredje komponenten (c), och därefter två komponenter (b + c) avlägsnats från en annan provkropp och lämnar kvar den första komponenten (a):

$$P_1\% = \frac{d_3 r_2}{m_2} \times 100$$

$$P_2\% = 100 - (P_1\% + P_3\%)$$

$$P_3\% = \frac{d_2 r_1}{m_1} \times 100$$

- $P_1\%$ är den procentuella andelen av den första rena, torra komponenten (komponent som lösts ut med hjälp av reagensen),
 $P_2\%$ är den procentuella andelen av den andra rena, torra komponenten (komponent som lösts ut med hjälp av reagensen),
 $P_3\%$ är den procentuella andelen av den tredje rena, torra komponenten (komponent som lösts ut i den andra provkroppen med hjälp av reagensen),
 m_1 är den första provkroppens torrsvikt efter förbehandling,
 m_2 är den andra provkroppens torrsvikt efter förbehandling,
 r_1 är återstodens torrsvikt sedan den första och andra komponenten i den första provkroppen avlägsnats med hjälp av den första reagensen,
 r_2 är återstodens torrsvikt sedan den andra och tredje komponenten i den andra provkroppen avlägsnats med hjälp av den andra reagensen,
 d_2 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den tredje komponenten som inte lösts ut i den första provkroppen,
 d_3 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den andra reagensen hos den första komponenten som inte lösts ut i den andra provkroppen.

I.8.1.4 – VARIANT 4 –

Dessa formler ska användas när två komponenter i följd avlägsnats från blandningen med användande av samma provkropp:

$$P_1\% = 100 - (P_2\% + P_3\%)$$

$$P_2\% = \frac{d_1 r_1}{m} \times 100 - \frac{d_1}{d_2} \times P_3\%$$

$$P_3\% = \frac{d_3 r_2}{m} \times 100$$

- $P_1\%$ är den procentuella andelen av den första rena, torra komponenten (första utlösta komponent),
 $P_2\%$ är den procentuella andelen av den andra rena, torra komponenten (andra utlösta komponent),
 $P_3\%$ är den procentuella andelen av den tredje rena, torra komponenten (olöslig komponent),
 m är provkroppens torrsvikt efter förbehandling,
 r_1 är återstodens torrsvikt sedan den första komponenten avlägsnats med hjälp av den första reagensen,

- r_2 är återstodens torrsvikt sedan den första och andra komponenten avlägsnats med hjälp av den första och andra reagensen,
- d_1 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den andra komponenten,
- d_2 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första reagensen hos den tredje komponenten,
- d_3 är korrektionsfaktorn för viktförlust i den första och andra reagensen hos den tredje komponenten ⁽¹⁾.

I.8.2 Beräkning av den procentuella andelen av varje enskild komponent justerad med hänsyn till godtagna toleranser och i tillämpliga fall korrektionsfaktorer för viktförlust under förbehandlingen

Om

$$A = 1 + \frac{a_1 + b_1}{100} \quad B = 1 + \frac{a_2 + b_2}{100} \quad C = 1 + \frac{a_3 + b_3}{100}$$

är

$$P_1A\% = \frac{P_1A}{P_1A + P_2B + P_3C} \times 100$$

$$P_2A\% = \frac{P_2B}{P_1A + P_2B + P_3C} \times 100$$

$$P_3A\% = \frac{P_3C}{P_1A + P_2B + P_3C} \times 100$$

$P_1 A \%$ är den procentuella andelen av den första rena, torra komponenten, inklusive fukthalt och viktförlust under förbehandlingen,

$P_2 A \%$ är den procentuella andelen av den andra rena, torra komponenten, inklusive fukthalt och viktförlust under förbehandlingen,

$P_3 A \%$ är den procentuella andelen av den tredje rena, torra komponenten, inklusive fukthalt och viktförlust under förbehandlingen,

P_1 är den första rena, torra komponentens procentuella andel som erhållits med hjälp av en av formlerna i I.8.1,

P_2 är den andra rena, torra komponentens procentuella andel som erhållits med hjälp av en av formlerna i I.8.1,

P_3 är den tredje rena, torra komponentens procentuella andel som erhållits med hjälp av en av formlerna i I.8.1,

a_1 är den godtagna toleransen för den första komponenten,

a_2 är den godtagna toleransen för den andra komponenten,

a_3 är den godtagna toleransen för den tredje komponenten,

b_1 är den procentuella andelen av den första komponentens viktförlust under förbehandlingen,

b_2 är den procentuella andelen av den andra komponentens viktförlust under förbehandlingen,

b_3 är den procentuella andelen av den tredje komponentens viktförlust under förbehandlingen.

När en särskild förbehandling används ska värdena b_1 , b_2 och b_3 om möjligt bestämmas genom att man låter alla de ingående rena fibrerna undergå den förbehandling som används i analysen. Rena fibrer är sådana som är fria från alla fiberfrämmande material, utom sådant som normalt ingår (antingen som naturligt förekommande eller på grund av tillverkningsprocessen), i det tillstånd (oblekt, blekt) det befinner sig i det material som ska analyseras.

När inga av de rena separata ingående fibrer som används vid tillverkningen av det material som ska analyseras står till förfogande, måste man använda de medelvärden för b_1 , b_2 och b_3 som erhållits genom provningar som utförts på rena fibrer som liknar dem i den blandning som ska undersökas.

Om vanlig förbehandling genom extrahering med petroleumeter och vatten används kan man normalt bortse från korrektionsfaktorerna b_1 , b_2 och b_3 utom i fråga om oblekt bomull, oblekt lin (eller linne) och oblekt hampa där en viktförlust på 4 % på grund av förbehandlingen är allmänt godtagbar. Motsvarande procentsats för polypropylen är 1 %.

⁽¹⁾ Närhelst så är möjligt bör d_3 i förväg fastställas med experimentella metoder.

När det gäller andra fibrer bortser man vid beräkningar vanligen från förluster orsakade av förbehandling.

I.8.3 Anmärkning

Exempel på beräkningar finns i avsnitt IV.

II. **Metod för kvantitativ analys genom manuell separation av ternära fiberblandningar**

II.1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Denna metod är tillämplig på alla typer av textilfibrer förutsatt att de inte bildar en intim blandning och att det är möjligt att skilja dem åt för hand.

II.2 PRINCIP

Efter identifiering av komponenterna i textilvaran avlägsnas det fiberfrämmande materialet genom lämplig förbehandling och sedan separeras fibrerna för hand, torkas och vägs varpå varje fibers andel i blandningen beräknas.

II.3 UTRUSTNING

II.3.1 Vägglas eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

II.3.2 Exsickator med fuktindikerande blägel.

II.3.3 Ventilerad ugn för torkning av provkroppar i $105\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$.

II.3.4 Analysvåg med en noggrannhet av 0,0002 g.

II.3.5 Soxhlet extraktionsutrustning eller annan utrustning som ger motsvarande resultat.

II.3.6 Nål.

II.3.7 Torsionsprovare eller liknande utrustning.

II.4 REAGENSER

II.4.1 Petroleumeter, redestillerad, kokintervall 40–60 °C.

II.4.2 Destillerat eller avjoniserat vatten

II.5 KONDITIONERINGS- OCH PROVNINGSATMOSFÄR

Se punkt I.4.

II.6 ANALYSPROV

Se punkt I.5.

II.7 FÖRBEHANDLING AV ANALYSPROV

Se punkt I.6.

II.8 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

II.8.1 Analys av garn

Välj ut ett provexemplar som väger minst 1 g från ett förbehandlat analysprov. Om garnet är mycket fint kan analysen göras på en längd som är minst 30 m lång oavsett massa.

Klipp garnet i lagom stora bitar och skilj fibertyperna åt med en nål och om så krävs med en torsionsprovare. De fibertyper som erhålls på detta sätt placeras i förvägda vägglas och torkas vid $105\text{ °C} \pm 3\text{ °C}$ tills man får en konstant vikt enligt beskrivningen i I.7.1 och I.7.2.

II.8.2 Analys av tyg

Ta ut en provkropp som väger minst 1 g från ett förbehandlat analysprov. Inga stadkanter får ingå och kanterna ska vara noggrant putsade för att undvika fransning. Fibrerna ska löpa parallellt med väft- eller varptrådarna eller i trikväv parallellt med längsgående eller tvärgående maskrader. Skilj de olika fibertyperna åt, saml ihop dem i förvägda vägglas och förfar i enlighet med II.8.1.

II.9 BERÄKNING OCH REDOVISNING AV RESULTAT

Varje fiberkomponents massa uttrycks i procent av blandningens totala massa. Resultatet beräknas på ren torrsvikt som justerats med hänsyn till a) godtagna toleranser och b) erforderliga korrektionsfaktorer för den viktförlust som uppstår under förbehandlingen.

II.9.1 Beräkning av den procentuella andelen olöslig komponent på basis av ren torrsvikt utan hänsyn till förlust av fibermassa under förbehandlingen:

$$P_1\% = \frac{100 m_1}{m_1 + m_2 + m_3} = \frac{100}{1 + \frac{m_2 + m_3}{m_1}}$$

$$P_2\% = \frac{100 m_2}{m_1 + m_2 + m_3} = \frac{100}{1 + \frac{m_1 + m_3}{m_2}}$$

$$P_3\% = 100 - (P_1\% + P_2\%)$$

P_1 % är den procentuella andelen av den första torra, rena komponenten,

P_2 % är den procentuella andelen av den andra torra, rena komponenten,

P_3 % är den procentuella andelen av den tredje torra, rena komponenten,

m_1 är den första komponentens rena torrsvikt,

m_2 är den andra komponentens rena torrsvikt,

m_3 är den tredje komponentens rena torrsvikt.

II.9.2 För beräkning av den procentuella andelen av varje enskild komponent justerad med hänsyn till godtagna toleranser och i tillämpliga fall med korrektionsfaktorer för viktförlust under förbehandlingen se punkt I.8.2.

III. Metod för kvantitativ analys av ternära fiberblandningar med hjälp av en kombination av manuell och kemisk separation

Om möjligt ska manuell separation användas, varvid hänsyn ska tas till andelen komponenter som separerats innan man går vidare med någon kemisk behandling av varje enskild komponent.

III.1 METODERNAS PRECISION

Precisionen som anges i de olika metoderna för analys av binära fiberblandningar avser reproducerbarheten (se kapitel 2 om metoder för kvantitativ analys av vissa binära textiltblandningar).

Reproducerbarheten syftar på tillförlitligheten, dvs. den inbördes överensstämmelsen mellan experimentellt framkomna värden, erhållna vid olika laboratorier eller vid olika tillfällen, vid användning av samma analysmetod på provkroppar från en identiskt överensstämmande blandning.

Reproducerbarheten anges av konfidensintervallet för resultaten vid 95 % konfidensnivå.

Detta innebär, förutsatt att metoden tillämpats på en identiskt överensstämmande blandning, att skillnaden mellan två resultat i en serie analyser, gjorda vid olika laboratorier, kommer att överskrida konfidensintervallet endast i 5 fall av 100.

För att bestämma precisionen hos analysen av en ternär fiberblandning tillämpar man på vanligt sätt de värden som anges i de metoder för analys av binära fiberblandningar som har använts för att analysera även de ternära fiberblandningarna.

Förutsatt att man i de fyra varianterna av kvantitativ kemisk analys av ternära fiberblandningar bestämmer att två upplösningar ska utföras (med användande av två separata provkroppar för de första tre varianterna och en provkropp för den fjärde varianten) samt förutsatt att E_1 och E_2 anger precisionen för de två metoderna för analys av binära fiberblandningar, visar nedanstående tabell resultatets precision för varje komponent:

Fiberkomponent	Varianter		
	1	2 och 3	4
a	E_1	E_1	E_1
b	E_2	$E_1 + E_2$	$E_1 + E_2$
c	$E_1 + E_2$	E_2	$E_1 + E_2$

Om den fjärde varianten används kan man finna att graden av precision är lägre än den som beräknats med hjälp av ovanstående metod, vilket förklaras av den första reagensens möjliga påverkan på återstoden, dvs. komponenterna b och c. Detta skulle dock vara svårt att utvärdera.

III.2 PROVNINGSRAPPORT

III.2.1 Ange den variant eller de varianter som användes för att utföra analysen samt metoderna, reagenserna och korrektionsfaktorerna.

III.2.2 Lämna detaljerade uppgifter om eventuella särskilda förbehandlings (se punkt I.6).

III.2.3 Redovisa de enskilda resultaten och det aritmetiska medelvärdet, samtliga med en decimals noggrannhet.

III.2.4 Redovisa om möjligt metodens precision, beräknad enligt tabellen i avsnitt III.1, för varje komponent.

IV. Exempel på beräkning av komponenternas procentandel i vissa ternära fiberblandningar med användande av några av de varianter som beskrivs i punkt I.8.1.

Ta fallet med en fiberblandning som vid den kvalitativa analysen visade sig innehålla följande komponenter: 1. kardull, 2. nylon (polyamid), 3. oblekt bomull.

VARIANT 1

Genom att använda denna variant, dvs. användande av två olika provkroppar och avlägsnande av en komponent (a = ull) genom att lösa ut denna från den första provkroppen och en annan komponent (b = polyamid) från den andra provkroppen, kan följande resultat erhållas:

1. Den första provkroppens torrsvikt efter förbehandling: (m_1) = 1,6000 g.
2. Återstodens torrsvikt efter behandling med alkalisk natriumhypoklorit (polyamid + bomull): (r_1) = 1,4166 g.
3. Den andra provkroppens torrsvikt efter förbehandling: (m_2) = 1,8000 g.
4. Återstodens torrsvikt efter behandling med myrsyra (ull + bomull): (r_2) = 0,9000 g

Behandling med alkalisk natriumhypoklorit medför inte någon viktförlust för polyamid medan oblekt bomull tappar 3 % i vikt, och därför är $d_1 = 1,00$ och $d_2 = 1,03$.

Behandling med myrsyra medför ingen viktförlust för ull eller oblekt bomull, och därför är d_3 och $d_4 = 1,00$.

Om de värden som erhålls genom kemisk analys och korrektionsfaktorerna byts ut i formeln under punkt I.8.1.1 får man följande resultat:

$$P_1 \% (\text{ull}) = [1,03/1,00 - 1,03 \times 1,4166/1,6000 + (0,9000/1,8000) \times (1 - 1,03/1,00)] \times 100 = 10,30$$

$$P_2 \% (\text{polyamid}) = [1,00/1,00 - 1,00 \times 0,9000/1,8000 + (1,4166/1,6000) \times (1 - 1,00/1,00)] \times 100 = 50,00$$

$$P_3 \% (\text{bomull}) = 100 - (10,30 + 50,00) = 39,70$$

De olika rena, torra fibrernas procentandelar i blandningen är följande:

Ull	10,30 %
Polyamid	50,00 %
Bomull	39,70 %

Dessa procentandelar måste justeras enligt formelerna i punkt I.8.2 för att de godtagna toleranserna och korrektionsfaktorerna för viktförluster efter förbehandling ska beaktas.

Som anges i bilaga IX är de godtagna toleranserna de följande: kardull 17,00 %, polyamid 6,25 %, bomull 8,50 %. Även oblekt bomull uppvisar en viktförlust på 4 % efter förbehandling med petroleumeter och vatten.

Alltså är

$$P_1A \% (\text{ull}) = 10,30 \times [1 + (17,00 + 0,0)/100] / [10,30 \times (1 + (17,00 + 0,0)/100) + 50,00 \times (1 + (6,25 + 0,0)/100) + 39,70 \times (1 + (8,50 + 4,0)/100)] \times 100 = 10,97$$

$$P_2A \% (\text{polyamid}) = 50,0 \times [(1 + (6,25 + 0,0)/100) / 109,8385] \times 100 = 48,37$$

$$P_{3A} \% (\text{bomull}) = 100 - (10,97 + 48,37) = 40,66$$

Sammansättningen av råmaterial i garnet är således följande:

Polyamid	48,4 %
Bomull	40,6 %
Ull	11,0 %
	100,0 %

VARIANT 4

Ta fallet med en fiberblandning som vid den kvalitativa analysen visade sig innehålla följande komponenter: kardull, viskos, oblekt bomull.

Anta att följande resultat erhålls när variant 4 används, dvs. man avlägsnar två komponenter i följd från fiberblandningen i en enstaka provkropp:

1. Provkroppens torrsvikt efter förbehandling: $(m) = 1,6000 \text{ g}$.
2. Återstodens torrsvikt efter behandling med alkalisk natriumhypoklorit (viskos + bomull): $(r_1) = 1,4166 \text{ g}$.
3. Återstodens torrsvikt efter den andra behandlingen av återstoden r_1 med zinkklorid/myrsyra (bomull): $(r_2) = 0,6630 \text{ g}$

Behandling med alkalisk natriumhypoklorit medför inte någon viktförlust för viskos medan oblekt bomull tappar 3 % i vikt, och därför är $d_1 = 1,00$ och $d_2 = 1,03$.

Som ett resultat av behandling med myrsyra-zinkklorid ökar bomulls vikt med 4 % så att $d_3 = 1,03 \times 0,96 = 0,9888$, avrundat till 0,99 (där d_3 är korrektionsfaktorn för den tredje komponentens viktförlust respektive viktökning i den första och andra reagensen).

Om de värden som erhålls genom kemisk analys och korrektionsfaktorerna byts ut i formeln i I.8.1.4 får man följande resultat:

$$P_2 \% (\text{viskos}) = 1,00 \times (1,4166 / 1,6000) \times 100 - (1,00 / 1,03) \times 41,02 = 48,71 \%$$

$$P_3 \% (\text{bomull}) = 0,99 \times (0,6630 / 1,6000) \times 100 = 41,02 \%$$

$$P_1 \% (\text{ull}) = 100 - (48,71 + 41,02) = 10,27 \%$$

Som redan angetts i variant 1 måste dessa procentandelar justeras med hjälp av formlerna i punkt I.8.2.

$$P_{1A} \% (\text{ull}) = 10,27 \times [1 + (17,0 + 0,0) / 100] / [10,27 \times (1 + (17,00 + 0,0)/100) + 48,71 \times (1 + (13 + 0,0) / 100) + 41,02 \times (1 + (8,5 + 4,0) / 100)] \times 100 = 10,61 \%$$

$$P_{2A} \% (\text{viskos}) = 48,71 \times [1 + (13 + 0,0) / 100] / [10,27 \times (1 + (17,00 + 0,0)/100) + 48,71 \times (1 + (13 + 0,0) / 100) + 41,02 \times (1 + (8,5 + 4,0) / 100)] \times 100 = 48,62 \%$$

$$P_{3A} \% (\text{bomull}) = 100 - (10,61 + 48,62) = 40,77 \%$$

Sammansättningen av råmaterial i blandningen är således följande:

Viskos	48,6 %
Bomull	40,8 %
Ull	10,6 %
	—
	100,0 %

V. Tabell över typiska ternära fiberblandningar som kan analyseras med hjälp av unionsmetoder för analys av binära blandningar (som exempel)

Bland-ning nr	Ingående fibrer			Variant	Nr på metod och reagens för binära blandningar
	Komponent 1	Komponent 2	Komponent 3		
1.	Ull eller hår	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Bomull	1 och/eller 4	2. (hypoklorit) och 3. (zinkklorid/myrsyra)
2.	Ull eller hår	Polyamid eller nylon	Bomull, viskos, kupro eller modal	1 och/eller 4	2. (hypoklorit) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
3.	Ull, hår eller silke	Vissa andra fibrer	Viskos, kupro, modal eller bomull	1 och/eller 4	2. (hypoklorit) och 9. (koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v)
4.	Ull eller hår	Polyamid eller nylon	Polyester, polypropylen, akryl eller glasfiber	1 och/eller 4	2. (hypoklorit) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
5.	Ull, hår eller silke	Vissa andra fibrer	Polyester, akryl, polyamid eller nylon eller glasfiber	1 och/eller 4	2. (hypoklorit) och 9. (koldisulfid/acetone 55,5/44,5 % v/v)
6.	Silke	Ull eller hår	Polyester	2	11. (svavelsyra, 75 % m/m) och 2. (hypoklorit)
7.	Polyamid eller nylon	akryl eller vissa andra fibrer	Bomull, viskos, kupro eller modal	1 och/eller 4	4. (myrsyra, 80 % m/m) och 8. (dimetylformamid)
8.	Vissa klorfibrer	Polyamid eller nylon	Bomull, viskos, kupro eller modal	1 och/eller 4	8. (dietylformamid) och 4. (myrsyra, 80 % m/m) eller 9. (koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
9.	Akryl	Polyamid eller nylon	Polyester	1 och/eller 4	8. (dietylformamid) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
10.	Acetat	Polyamid eller nylon eller vissa andra fibrer	Viskos, bomull, kupro eller modal	4	1. (acetone) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
11.	Vissa klorfibrer	akryl eller vissa andra fibrer	Polyamid eller nylon	2 och/eller 4	9. (koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v) och 8. (dimetylformamid)
12.	Vissa klorfibrer	Polyamid eller nylon	Akryl	1 och/eller 4	9. (koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
13.	Polyamid eller nylon	Viskos, kupro, modal eller bomull	Polyester	4	4. (myrsyra, 80 % m/m) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
14.	Acetat	Viskos, kupro, modal eller bomull	Polyester	4	1. (acetone) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
15.	Akryl	Viskos, kupro, modal eller bomull	Polyester	4	8. (dietylformamid) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
16.	Acetat	Ull, hår eller silke	Bomull, viskos, kupro, modal, polyamid eller nylon, polyester, akryl	4	1. (acetone) och 2. (hypoklorit)
17.	Triacetat	Ull, hår eller silke	Bomull, viskos, kupro, modal, polyamid eller nylon, polyester, akryl	4	6. (diklormetan) och 2. (hypoklorit)
18.	Akryl	Ull, hår eller silke	Polyester	1 och/eller 4	8. (dietylformamid) och 2. (hypoklorit)

Bilaga 1

Bland-ning nr	Ingående fibrer			Variant	Nr på metod och reagens för binära blandningar
	Komponent 1	Komponent 2	Komponent 3		
19.	Akryl	Silke	Ull eller hår	4	8. (dietylformamid) och 11. (svavelsyra, 75 % m/m)
20.	Akryl	Ull, hår eller silke	Bomull, viskos, kupro eller modal	1 och/eller 4	8. (dietylformamid) och 2. (hypoklorit)
21.	Ull, hår eller silke	Bomull, viskos, modal, kupro	Polyester	4	2. (hypoklorit) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
22.	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Bomull	Polyester	2 och/eller 4	3. (zinkklorid/myrsyra) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
23.	Akryl	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Bomull	4	8. (dimetylformamid) och 3 (zinkklorid/myrsyra)
24.	Vissa klorfibrer	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Bomull	1 och/eller 4	9. (koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v) och 3. (zinkklorid/myrsyra) eller 8. (dietylformamid) och 3. (zinkklorid/myrsyra)
25.	Acetat	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Bomull	4	1. (acetone) och 3. (zinkklorid/myrsyra)
26.	Triacetat	Viskos, kupro eller vissa typer av modal	Bomull	4	6. (diklormetan) och 3. (zinkklorid/myrsyra)
27.	Acetat	Silke	Ull eller hår	4	1. (acetone) och 11. (svavelsyra, 75 % m/m)
28.	Triacetat	Silke	Ull eller hår	4	6. (diklormetan) och 11. (svavelsyra, 75 % m/m)
29.	Acetat	Akryl	Bomull, viskos, kupro eller modal	4	1. (acetone) och 8. (dimetylformamid)
30.	Triacetat	Akryl	Bomull, viskos, kupro eller modal	4	6. (diklormetan) och 8. (dimetylformamid)
31.	Triacetat	Polyamid eller nylon	Bomull, viskos, kupro eller modal	4	6. (diklormetan) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
32.	Triacetat	Bomull, viskos, kupro eller modal	Polyester	4	6. (diklormetan) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
33.	Acetat	Polyamid eller nylon	Polyester eller akryl	4	1. (acetone) och 4. (myrsyra, 80 % m/m)
34.	Acetat	Akryl	Polyester	4	1. (acetone) och 8. (dimetylformamid)
35.	Vissa klorfibrer	Bomull, viskos, kupro eller modal	Polyester	4	8. (dietylformamid) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m) eller 9 (koldisulfid/acetone, 55,5/44,5 % v/v) och 7. (svavelsyra, 75 % m/m)
36.	Bomull	Polyester	Elastolefin	2 och/eller 4	7. (svavelsyra, 75 % m/m) och 14. (koncentrerad svavelsyra)
37.	Vissa modakrylfibrer	Polyester	Melamin	2 och/eller 4	8. (dietylformamid) och 14. (koncentrerad svavelsyra)

BILAGA IX

Godtagna toleranser för att beräkna fibermassan i en textilprodukt

(Artikel 19.3)

Fiber nr	Benämning	Procentandelar
1-2	Ull och djurhår:	
	kammade fibrer	18,25
	kardade fibrer	17,00 ⁽¹⁾
3	Djurhår:	
	kammade fibrer	18,25
	kardade fibrer	17,00 ⁽¹⁾
	Hästhår:	
	kammade fibrer	16,00
	kardade fibrer	15,00
4	Silke	11,00
5	Bomull:	
	standardfibrer	8,50
	merceriserade fibrer	10,50
6	Kapock	10,90
7	Lin	12,00
8	Äkta hampa	12,00
9	Jute	17,00
10	Manillahampa	14,00
11	Alfa	14,00
12	Kokosfiber	13,00
13	Ginst	14,00
14	Rami (blekt fiber)	8,50
15	Sisal	14,00
16	Sunn	12,00
17	Henequen	14,00
18	Maguey	14,00
19	Acetat	9,00
20	Alginat	20,00
21	Kupro	13,00
22	Modal	13,00
23	Protein	17,00
24	Triacetat	7,00
25	Viskos	13,00
26	Akryl	2,00
27	Klorfiber	2,00

Fiber nr	Benämning	Procentandelar
28	Fluorfiber	0,00
29	Modakryl	2,00
30	Polyamid eller nylon:	
	stapelfiber	6,25
	filament	5,75
31	Aramid	8,00
32	Polyimid	3,50
33	Lyocell	13,00
34	Polylaktid	1,50
35	Polyester	1,50
36	Polyeten	1,50
37	Polypropylen	2,00
38	Polykarbamid	2,00
39	Polyuretan:	
	stapelfiber	3,50
	filament	3,00
40	Vinylal	5,00
41	Trivinyll	3,00
42	Elastodien	1,00
43	Elastan	1,50
44	Glasfiber:	
	med en genomsnittlig diameter av över 5 µm	2,00
	med en genomsnittlig diameter av 5 µm eller mindre	3,00
45	Elastomultiester	1,50
46	Elastolefin	1,50
47	Melamin	7,00
48	Metallfiber	2,00
	Metalliserad fiber	2,00
	Asbest	2,00
	Pappersgarn	13,75

(¹) Den godtagna toleransen på 17,00 % ska även tillämpas när det är omöjligt att utvärdera huruvida en textilprodukt som innehåller ull och/eller djurhår är kammad eller kardad.

BILAGA X

Jämförelsetabell

Direktiv 2008/121/EC	Denna förordning
Artikel 1.1	Artikel 4
Artikel 1.2 a–c	—
Artikel 1.2 d	Artikel 2.3
Artikel 2.1	Artikel 3.1
Artikel 2.2 inledningen	Artikel 2.2 inledningen
Artikel 2.2 a	Artikel 2.2 a
Artikel 2.2 b	Artikel 2.2 b och c
Artikel 2.2 c	Artikel 2.2 d
Artikel 3	Artikel 5
Artikel 4	Artikel 7
Artikel 5	Artikel 8
Artikel 6.1 och 6.2	—
Artikel 6.3	Artikel 9.3
Artikel 6.4	Artikel 9.4
Artikel 6.5	Artikel 20
Artikel 7	Artikel 10
Artikel 8.1 första meningen	Artikel 14.1
Artikel 8.1 andra meningen	Artikel 14.2
Artikel 8.2	Artikel 14.3
Artikel 8.3 första stycket	Artikel 16.1
Artikel 8.3 andra och tredje styckena	Artikel 16.2
Artikel 8.4	Artikel 16.3
Artikel 8.5	—
Artikel 9.1	Artikel 11.1 och 11.2
Artikel 9.2	Artikel 11.3
Artikel 9.3	Artikel 13 och bilaga IV
Artikel 10.1 a	Artikel 17.2
Artikel 10.1 b	Artikel 17.3
Artikel 10.1 c	Artikel 17.4
Artikel 10.2	Artikel 17.5
Artikel 11	Artikel 15.4
Artikel 12	Artikel 19.2 och bilaga VII

Direktiv 2008/121/EC	Denna förordning
Artikel 13.1	Artikel 19.1
Artikel 13.2	—
Artikel 14.1	—
Artikel 14.2	—
Artikel 15	Artikel 21
Artikel 16	—
Artikel 17	—
Artikel 18	—
Artikel 19	—
Artikel 20	—
Bilaga I	Bilaga I
Bilaga II	Bilaga III
Bilaga III	Bilaga V
Bilaga III punkt 36	Artikel 3.1 j
Bilaga IV	Bilaga VI
Bilaga V	Bilaga IX
Bilaga VI	—
Bilaga VII	—
Direktiv 96/73/EG	Denna förordning
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Bilaga VIII kapitel 1 avsnitt 1.2
Artikel 3	Artikel 19.1
Artikel 4	Artikel 19.4
Artikel 5	Artikel 21
Artikel 6	—
Artikel 7	—
Artikel 8	—
Artikel 9	—
Bilaga I	Bilaga VIII kapitel 1 avsnitt I
Bilaga II	Bilaga VIII kapitel 1 avsnitt II och kapitel 2
Bilaga III	—
Bilaga IV	—

Direktiv 73/44/EEG	Denna förordning
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Bilaga VIII kapitel 1 avsnitt I
Artikel 3	Artikel 19.1
Artikel 4	Artikel 19.4
Artikel 5	Artikel 21
Artikel 6	—
Artikel 7	—
Bilaga I	Bilaga VIII kapitel 3 inledningen och avsnitten I–III
Bilaga II	Bilaga VIII kapitel 3 avsnitt IV
Bilaga III	Bilaga VIII kapitel 3 avsnitt V

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 765/2008

av den 9 juli 2008

om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 95 och 133,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Det är nödvändigt att se till att produkter som omfattas av den fria rörligheten för varor inom gemenskapen uppfyller krav som tillgodoser en hög skyddsnivå för allmänna intressen som hälsa och säkerhet i allmänhet, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, konsumentskydd, miljöskydd och säkerhet, samtidigt som det säkerställs att den fria rörligheten för varor inte begränsas mer än vad som tillåts enligt harmoniserad gemenskapslagstiftning eller annan relevant gemenskapslagstiftning. Bestämmelser om ackreditering, marknadskontroll, kontroll av produkter från tredjeländer och CE-märkning bör därför fastställas.
- (2) Det är nödvändigt att fastställa en övergripande ram med regler och principer för ackreditering och marknadskontroll. Denna ram bör inte påverka de materiella bestämmelserna i befintlig lagstiftning om vilka villkor som ska uppfyllas för att skydda allmänna intressen på områden som hälsa, säkerhet, konsumentskydd och miljöskydd, utan syftet bör vara att göra så att de fungerar bättre.
- (3) Denna förordning bör ses som ett komplement till Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter ⁽³⁾.

(4) Det är mycket svårt att anta gemenskapslagstiftning för varje produkt som existerar eller kan komma att utvecklas. Det behövs en omfattande rättslig ram av övergripande karaktär för att reglera sådana produkter, för att täppa igen luckor, särskilt i avvaktan på att gällande speciallagstiftning på området ses över, och för att komplettera bestämmelserna i befintlig eller framtida speciallagstiftning, särskilt för att säkerställa en hög skyddsnivå när det gäller hälsa och säkerhet samt miljö- och konsumentskydd, i enlighet med artikel 95 i fördraget.

(5) Den ram för marknadskontroll som inrättas i denna förordning bör komplettera och stärka befintliga bestämmelser om marknadskontroll i harmoniserad gemenskapslagstiftning och tillämpningen av sådana bestämmelser. Denna förordning bör emellertid, i enlighet med principen om "lex specialis", vara tillämplig endast i den mån det inte finns några särskilda bestämmelser med samma syfte, av samma natur eller med samma verkan som dem i annan, befintlig eller framtida, harmoniserad gemenskapslagstiftning. Exempel kan hämtas från områden som narkotikaprekursorer, medicintekniska produkter, humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel, motorfordon och luftfart. Motsvarande bestämmelser i denna förordning bör därför inte vara tillämpliga inom de områden som täcks av sådana särskilda bestämmelser.

(6) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet ⁽⁴⁾ fastställs bestämmelser för att säkerställa säkerhet i fråga om konsumentprodukter. Marknadskontrollmyndigheterna bör ha rätt att vidta de mer specifika åtgärder som är tillgängliga för dem genom det direktivet.

(7) För att uppnå en högre säkerhetsnivå för konsumentprodukter bör dock de marknadskontrollsmekanismer som ingår i direktiv 2001/95/EG förstärkas när det gäller produkter som utgör en allvarlig risk, i enlighet med principer som motsvaras av dem i denna förordning. Direktiv 2001/95/EG bör därför ändras i enlighet med detta.

⁽¹⁾ EUT C 120, 16.5.2008, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 21 februari 2008 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 23 juni 2008.

⁽³⁾ Se sidan 82 i detta nummer av EUT.

⁽⁴⁾ EGT L 11, 15.1.2002, s. 4.

- (8) Ackreditering ingår i ett övergripande system som också omfattar bedömning av överensstämmelse och marknads-kontroll, och som syftar till att bedöma och säkerställa att tillämpliga krav uppfylls.
- (9) Ackrediteringens särskilda värde ligger i det att den är ett officiellt uttalande om den tekniska kompetensen hos de organ som har till uppgift att säkerställa att tillämpliga krav uppfylls.
- (10) Ackreditering används i samtliga medlemsstater, men har hittills inte reglerats på gemenskapsnivå. Bristen på gemensamma bestämmelser har lett till olika tillvägagångs-sätt och system inom gemenskapen, vilket har fått till följd att olika medlemsstater har varit olika strikta vid ackreditering. Det är därför nödvändigt att utveckla en heltäckande ram för ackreditering och att på gemen-skapsnivå fastställa principer för hur ackrediteringen ska organiseras och genomföras.
- (11) Inrättandet av ett enhetligt nationellt ackrediteringsorgan bör ske utan att det påverkar fördelningen av arbetsupp-gifterna inom medlemsstaterna.
- (12) Om harmoniserad gemenskapslagstiftning föreskriver att organ för bedömning av överensstämmelse ska utses för dess genomförande bör de nationella offentliga myndighe-terna inom gemenskapen betrakta öppen ackreditering enligt denna förordning som det bästa sättet att styrka dessa organs tekniska kompetens, för att den nivå som krävs när det gäller förtroendet för intyg om överensstämmelse ska tryggas. Nationella myndigheter kan emellertid anse att de har tillräckliga möjligheter att utföra denna bedömning på egen hand. I så fall bör de nationella myndigheterna, för att trygga en rimlig trovärdighetsnivå på bedömningar utförda av andra nationella myndigheter, ta fram den dokumenta-tion som krävs för att visa kommissionen och övriga medlemsstater att de utvärderade organen för bedömning av överensstämmelse uppfyller de relevanta kraven.
- (13) Ett ackrediteringssystem som grundar sig på bindande bestämmelser bidrar till att stärka det ömsesidiga förtroen-det mellan medlemsstaterna beträffande kompetensen hos organen för bedömning av överensstämmelse och följ-aktligen också förtroendet för de intyg och provnings-rapporter dessa utfärdar. Därmed förstärks principen om ömsesidigt erkännande, och bestämmelserna om ackredi-tering i denna förordning bör därför gälla organ som genomför bedömningar av överensstämmelse, på såväl reglerade som icke-reglerade områden. Det som är av betydelse är kvaliteten på intyg och provningsrapporter, oavsett om dessa gäller det reglerade eller oreglerade området, och det bör därför inte göras någon skillnad mellan dessa områden.
- (14) Enligt denna förordning bör de nationella ackrediterings-organens icke vinstdrivande verksamhet förstås som en verksamhet som inte syftar till vinning till förmån för organets ägare eller medlemmar. Samtidigt som nationella ackrediteringsorgan inte har som mål att maximera eller fördela vinster, får de tillhandahålla tjänster mot betalning eller ta emot inkomster. Eventuella överskjutande vinster till följd av dessa tjänster kan utnyttjas till investeringar som ytterligare utvecklar deras verksamhet, så länge detta är förenligt med deras kärnverksamhet. Det bör därför betonas att det primära målet för nationella ackrediterings-organ bör vara att stödja eller aktivt engagera sig i verksamhet som inte syftar till vinning.
- (15) Eftersom syftet med ackreditering är att tillhandahålla ett officiellt uttalande om kompetensen hos ett organ som utför bedömning av överensstämmelse bör en medlemsstat få ha högst ett nationellt ackrediteringsorgan, och med-lemnsstaten bör se till att organet arbetar på ett sådant sätt att dess verksamhet är objektiv och opartisk. Sådana nationella ackrediteringsorgan bör inte samtidigt bedriva kommersiell verksamhet för bedömning av överensstäm-melse. Det är därför lämpligt att föreskriva att medlems-staterna ser till att ackrediteringsorganens verksamhet utgör offentlig myndighetsutövning, oavsett deras rättsliga status.
- (16) Vad gäller bedömning och kontinuerlig övervakning av kompetensen hos ett organ för bedömning av överens-stämmelse är det nödvändigt att fastställa vilken teknisk kunskap och erfarenhet det har, liksom dess förmåga att utföra bedömningar. Det är därför nödvändigt att det nationella ackrediteringsorganet besitter relevant kunskap, kompetens och resurser för att kunna utföra sina uppgifter på rätt sätt.
- (17) Ackreditering bör i princip drivas som en självbärande verksamhet. Medlemsstaterna bör se till att finansiellt stöd ges för vissa särskilda uppgifter.
- (18) I de fall där det inte är ekonomiskt meningsfullt eller hållbart för en medlemsstat att inrätta ett nationellt ackrediteringsorgan bör medlemsstaten i fråga anlita det nationella ackrediteringsorganet i en annan medlemsstat och uppmuntras att utnyttja denna möjlighet fullt ut.
- (19) Konkurrens mellan nationella ackrediteringsorgan skulle kunna leda till en kommersialisering av denna verksamhet som därmed är oförenlig med deras roll som sista kontrollinstans i arbetet med bedömning av överens-stämmelse. Syftet med denna förordning är att se till att ett ackrediteringsintyg inom Europeiska unionen är till-räckligt för hela unionens territorium, och att undvika dubbelackreditering, som i sig skulle innebära ytterligare kostnader men inget mervärde. Nationella ackrediterings-organ kan konkurrera på tredjeländers marknader, under förutsättning att detta inte påverkar deras verksamhet inom gemenskapen eller det samarbete och den referentbedöm-ningsverksamhet som organiseras av det organ som erkänts enligt denna förordning.

- (20) För att undvika dubbelackreditering, öka acceptansen och erkännandet av ackrediteringsintyg samt utöva effektiv tillsyn över ackrediterade organ för bedömning av överensstämmelse bör organen begära ackreditering hos det nationella ackrediteringsorganet i den medlemsstat där de är etablerade. Det är dock nödvändigt att säkerställa att ett organ för bedömning av överensstämmelse har möjlighet att begära ackreditering i en annan medlemsstat om det inte finns något nationellt ackrediteringsorgan i den egna medlemsstaten, eller i de fall det nationella ackrediteringsorganet inte har nödvändig kompetens för att kunna erbjuda de ackrediteringstjänster som efterfrågas. I sådana fall bör det etableras lämpligt samarbete och informationsutbyte mellan de berörda nationella ackrediteringsorganen.
- (21) För att säkerställa att de nationella ackrediteringsorganen uppfyller kraven och skyldigheterna i denna förordning är det viktigt att medlemsstaterna bidrar till att ackrediteringssystemet fungerar korrekt, regelbundet övervakar sina nationella ackrediteringsorgan och när så är nödvändigt vidtar åtgärder inom rimlig tid för att komma till rätta med problem.
- (22) För att säkerställa att organen för bedömning av överensstämmelse har likvärdig kompetens, för att underlätta ömsesidigt erkännande och för att stärka den allmänna acceptansen av ackrediteringsintyg och de intyg om överensstämmelse som ackrediterade organ utfärdar, är det nödvändigt att de nationella ackrediteringsorganen tillämpar ett strikt och öppet system för referentbedömning och att alla organ regelbundet granskas.
- (23) Denna förordning bör föreskriva erkännandet av en enda organisation på Europainivå när det gäller vissa funktioner inom ackrediteringsområdet. EA (European co-operation for Accreditation), som har till huvuduppgift att främja ett öppet och kvalitetsdrivet system för att bedöma kompetensen hos organ för bedömning av överensstämmelse inom hela Europa, driver ett system för referentbedömning bland nationella ackrediteringsorgan i medlemsstaterna och andra europeiska länder. Systemet har visat sig vara effektivt och uppmuntrar ömsesidigt förtroende. EA bör därför vara det första organ som erkänns enligt denna förordning och medlemsstaterna bör säkerställa att de nationella ackrediteringsorganen söker, och behåller, medlemskap i EA så länge det är erkänt. Samtidigt bör det vara möjligt att ändra det relevanta organet som erkänns enligt denna förordning i de fall då detta kan bli nödvändigt i framtiden.
- (24) Effektivt samarbete mellan nationella ackrediteringsorgan är nödvändigt om referentbedömningssystemet och ackreditering över gränserna ska fungera. För att säkerställa öppenhet är det därför nödvändigt med en skyldighet för nationella ackrediteringsorgan att sinsemellan utbyta information samt att ge nationella myndigheter och kommissionen nödvändig information. Uppdaterad och korrekt information om de ackrediteringstjänster de nationella ackrediteringsorganen erbjuder bör också finnas tillgänglig för allmänheten och därigenom särskilt för organen för bedömning av överensstämmelse.
- (25) För de verksamhetsområden där allmänna krav på kompetensen hos organen för bedömning av överensstämmelse inte är tillräckliga för att säkerställa nödvändigt skydd då specifika och detaljerade krav rörande teknik, hälsa eller säkerhet tillämpas, bör det finnas sektorsspecifika ackrediteringsprogram. Med tanke på att EA har stor teknisk expertis till sitt förfogande bör det ombes utveckla sådana program, särskilt för områden som omfattas av gemenskapslagstiftningen.
- (26) För att säkerställa likvärdig och konsekvent tillämpning av harmoniserad gemenskapslagstiftning införs genom denna förordning en gemenskapsram för marknads kontroll, där det fastställs minimikrav för de mål medlemsstaterna ska uppnå och en ram för administrativt samarbete, inbegripet informationsutbyte mellan medlemsstaterna.
- (27) I sådana fall där ekonomiska aktörer förfogar över provningsrapporter och intyg som intygar överensstämmelse, vilka utfärdats av ett ackrediterat organ för bedömning av överensstämmelse och där relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning inte kräver sådana rapporter eller intyg, bör marknadskontrollmyndigheterna ta vederbörlig hänsyn till dessa rapporter och intyg när de kontrollerar produktens egenskaper.
- (28) Samarbete nationellt och över gränserna mellan behöriga myndigheter avseende informationsutbyte, undersökningar av överträdelser och åtgärder för att få dem att upphöra – även innan farliga produkter släpps ut på marknaden, genom ytterligare åtgärder för att identifiera dem, främst i hamnar – är nödvändigt för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet och för att den inre marknaden ska kunna fungera på ett smidigt sätt. Nationella konsumentskyddsmyndigheter bör på nationell nivå samarbeta med nationella marknadskontrollmyndigheter och utbyta information med dem om produkter de misstänker innebär en risk.
- (29) Vid riskbedömningen bör alla relevanta uppgifter beaktas, inklusive tillgängliga uppgifter om risker som uppstått i anslutning till produkten i fråga. Alla åtgärder som den ekonomiska aktören kan ha vidtagit för att reducera risken bör också beaktas.
- (30) Situationer där en produkt kan innebära en allvarlig risk kräver snabbt ingripande, vilket kan innebära att produkten dras tillbaka, återkallas eller att dess tillhandahållande på marknaden förbjuds. I sådana situationer är det nödvändigt att ha tillgång till ett system för snabbt informationsutbyte

mellan medlemsstaterna och kommissionen. Det system som föreskrivs i artikel 12 i direktiv 2001/95/EG har visat sig vara effektivt och verkningsfullt för konsumentprodukter. För att undvika onödig överlappning bör detta system användas vid tillämpningen av denna förordning. Att säkerställa sammanhängande marknadskontroll inom hela gemenskapen kräver omfattande informationsutbyte om nationell verksamhet på detta område, information som går utöver detta system.

(31) För att säkerställa att utredningarna inte äventyras och att de ekonomiska aktörernas rykte inte skadas bör information som de behöriga myndigheterna utbyter skyddas av strängast möjliga garantier för konfidentialitet och sekretess i enlighet med bestämmelser om sekretess i tillämplig nationell lagstiftning eller, när det gäller kommissionen, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar⁽¹⁾. Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽²⁾ samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter⁽³⁾ är tillämpliga inom ramen för denna förordning.

(32) I harmoniserad gemenskapslagstiftning ingår särskilda förfaranden för att fastställa huruvida en nationell åtgärd som begränsar en produkts fria rörlighet är berättigad eller ej (skyddsklausulförfaranden). Dessa förfaranden tillämpas efter ett snabbt informationsutbyte om produkter som utgör en allvarlig risk.

(33) Införselplatser vid de yttre gränserna är platser där produkter som inte är säkra och som inte uppfyller kraven eller produkter som försetts med falsk eller vilseledande CE-märkning kan upptäckas innan de ens släpps ut på marknaden. En skyldighet för de myndigheter som är ansvariga för kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden att utföra kontroller i lämplig omfattning kan därför bidra till en säkrare marknad. För att kontrollerna ska bli effektivare bör tullmyndigheterna i god tid få all nödvändig information från marknadskontrollmyndigheterna om farliga produkter som inte uppfyller kraven.

(34) I rådets förordning (EEG) nr 339/93 av den 8 februari 1993 om kontroll av att produkter som importeras från tredje

⁽¹⁾ EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽²⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31. Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽³⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

land är i överensstämmelse med reglerna för produktsäkerhet⁽⁴⁾ fastställs regler om uppskjutande av en produkts övergång till fri omsättning efter att tullmyndigheterna beslutat om detta, och det föreskrivs vidare åtgärder, bland annat hur marknadskontrollmyndigheterna ska involveras. Det är därför lämpligt att dessa bestämmelser, inklusive dem om hur myndigheterna för marknadskontroll ska involveras, införs i denna förordning.

(35) Erfarenheten har visat att produkter som inte frigörs ofta återexporteras och tar sig in på gemenskapsmarknaden via andra införselplatser, vilket motverkar tullmyndigheternas arbete. Marknadskontrollmyndigheterna bör därför ges resurser att förstöra produkter om de anser det lämpligt.

(36) Senast ett år efter offentliggörandet av denna förordning i *Europeiska unionens officiella tidning* bör kommissionen lägga fram en djupgående analys av situationen på området för konsument säkerhetsmärkning, om nödvändigt åtföljd av lagstiftningsförslag.

(37) CE-märkningen indikerar att en produkt överensstämmer med kraven och är det synliga resultatet av en hel process av bedömning av överensstämmelse i vid bemärkelse. Allmänna principer för CE-märkningen bör fastställas i denna förordning så att de kan tillämpas omedelbart och för att förenkla framtida lagstiftning.

(38) CE-märkningen bör vara den enda märkning om överensstämmelse som anger att produkten överensstämmer med harmoniserad gemenskapslagstiftning. Andra typer av märkning kan emellertid användas, förutsatt att de bidrar till ökat konsument skydd och inte omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning.

(39) Det är nödvändigt att medlemsstaterna sörjer för att det finns lämpliga möjligheter att hos behöriga rättsinstanser överklaga beslut som fattas av behöriga myndigheter och som begränsar utsläppandet på marknaden av en produkt eller som föreskriver tillbakadragande eller återkallelse av produkten från marknaden.

(40) Det kan vara till nytta för medlemsstaterna att ingå samarbetsavtal med olika intressegrupper, bland annat med bransch- och konsumentorganisationer, så att de kan använda sig av tillgänglig marknadsinformation då de utarbetar, genomför och uppdaterar program för marknadskontroll.

(41) Medlemsstaterna bör föreskriva sanktioner för överträdelser av bestämmelserna i denna förordning och vidta de åtgärder som krävs för att se till att dessa sanktioner till-

⁽⁴⁾ EGT L 40, 17.2.1993, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

lämpas. Sanktionerna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande och kan skärpas om den relevanta ekonomiska aktören tidigare har begått en liknande överträdelse av bestämmelserna i denna förordning.

(42) Om målen med denna förordning ska kunna uppnås måste gemenskapen bidra till finansieringen av den verksamhet som krävs för ackreditering och marknadskontroll. Finansiering bör ges i form av bidrag utan förslagsinfordran till det organ som erkänns enligt denna förordning, i form av bidrag efter förslagsinfordran, eller genom att tilldela kontrakt till detta eller andra organ, beroende på vilken typ av verksamhet som ska finansieras, och i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget⁽¹⁾ (nedan kallad *budgetförordningen*).

(43) För vissa specialiserade uppgifter, t.ex. utarbetning och översyn av sektorspecifika ackrediteringsprogram, och för uppgifter som gäller verifiering av teknisk kompetens och utrustning hos laboratorier samt certifierings- och kontrollorgan bör EA inledningsvis vara berättigat till gemenskapsfinansiering då organisationen är väl lämpad att tillhandahålla nödvändig teknisk expertis i detta avseende.

(44) Med tanke på rollen för det organ som erkänns enligt denna förordning vid referentbedömningen av ackrediteringsorgan, och dess förmåga att bistå medlemsstaterna med organisationen av sådan bedömning, bör kommissionen kunna bevilja bidrag till driften av sekretariatet för det organ som erkänns enligt denna förordning vilket i sin tur bör ge kontinuerligt stöd till ackrediteringsverksamheten på gemenskapsnivå.

(45) Ett partnerskapsavtal bör undertecknas mellan kommissionen och det organ som erkänns enligt denna förordning, i enlighet med bestämmelserna i budgetförordningen, för att fastställa de administrativa och finansiella bestämmelserna för finansiering av ackrediteringsverksamhet.

(46) Finansiering bör även göras tillgänglig för andra organ än det organ som erkänns enligt denna förordning för annan verksamhet inom området för bedömning av överensstämmelse, reglerad mätteknik, ackreditering och marknadskontroll, t.ex. utarbetande och uppdatering av riktlinjer, jämförande verksamhet kopplad till användningen av skyddsklausuler, förberedande eller relaterad verksamhet i samband med genomförandet av gemenskapslagstiftning på dessa områden, program för tekniskt stöd och samarbete med tredjeländer samt förstärkning av politiken inom dessa områden på gemenskapsnivå och internationell nivå.

(47) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

(48) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att säkerställa att produkter på de marknader som omfattas av gemenskapslagstiftning uppfyller krav som tillgodoser en hög skyddsnivå avseende hälsa och säkerhet och andra allmänna intressen, samtidigt som den inre marknadens funktion säkerställs, genom att tillhandahålla en ram för ackreditering och marknadskontroll, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändig för att uppnå detta mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I denna förordning fastställs regler om organisation och tillvägagångssätt vid ackreditering av de organ för bedömning av överensstämmelse som utför bedömning av överensstämmelse.

2. Denna förordning innehåller också en ram för marknadskontrollen av produkter för att säkerställa att dessa produkter uppfyller krav som tillgodoser en hög skyddsnivå för allmänna intressen som hälsa och säkerhet i allmänhet, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, konsumentskydd, miljöskydd och säkerhet.

3. Denna förordning innehåller en ram för kontroll av produkter från tredjeländer.

4. I denna förordning fastställs allmänna principer om CE-märkning.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *tillhandahållande på marknaden*: varje leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på gemenskapsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,

⁽¹⁾ EGT L 248, 16.9.2002, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1525/2007 (EUT L 343, 27.12.2007, s. 9).

2. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på gemenskapsmarknaden,
3. *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller som låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför den produkten, i eget namn eller under eget varumärke,
4. *tillverkarens representant*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i gemenskapen och som enligt skriftlig fullmakt från en tillverkare har rätt att i dennes ställe utföra särskilda uppgifter, med beaktande av den sistnämndas skyldigheter enligt relevant gemenskapslagstiftning,
5. *importör*: varje fysisk eller juridisk person som är etablerad i gemenskapen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på gemenskapsmarknaden,
6. *distributör*: varje fysisk eller juridisk person i leveranskedjan utöver tillverkaren eller importören som tillhandahåller en produkt på marknaden,
7. *ekonomisk aktör*: tillverkaren, importören, tillverkarens representant och distributören,
8. *teknisk specifikation*: ett dokument där det fastställs vilka tekniska krav som ska uppfyllas av en produkt, process eller tjänst,
9. *harmoniserad standard*: en standard som på grundval av en begäran av kommissionen i enlighet med artikel 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster ⁽¹⁾ antagits av ett europeiskt standardiseringsorgan som upptas i bilaga I till det direktivet,
10. *ackreditering*: en förklaring från ett nationellt ackrediteringsorgan om att ett organ för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i harmoniserade standarder och, i förekommande fall, eventuella ytterligare krav, bland annat de som fastställs i sektorspecifika program, för att utföra specifika bedömningar av överensstämmelse,
11. *nationellt ackrediteringsorgan*: det enda organet i en medlemsstat som har statligt bemyndigande att genomföra ackrediteringar,
12. *bedömning av överensstämmelse*: en process där det visas huruvida specificerade krav avseende en produkt, en process, en tjänst, ett system, en person eller ett organ har uppfyllts,
13. *organ för bedömning av överensstämmelse*: ett organ som utför bedömning av överensstämmelse, bland annat kalibrering, provning, certifiering och kontroll,
14. *återkallelse*: varje åtgärd för att dra tillbaka en produkt som redan tillhandahålls för slutanvändaren,
15. *tillbakadragande*: varje åtgärd i syfte att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,
16. *referentbedömning*: en process där ett nationellt ackrediteringsorgan bedöms av andra nationella ackrediteringsorgan i enlighet med kraven i denna förordning och, i förekommande fall, ytterligare sektorspecifika tekniska specifikationer,
17. *marknadskontroll*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av de offentliga myndigheterna för att se till att produkterna överensstämmer med de krav som fastställs i relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning och inte hotar hälsan, säkerheten eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset,
18. *marknadskontrollmyndighet*: en myndighet i varje medlemsstat som ansvarar för att genomföra marknadskontroll på sitt territorium,
19. *övergång i fri omsättning*: det förfarande som anges i artikel 79 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen ⁽²⁾,
20. *CE-märkning*: en märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten överensstämmer med tillämpliga krav som fastställs i harmoniserad gemenskapslagstiftning som föreskriver om märkning,
21. *harmoniserad gemenskapslagstiftning*: all gemenskapslagstiftning som harmoniserar villkoren för saluföring av produkter.

KAPITEL II

ACKREDITERING

Artikel 3

Tillämpningsområde

Detta kapitel ska tillämpas på ackreditering, använt som ett obligatoriskt eller frivilligt förfarande i samband med bedömning av överensstämmelse, oavsett om denna bedömning är obligatorisk eller inte och oavsett vilken rättslig ställning det organ som utför ackrediteringen har.

⁽¹⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 37. Direktivet senast ändrat genom rådets direktiv 2006/96/EG (EUT L 363, 20.12.2006, s. 81).

⁽²⁾ EGT L 302, 19.10.1992, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

Artikel 4

Allmänna principer

1. Varje medlemsstat ska utse ett enda nationellt ackrediteringsorgan.
2. Om en medlemsstat inte anser det ekonomiskt meningsfullt eller genomförbart att ha ett nationellt ackrediteringsorgan, eller att tillhandahålla vissa ackrediteringstjänster, ska medlemsstaten i möjligaste mån anlita det nationella ackrediteringsorganet i en annan medlemsstat.
3. En medlemsstat som i enlighet med punkt 2 anlitar ett ackrediteringsorgan i en annan medlemsstat ska informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om detta.
4. Baserat på den information som avses i punkt 3 och i artikel 12 ska kommissionen upprätta en förteckning över nationella ackrediteringsorgan, hålla denna förteckning uppdaterad samt offentliggöra den.
5. I fall då ackrediteringen inte utförs direkt av de offentliga myndigheterna själva ska medlemsstaterna överlåta ackrediteringsförfarandet åt sitt nationella ackrediteringsorgan som offentlig myndighetsutövning och formellt erkänna det.
6. Det nationella ackrediteringsorganets ansvar och uppgifter ska vara klart åtskilda från dem som åligger andra nationella myndigheter.
7. Det nationella ackrediteringsorganet ska inte vara vinstdrivande.
8. Det nationella ackrediteringsorganet får inte bedriva verksamhet eller erbjuda tjänster som tillhandahålls av organen för bedömning av överensstämmelse, erbjuda kommersiella konsulttjänster, äga aktier eller i övrigt ha ett finansiellt intresse eller ett ledningsansvar i ett organ för bedömning av överensstämmelse.
9. Varje medlemsstat ska säkerställa att dess nationella ackrediteringsorgan har lämpliga ekonomiska och personalmässiga resurser för att kunna utföra sina uppgifter, däribland utförandet av särskilda uppgifter, såsom verksamhet för europeiskt och internationellt ackrediteringssamarbete och åtgärder som krävs som stöd för nationell politik och som inte är ekonomiskt självbärande.
10. Det nationella ackrediteringsorganet ska vara medlem i det organ som erkänns med stöd av artikel 14.
11. De nationella ackrediteringsorganen ska skapa och upprätthålla lämpliga strukturer för att säkerställa en effektiv och balanserad inblandning av alla intressegrupper inom både sina organisationer och det organ som erkänns med stöd av artikel 14.

Artikel 5

Ackreditering

1. Ett nationellt ackrediteringsorgan ska, när ett organ för bedömning av överensstämmelse så begär, utvärdera huruvida det sistnämnda är kompetent att utföra specifik bedömning av överensstämmelse. Om det har konstaterats vara kompetent, ska det nationella ackrediteringsorganet utfärda ett ackrediteringsintyg om detta.
2. När en medlemsstat beslutar att inte använda ackreditering ska den förse kommissionen och övriga medlemsstater med de styrkande handlingar som krävs för att intyga kompetensen hos de organ för bedömning av överensstämmelse som den utser för genomförandet av relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning.
3. Nationella ackrediteringsorgan ska utöva tillsyn över de organ för bedömning av överensstämmelse som de har utfärdat ackrediteringsintyg för.
4. Om ett nationellt ackrediteringsorgan bedömer att ett organ för bedömning av överensstämmelse som erhållit ett ackrediteringsintyg inte längre har nödvändig kompetens för att bedriva specifik verksamhet inom bedömning av överensstämmelse, eller allvarligt underlåtit att uppfylla sina skyldigheter, ska ackrediteringsorganet inom rimlig tid vidta alla lämpliga åtgärder för att begränsa, eller tillfälligt eller helt återkalla ackrediteringsintyget.
5. Medlemsstaterna ska fastställa förfaranden för att behandla överklaganden av ackrediteringsbeslut, inbegripet rättsmedel, om det är lämpligt, eller som avser frånvaron av beslut.

Artikel 6

Principen om förbud mot konkurrerande verksamhet

1. De nationella ackrediteringsorganen ska inte konkurrera med organ för bedömning av överensstämmelse.
2. De nationella ackrediteringsorganen ska inte konkurrera med andra nationella ackrediteringsorgan.
3. De nationella ackrediteringsorganen får utöva sin verksamhet över nationsgränserna, på en annan medlemsstats territorium, antingen på begäran av ett organ för bedömning av överensstämmelse i de fall som anges i artikel 7.1 eller, om de ombeds göra detta av ett nationellt ackrediteringsorgan i enlighet med artikel 7.3, i samarbete med det nationella ackrediteringsorganet i den medlemsstaten.

Artikel 7

Gränsöverskridande ackreditering

1. Ett organ för bedömning av överensstämmelse som vill ansöka om ackreditering ska vända sig till det nationella ackrediteringsorganet i den medlemsstat där det har sitt säte, eller hos det nationella ackrediteringsorgan som medlemsstaten kan anlita i enlighet med artikel 4.2.

Ett organ för bedömning av överensstämmelse kan dock ansöka om ackreditering hos ett nationellt ackrediteringsorgan annat än dem som avses i första stycket i följande situationer:

- a) Om den medlemsstat där organet har sitt säte har beslutat att inte inrätta ett nationellt ackrediteringsorgan och inte har valt att anlita det nationella ackrediteringsorganet i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 4.2.
- b) Om de nationella ackrediteringsorgan som avses i första stycket inte erbjuder ackreditering för den typ av bedömning av överensstämmelse som ackrediteringsansökan gäller.
- c) Om de nationella ackrediteringsorgan som avses i första stycket inte har framgångsrikt genomgått den referentbedömning som avses i artikel 10 för den typ av bedömning av överensstämmelse som ackrediteringsansökan gäller.

2. Om ett nationellt ackrediteringsorgan erhåller en ansökan enligt punkt 1 b eller c ska det informera det nationella ackrediteringsorganet i den medlemsstat där organet för bedömning av överensstämmelse har sitt säte. I sådana fall får det nationella ackrediteringsorganet i den medlemsstat där det ansökande organet för bedömning av överensstämmelse har sitt säte delta som observatör.

3. Ett nationellt ackrediteringsorgan får begära att ett annat nationellt ackrediteringsorgan utför en del av bedömningen. I sådana fall ska ackrediteringsintyget utfärdas av det organ som gör denna begäran.

Artikel 8

Krav för nationella ackrediteringsorgan

Ett nationellt ackrediteringsorgan ska uppfylla följande krav:

1. Det ska organiseras på ett sådant sätt att det är oberoende från de organ för bedömning av överensstämmelse som det bedömer och från kommersiellt tryck, och på ett sådant sätt att inga intressekonflikter uppstår med organen för bedömning av överensstämmelse.
2. Det ska vara organiserat och fungera på ett sådant sätt att dess verksamhet är objektiv och opartisk.
3. Det ska se till att alla beslut som rör intyg om kompetens fattas av annan behörig personal än den som har gjort bedömningen.
4. Det ska ha tillfredsställande rutiner som säkerställer att den information som erhållits behandlas konfidentiellt.
5. Det ska kartlägga den verksamhet för bedömning av överensstämmelse för vilken den är kompetent att utföra ackreditering och, där så är lämpligt, hänvisa till relevant gemenskapslagstiftning eller nationell lagstiftning och standarder.
6. Det ska inrätta nödvändiga förfaranden för att säkerställa effektiv ledning och lämpliga interna kontroller.

7. Det ska ha tillräckligt många anställda med lämplig kompetens för att kunna utföra sina uppgifter.
8. Det ska dokumentera personalens uppgifter, ansvar och befogenheter i den mån dessa kan påverka kvaliteten på bedömningen och intyget om kompetens.
9. Det ska inrätta, tillämpa och underhålla förfaranden för att övervaka prestanda och kompetens hos den personal som utför arbetet.
10. Det ska kontrollera att bedömningar av överensstämmelse genomförs på ett lämpligt sätt så att det inte läggs några onödiga bördor på företagen och att vederbörlig hänsyn tas till ett företags storlek, bransch och struktur samt den berörda produktteknikens komplexitet och produktionsprocessens seriemässiga karaktär.
11. Det ska offentliggöra årsredovisningar som utarbetats i enlighet med vedertagna redovisningsprinciper.

Artikel 9

Uppfyllande av kraven

1. Om ett nationellt ackrediteringsorgan inte uppfyller kraven i denna förordning, eller underlåter att uppfylla sina skyldigheter här nedan, ska den berörda medlemsstaten vidta lämpliga åtgärder för att avhjälpa detta, alternativt säkerställa att åtgärder vidtas, och den ska informera kommissionen om detta.

2. Medlemsstaterna ska regelbundet övervaka sina nationella ackrediteringsorgan för att säkerställa att de hela tiden uppfyller kraven i artikel 8.

3. Medlemsstaterna ska ta maximal hänsyn till resultaten av referentbedömningen enligt artikel 10 när de utför den övervakning som avses i punkt 2 i denna artikel.

4. De nationella ackrediteringsorganen ska förfoga över de förfaranden som krävs för att kunna hantera klagomål riktade mot de organ för bedömning av överensstämmelse som de har ackrediterat.

Artikel 10

Referentbedömning

1. Nationella ackrediteringsorgan ska låta sin verksamhet bli föremål för referentbedömning som ska organiseras av det organ som erkänns med stöd av artikel 14.

2. Intressegrupper ska ha rätt att delta i det system som inrättats för att övervaka verksamhet i samband med referentbedömning, dock inte i enskilda referentbedömningsförfaranden.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de nationella ackrediteringsorganen regelbundet deltar i referentbedömning enligt kraven i punkt 1.

4. Referentbedömning ska grundas på sunda och öppna kriterier och förfaranden för utvärdering, särskilt när det gäller nödvändiga strukturella, mänskliga och administrativa resurser, konfidentialitet och klagomål. Det ska inrättas lämpliga förfaranden för överklaganden av beslut som fattats till följd av bedömningen.

5. Vid referentbedömning ska det bedömas huruvida det nationella ackrediteringsorganet uppfyller de krav som fastställs i artikel 8, under beaktande av den relevanta harmoniserade standard som avses i artikel 11.

6. Det organ som erkänns med stöd av artikel 14 ska offentliggöra resultaten av referentbedömningen och meddela samtliga medlemsstater och kommissionen om detsamma.

7. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna se över referensbedömningssystemets regler och se till att det fungerar korrekt.

Artikel 11

Presumtion om överensstämmelse för nationella ackrediteringsorgan

1. Nationella ackrediteringsorgan som uppvisar överensstämmelse med de kriterier som fastställs i den relevanta harmoniserade standarden, för vilken det offentliggjorts en hänvisning till i *Europeiska unionens officiella tidning*, genom att framgångsrikt ha genomgått referentbedömning i enlighet med artikel 10, ska förutsättas uppfylla de krav som anges i artikel 8.

2. De nationella myndigheterna ska erkänna likvärdigheten hos de tjänster som tillhandahålls av de ackrediteringsorgan som har framgångsrikt genomgått referentbedömning i enlighet med artikel 10, och därmed, baserat på den presumtion som avses i punkt 1 i den här artikeln, godta dessa organs ackrediteringsintyg och de intyg som utfärdas av de organ för bedömning av överensstämmelse som ackrediterats av dem.

Artikel 12

Informationsskyldighet

1. Varje nationellt ackrediteringsorgan ska informera övriga nationella ackrediteringsorgan om vilken typ av bedömning av överensstämmelse som det erbjuder ackreditering för, och om eventuella ändringar av verksamheten.

2. Varje medlemsstat ska informera kommissionen och det organ som erkänns med stöd av artikel 14 om sitt nationella ackrediteringsorgans identitet och om all verksamhet inom bedömning av överensstämmelse som detta organ erbjuder ackreditering för till stöd för harmoniserad gemenskapslagstiftning, och om eventuella ändringar.

3. Varje nationellt ackrediteringsorgan ska regelbundet offentliggöra information om resultaten av referentbedömningen, om

vilken typ av bedömning av överensstämmelse som den erbjuder ackreditering för och om eventuella ändringar av verksamheten.

Artikel 13

Uppdrag till det organ som erkänns med stöd av artikel 14

1. Kommissionen får, efter att ha rådfrågat den kommitté som inrättats genom artikel 5 i direktiv 98/34/EG, begära att det organ som erkänns med stöd av artikel 14 bidrar till utveckling, underhåll och tillämpning av ackreditering i gemenskapen.

2. Kommissionen får även, i enlighet med det förfarande som avses i punkt 1,

a) begära att det organ som erkänns med stöd av artikel 14 föreskriver bedömningskriterier och förfaranden för referentbedömning och utvecklar sektorsspecifika ackrediteringsprogram,

b) godta alla sådana befintliga program som redan föreskriver bedömningskriterier och förfaranden för referentbedömning.

3. Kommissionen ska se till att sektorsspecifika program fastställer vilka tekniska specifikationer som är nödvändiga för att uppnå den grad av kompetens som harmoniserad gemenskapslagstiftning kräver på områden där särskilda krav för teknik, hälsa, miljö eller säkerhet gäller eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset.

Artikel 14

Europeisk ackrediteringsinfrastruktur

1. Kommissionen ska efter samråd med medlemsstaterna erkänna ett organ som uppfyller kraven i bilaga I till denna förordning.

2. Ett organ som ska erkännas i enlighet med punkt 1 ska ingå ett avtal med kommissionen. Avtalet ska bland annat innehålla en detaljerad beskrivning av organets uppgifter, finansieringsbestämmelser och bestämmelser för tillsyn av organet. Både kommissionen och organet ska, utan att behöva ange anledningen, ha möjlighet att säga upp avtalet vid utgången av en rimlig uppsägningstid som ska fastställas i avtalet.

3. Kommissionen och organet ska offentliggöra avtalet.

4. Kommissionen ska underrätta medlemsstaterna och de nationella ackrediteringsorganen om erkännandet av ett organ enligt punkt 1.

5. Kommissionen får inte erkänna mer än ett organ för en bestämd tidsperiod.

6. Det första organ som erkänns enligt denna förordning ska vara EA, förutsatt att det har ingått ett avtal i enlighet med punkt 2.

KAPITEL III

**GEMENSKAPSRAM FÖR MARKNADSKONTROLL OCH
KONTROLL AV PRODUKTER SOM FÖRS IN PÅ
GEMENSKAPSMARKNADEN**

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 15

Tillämpningsområde

1. Artiklarna 16–26 ska tillämpas på produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning.
2. De enskilda bestämmelserna i artiklarna 16–26 ska tillämpas i den mån det inte finns några särskilda bestämmelser med samma syfte i harmoniserad gemenskapslagstiftning.
3. Tillämpningen av denna förordning får inte hindra marknadskontrollmyndigheterna att vidta mera specifika åtgärder som föreskrivs i direktiv 2001/95/EG.
4. I artiklarna 16–26 avses med en "produkt" ett ämne, preparat eller annan vara framställd genom en tillverkningsprocess som inte utgör livsmedel, foder, levande växter och djur, produkter av mänskligt ursprung samt produkter av växter och djur med koppling till deras framtida fortplantning.
5. Artiklarna 27, 28 och 29 ska tillämpas på alla produkter som omfattas av gemenskapslagstiftningen, dock endast när gemenskapslagstiftningen inte innehåller särskilda bestämmelser om hur gränskontroll ska organiseras.

Artikel 16

Allmänna bestämmelser

1. Medlemsstaterna ska organisera och genomföra marknadskontroll i enlighet med detta kapitel.
2. Syftet med marknadskontrollen är att säkerställa att produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning vilka, då de används i enlighet med sitt avsedda ändamål eller under rimligen förutsebara förhållanden och då de installeras och underhålls på korrekt sätt, kan äventyra användarnas hälsa eller säkerhet, eller vilka på annat sätt inte uppfyller tillämpliga krav i harmoniserad gemenskapslagstiftning dras tillbaka eller förbjuds eller hindras från att tillhandahållas på marknaden, och att allmänheten, kommissionen och de övriga medlemsstaterna informeras om detta.
3. De nationella infrastrukturerna och programmen för marknadskontroll ska se till att effektiva åtgärder kan vidtas för alla produkter, oavsett kategori, som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning.

4. Marknadskontroll ska omfatta produkter som satts samman eller tillverkats för tillverkarens eget bruk när harmoniserad gemenskapslagstiftning föreskriver att dess bestämmelser ska gälla sådana produkter.

AVSNITT 2

Gemenskapsram för marknadskontroll

Artikel 17

Informationsskyldighet

1. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina marknadskontrollmyndigheter och deras ansvarsområden. Kommissionen ska vidarebefordra denna information till övriga medlemsstater.
2. Medlemsstaterna ska se till att allmänheten är medveten om nationella marknadskontrollmyndigheters existens, ansvarsområden och identitet och om hur dessa myndigheter kan kontaktas.

Artikel 18

Medlemsstaternas skyldigheter avseende organisation

1. Medlemsstaterna ska inrätta lämpliga mekanismer för kommunikation och samordning mellan de olika marknadskontrollmyndigheterna.
2. Medlemsstaterna ska inrätta lämpliga förfaranden för att
 - a) följa upp klagomål och rapporter om risker relaterade till produkter som omfattas av harmoniserad gemenskapslagstiftning,
 - b) bevaka olyckor och hälsoskador som dessa produkter misstänks ha orsakat,
 - c) kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits,
 - d) följa upp vetenskaplig och teknisk kunskap i säkerhetsfrågor.
3. Medlemsstaterna ska anförtro marknadskontrollmyndigheterna de befogenheter, resurser och kunskaper som krävs för att dessa ska kunna utföra sina uppgifter på rätt sätt.
4. Medlemsstaterna ska se till att marknadskontrollmyndigheterna utövar sina befogenheter i enlighet med proportionalitetsprincipen.
5. Medlemsstaterna ska inrätta, genomföra och regelbundet uppdatera program för marknadskontroll. Medlemsstaterna ska utarbeta antingen ett allmänt program för marknadskontroll eller sektorsspecifika program för sektorer inom vilka de utför marknadskontroll, underrätta övriga medlemsstater och kommissionen om dessa program och göra dem tillgängliga,

elektroniskt och, om lämpligt, på andra sätt, för allmänheten. En första sådan underrättelse ska ske senast den 1 januari 2010. Efterföljande uppdateringar av programmen ska offentliggöras på samma sätt. För att uppnå detta får medlemsstaterna samarbeta med berörda intressegrupper.

6. Medlemsstaterna ska regelbundet se över kontrollverksamheten och bedöma hur den fungerar. Denna översyn och dessa bedömningar ska genomföras minst vart fjärde år, och resultatet ska meddelas de övriga medlemsstaterna och kommissionen samt göras tillgängliga, elektroniskt och, om lämpligt, på andra sätt, för allmänheten.

Artikel 19

Åtgärder för marknads kontroll

1. Marknadskontrollmyndigheterna ska göra lämpliga kontroller i tillräcklig omfattning av produkters egenskaper; detta ska ske genom dokumentkontroll och, där så är lämpligt, genom fysisk kontroll eller kontroll i laboratorium av ett ändamålsenligt urval. I samband med detta ska de beakta etablerade riskbedömningsprinciper samt klagomål och annan information.

Marknadskontrollmyndigheterna får kräva att de ekonomiska aktörerna tillhandahåller sådan dokumentation och information som dessa myndigheter anser sig behöva för att utföra sin verksamhet, inbegripet, när detta är nödvändigt och motiverat, att ha tillträde till de ekonomiska aktörernas lokaler och ha rätt att ta nödvändiga provexemplar av produkterna. De får förstöra eller på annat sätt göra obrukbara produkter som utgör en allvarlig risk, om de anser det vara en nödvändig åtgärd.

Om de ekonomiska aktörerna uppvisar provningsrapporter eller intyg som intygar överensstämmelse vilka utfärdats av ett ackrediterat organ för bedömning av överensstämmelse ska marknadskontrollmyndigheterna ta vederbörlig hänsyn till dessa rapporter och intyg.

2. Marknadskontrollmyndigheterna ska inom rimlig tid vidta lämpliga åtgärder för att informera användarna på sitt territorium om faror som de upptäckt i samband med produkter, detta för att minska risken för personskador eller annan skada.

De ska samarbeta med de ekonomiska aktörerna beträffande åtgärder som kan förhindra eller minska risker orsakade av produkter som dessa aktörer tillhandahållit.

3. Om marknadskontrollmyndigheterna i en medlemsstat beslutar att dra tillbaka en produkt som tillverkats i en annan medlemsstat ska de underrätta den berörda ekonomiska aktören på den adress som angivits på produkten i fråga eller i de dokument som åtföljer produkten.

4. Marknadskontrollmyndigheterna ska utföra sina uppgifter självständigt, objektivt och opartiskt.

5. Marknadskontrollmyndigheterna ska iakttäta konfidentialitet när det är nödvändigt för att skydda affärshemligheter eller personuppgifter enligt nationell lagstiftning, dock i enlighet med kravet på att information enligt denna förordning ska offentliggöras i så stor utsträckning som möjligt för att användarnas intressen i gemenskapen ska skyddas.

Artikel 20

Produkter som utgör en allvarlig risk

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att produkter som utgör en allvarlig risk, även en allvarlig risk utan omedelbar effekt, och som kräver snabbt ingripande återkallas, dras tillbaka eller att tillhandahållandet på deras marknad förbjuds, och att kommissionen utan dröjsmål informeras i enlighet med artikel 22.

2. Beslutet om huruvida en produkt utgör en allvarlig risk ska bygga på en lämplig riskbedömning som beaktar farans karaktär och sannolikheten att något inträffar. En produkt ska inte anses utgöra en allvarlig risk av den anledningen att det går att uppnå en högre säkerhetsnivå eller att det finns andra tillgängliga produkter som utgör en mindre risk.

Artikel 21

Begränsande åtgärder

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att, när åtgärder vidtas i enlighet med relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning i syfte att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av en produkt på marknaden, dra tillbaka den från marknaden eller återkalla den, dessa åtgärder är proportionella och att det anges exakt vilka grunder beslutet om åtgärd har.

2. Sådana åtgärder ska utan dröjsmål meddelas den ekonomiska aktören i fråga, som samtidigt ska underrättas om vilka rättsmedel som står till hans förfogande enligt lagstiftningen i medlemsstaten ifråga och vilka tidsfrister som gäller för sådana rättsmedel.

3. Innan beslut fattas om en åtgärd i enlighet med punkt 1 ska den berörda ekonomiska aktören ges tillfälle att yttra sig inom rimlig tid som inte får vara kortare än tio dagar, förutsatt att åtgärden inte, med tanke på hälso- eller säkerhetskrav eller andra skäl som hänför sig till allmänna intressen som omfattas av relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning, är så brådskande att sådant samråd inte är möjligt. Om en åtgärd vidtagits utan att aktören har fått möjlighet att yttra sig ska denne ges möjlighet att yttra sig så snart som möjligt och den vidtagna åtgärden ska ses över omedelbart därefter.

4. Sådana åtgärder som avses i punkt 1 ska skyndsamt dras tillbaka eller ändras i och med att den ekonomiska aktören kunnat visa att effektiva åtgärder vidtagits.

*Artikel 22***Informationsutbyte – gemenskapens system för snabbt informationsutbyte**

1. När en medlemsstat vidtar, eller avser att vidta, en åtgärd i enlighet med artikel 20 och anser att orsakerna som ligger bakom åtgärden, eller åtgärdens konsekvenser når utanför dess territorium ska den, i enlighet med punkt 4 i den här artikeln, omgående informera kommissionen om den åtgärd medlemsstaten vidtagit. Den ska även utan dröjsmål underrätta kommissionen om varje ändring eller upphävande av en sådan åtgärd.
2. Om en produkt som utgör en allvarlig risk har tillhandahållits på marknaden ska medlemsstaterna informera kommissionen om eventuella frivilliga åtgärder som en ekonomisk aktör vidtagit och underrättat om.
3. I den information som lämnas i enlighet med punkt 1 eller 2 ska alla tillgängliga uppgifter ingå, särskilt de som krävs för att kunna identifiera produkten, dess ursprung och leveranskedja, den risk produkten utgör, vilken typ av nationell åtgärd som vidtagits och dess giltighetstid samt eventuella frivilliga åtgärder som de ekonomiska aktörerna vidtagit.
4. För de syften som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska det marknadskontroll- och informationsutbytessystem som avses i artikel 12 i direktiv 2001/95/EG användas. Artikel 12.2, 12.3 och 12.4 i det direktivet ska gälla i tillämpliga delar.

*Artikel 23***Allmänt informationsstödssystem**

1. Kommissionen ska med elektroniska medel utveckla och underhålla ett allmänt arkiverings- och informationsutbytessystem för frågor som gäller marknadskontroll, program och annan relevant information om bristande överensstämmelse med harmoniserad gemenskapslagstiftning. Systemet ska på lämpligt sätt redovisa underrättelser och information som lämnas i enlighet med artikel 22.
2. För de syften som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna tillhandahålla kommissionen den information de har tillgång till och som inte redan lämnats i enlighet med artikel 22 om produkter som utgör en risk, särskilt information om typen av risk, resultat av eventuella provningar, tillfälliga restriktiva åtgärder som vidtagits, kontakt med berörda ekonomiska aktörer och motivering till varför åtgärder vidtagits eller inte vidtagits.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 19.5 eller nationell lagstiftning om sekretess ska konfidentialitet säkerställas med avseende på informationens innehåll. Konfidentialiteten får inte hindra att marknadskontrollmyndigheterna får ta del av information som är relevant för att säkerställa effektiv marknadskontroll.

*Artikel 24***Principer för samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa effektivt samarbete och informationsutbyte mellan sina marknadskontrollmyndigheter

och myndigheterna i andra medlemsstater samt mellan sina egna myndigheter och kommissionen och berörda gemenskapsorgan, beträffande sina program för marknadskontroll och i alla frågor som gäller produkter som utgör en risk.

2. För de syften som avses i punkt 1 ska marknadskontrollmyndigheterna i en medlemsstat i lämplig omfattning bistå marknadskontrollmyndigheterna i andra medlemsstater, genom att tillhandahålla information eller dokumentation, utföra lämpliga undersökningar och på annat lämpligt sätt delta i undersökningar som inlett i en annan medlemsstat.

3. Kommissionen ska samla in och sammanställa sådana uppgifter om nationell marknadskontroll som möjliggör ett uppfyllande av sina förpliktelser.

4. Information som förmedlas av en ekonomisk aktör enligt artikel 21.3 och eventuell ytterligare information ska bifogas när den rapporterade medlemsstaten meddelar andra medlemsstater och kommissionen sina resultat och åtgärder. Det ska tydligt framgå av all ytterligare information att den hör samman med tidigare lämnad information.

*Artikel 25***Delning av resurser**

1. Marknadskontrollinitiativ för att dela resurser och expertis mellan medlemsstaternas myndigheter får inledas av kommissionen eller berörda medlemsstater. Sådana initiativ ska samordnas av kommissionen.
2. För de syften som avses i punkt 1 ska kommissionen i samarbete med medlemsstaterna
 - a) utveckla och organisera utbildningsprogram och utbytesprogram för nationella tjänstemän,
 - b) utveckla, organisera och inrätta program för utbyte av erfarenheter, information och bästa praxis, program och åtgärder för gemensamma projekt, informationskampanjer, gemensamma besöksprogram och resursdelning med anledning av detta.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter, där så är lämpligt, deltar i den verksamhet som avses i punkt 2.

*Artikel 26***Samarbete med de behöriga myndigheterna i tredjeländer**

1. Marknadskontrollmyndigheterna får samarbeta med de behöriga myndigheterna i tredjeländer i syfte att utbyta information och tekniskt bistånd, främja och underlätta tillgången till europeiska system och främja verksamhet i anslutning till bedömning av överensstämmelse, marknadskontroll och ackreditering.

Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna utveckla lämpliga program i detta syfte.

2. Samarbete med de behöriga myndigheterna i tredjeländer får ske bl.a. i form av de åtgärder som anges i artikel 25.2. Medlemsstaterna ska se till att deras behöriga myndigheter deltar fullt ut i dessa åtgärder.

AVSNITT 3

Kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden

Artikel 27

Kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden

1. De myndigheter i medlemsstaterna som är ansvariga för kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden ska ha de befogenheter och resurser som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter på rätt sätt. De ska i tillräcklig omfattning utföra lämpliga kontroller av produkters egenskaper i enlighet med de principer som anges i artikel 19.1, innan dessa produkter övergår i fri omsättning.

2. Om mer än en myndighet ansvarar för marknadskontroll och yttre gränskontroll i en medlemsstat ska dessa myndigheter samarbeta med varandra genom att dela information som är relevant för deras uppgifter eller på annat lämpligt sätt.

3. De myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll ska skjuta upp övergången till fri omsättning på gemenskapsmarknaden om något av följande upptäcks vid de kontroller som avses i punkt 1:

- a) Produkten har egenskaper som ger anledning att tro att produkten, när den installeras, underhålls och används på rätt sätt, utgör en allvarig risk för hälsa eller säkerhet, miljön eller andra allmänna intressen i enlighet med artikel 1.
- b) Produkten åtföljs inte av den skriftliga eller elektroniska dokumentation som krävs enligt relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning, eller är inte märkt i enlighet med sådan lagstiftning.
- c) Produkten har försetts med falsk CE-märkning eller är vilseledande med avseende på CE-märkningen.

De myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll ska omgående informera marknadskontrollmyndigheterna om en produkts övergång till fri omsättning skjuts upp.

4. Vad gäller lättförädlade produkter ska de myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll i största möjliga utsträckning sörja för att de krav de ställer på lagring av produkten eller parkering av transportfordonen inte hindrar att produkten bevaras i gott skick.

5. Vid tillämpningen av detta avsnitt ska artikel 24 tillämpas beträffande myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll, utan att det påverkar tillämpningen av gemenskapslagstiftning där mer specifika samarbetsystem mellan dessa myndigheter föreskrivs.

Artikel 28

Frigörande av produkter

1. En produkt vars övergång till fri omsättning har skjutits upp av de myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll i enlighet med artikel 27 ska frigöras om dessa myndigheter, inom tre arbetsdagar från det att frigörandet sköts upp, inte har fått uppgift om att åtgärder vidtagits av marknadskontrollmyndigheterna, och förutsatt att alla andra krav och formaliteter för att låta produkten övergå till fri omsättning är uppfyllda.

2. Om marknadskontrollmyndigheterna finner att produkten i fråga inte utgör en allvarig risk för hälsa och säkerhet och därför inte kan anses strida mot harmoniserad gemenskapslagstiftning, ska produkten i fråga få övergå till fri omsättning förutsatt att alla andra krav och formaliteter är uppfyllda.

Artikel 29

Nationella åtgärder

1. Om marknadskontrollmyndigheterna finner att en produkt utgör en allvarig risk ska de vidta åtgärder för att förbjuda att produkten släpps ut på marknaden, och de ska begära att de myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll märker den medföljande fakturan och övriga relevanta dokument som medföljer produkten – eller, i fall där uppgiftshandling sker elektroniskt, göra en anmärkning i själva systemet för uppgiftshandlingen – på följande sätt:

"Farlig produkt – får ej övergå i fri omsättning – förordning (EG) nr 765/2008".

2. Om marknadskontrollmyndigheterna finner att en produkt inte uppfyller kraven i harmoniserad gemenskapslagstiftning ska de vidta lämpliga åtgärder, inbegripet, om så är nödvändigt, förbjuda att produkten släpps ut på marknaden.

Om utsläppande på marknaden förbjuds enligt första stycket ska marknadskontrollmyndigheterna begära att de myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll inte låter produkten övergå i fri omsättning och märker den medföljande fakturan och övriga relevanta dokument som medföljer produkten – eller, i fall där uppgiftshandling sker elektroniskt, göra en anmärkning i själva systemet för uppgiftshandlingen – på följande sätt:

"Produkten uppfyller inte gällande krav – får ej övergå i fri omsättning – förordning (EG) nr 765/2008".

3. Om produkten sedan deklarerar för ett annat tullförfarande än övergång till fri omsättning, och förutsatt att de nationella marknadskontrollmyndigheterna inte har invändningar, ska även de dokument som används i samband med detta förfarande på samma villkor märkas på det sätt som anges i punkt 1 och 2.

4. Medlemsstaternas myndigheter får förstöra eller på annat sätt göra obrukbara produkter som utgör en allvarlig risk om de anser det vara en nödvändig och proportionell åtgärd.

5. Marknadskontrollmyndigheterna ska informera de myndigheter som ansvarar för yttre gränskontroll om produktkategorier som har konstaterats utgöra en allvarlig risk eller inte uppfylla gällande krav enligt punkterna 1 och 2.

KAPITEL IV

CE-MÄRKNING

Artikel 30

Allmänna principer för CE-märkning

1. CE-märkningen får endast anbringas av tillverkaren eller tillverkarens representant.

2. CE-märkningen, såsom den beskrivs i bilaga II, ska anbringas endast på produkter för vilka anbringande av märkningen föreskrivs i specifik harmoniserad gemenskapslagstiftning och får inte anbringas på någon annan produkt.

3. Genom att anbringa eller låta anbringa CE-märkningen visar tillverkaren att denne tar ansvaret för att produkten överensstämmer med alla tillämpliga krav som fastställs i relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning som föreskriver om märkningen.

4. CE-märkningen ska vara den enda märkning som intygar att produkten överensstämmer med tillämpliga krav som fastställs i relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning som föreskriver om märkningen.

5. Det ska vara förbjudet att på produkter anbringa märkning, symboler och inskriptioner som kan vara vilseledande för tredje part i fråga om CE-märkets innebörd eller utformning. Annan märkning får anbringas på produkterna, förutsatt att den inte försämrar CE-märkningens synlighet eller läsbarhet eller ändrar dess innebörd.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 41 ska medlemsstaterna se till att bestämmelserna om CE-märkning tillämpas korrekt och vidta lämpliga åtgärder i händelse av otillbörlig användning av märkningen. Medlemsstaterna ska också vidta sanktioner för överträdelser, vilka får inbegripa straffrättsliga sanktioner för allvarliga överträdelser. Dessa sanktioner ska stå i proportion till överträdelsen och effektivt avskräcka från otillbörlig användning.

KAPITEL V

GEMENSKAPSFINANSIERING

Artikel 31

Organisation som arbetar för mål av allmänt europeiskt intresse

Det organ som erkänns med stöd av artikel 14 ska anses vara en organisation som arbetar för mål av allmänt europeiskt intresse i den mening som avses i artikel 162 i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 av den 23 december 2002 om genomförandebestämmelser för förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002⁽¹⁾.

Artikel 32

Verksamhet som kan beviljas gemenskapsfinansiering

1. Gemenskapen får finansiera följande verksamhet i samband med tillämpningen av denna förordning:

- a) Utarbetande och översyn av sektorsspecifika ackrediteringsprogram som avses i artikel 13.3.
- b) Verksamheten vid sekretariatet hos det organ som erkänns med stöd av artikel 14, t.ex. samordning av ackrediteringsverksamhet, tekniska uppgifter i samband med referentbedömningssystemet, tillhandahållande av information till intressenter och organets deltagande i verksamhet som ordnas av internationella ackrediteringsorganisationer.
- c) Utarbetande och uppdatering av bidrag till riktlinjer på områdena ackreditering, anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse till kommissionen, bedömning av överensstämmelse och marknadskontroll.
- d) Jämförande testverksamhet i samband med skyddsklausuler.
- e) Tillgängliggörande av teknisk expertis för kommissionen i syfte att bistå kommissionen i dess genomförande av administrativt samarbete för marknadskontroll, inklusive finansieringen av grupper för administrativt samarbete, i beslut om marknadskontroll och i ärenden rörande skyddsklausuler.
- f) Förberedande eller kompletterande arbete i samband med bedömning av överensstämmelse, reglerad mätteknik, ackreditering och marknadskontroll kopplade till genomförandet av gemenskapslagstiftning, t.ex. studier, program, utvärderingar, riktlinjer, jämförande analyser, ömsesidiga besök, forskningsarbete, utveckling och underhåll av databaser, utbildning, laboratoriearbete, kvalifikationsprövning, prov som sker i samarbete mellan olika laboratorier och uppgifter i samband med bedömning av överensstämmelse samt europeiska marknadskontrollskampanjer och liknande verksamhet.

⁽¹⁾ EGT L 357, 31.12.2002, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG, Euratom) nr 478/2007 (EUT L 111, 28.4.2007, s. 13).

g) Verksamhet som bedrivs enligt program för tekniskt stöd och samarbete med tredjeländer samt främjande och utnyttjande av det europeiska systemet för bedömning av överensstämmelse, marknads kontroll och ackrediteringspolitik- och system bland intressegrupper inom gemenskapen och på internationell nivå.

2. Den verksamhet som avses i punkt 1 a får finansieras med gemenskapsmedel bara om den kommitté som inrättats genom artikel 5 i direktiv 98/34/EG har rådfrågats om de uppdrag som ska lämnas till det organ som erkänns med stöd av artikel 14 i den här förordningen.

Artikel 33

Organ som kan beviljas gemenskapsfinansiering

Det organ som erkänns med stöd av artikel 14 kan beviljas gemenskapsfinansiering för den verksamhet som förtecknas i artikel 32.

Gemenskapsfinansiering kan även beviljas andra organ för den verksamhet som avses i artikel 32, med undantag av den verksamhet som avses i punkt 1 a och b i den artikeln.

Artikel 34

Finansiering

De medel som anslås till den verksamhet som avses i denna förordning ska fastställas varje år av budgetmyndigheten inom den gällande budgetramen.

Artikel 35

Finansieringsbestämmelser

1. Gemenskapsfinansieringen ska ske
 - a) utan förslagsinfordran, till det organ som erkänns med stöd av artikel 14 för att genomföra den verksamhet som avses i artikel 32.1 a–g för vilken bidrag kan beviljas i enlighet med budgetförordningen,
 - b) i form av bidrag efter en förslagsinfordran, eller genom offentlig upphandling, till andra organ för att utföra den verksamhet som avses i artikel 32.1 c–g.
2. Verksamheten vid sekretariatet hos det organ som erkänns med stöd av artikel 14, som det hänvisas till i artikel 32.1 b, kan finansieras med administrationsbidrag. Administrationsbidrag ska, om de förnyas, inte automatiskt trappas ned successivt.
3. Överenskommelser om bidrag kan tillåta schablonbidrag för mottagarens allmänna omkostnader motsvarande högst 10 % av de totala direkta bidragsberättigande kostnaderna för åtgärder, förutom när mottagarens indirekta kostnader täcks av ett bidrag till administrativa kostnader som finansieras från gemenskapsbudgeten.

4. De gemensamma målen för samarbetet och de administrativa och ekonomiska villkoren för de bidrag som beviljas det organ som erkänns med stöd av artikel 14 får fastställas i ett ramavtal om partnerskap som undertecknas mellan kommissionen och detta organ i enlighet med budgetförordningen och förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002. Europaparlamentet och rådet ska underrättas om ingåendet av ett sådant avtal.

Artikel 36

Förvaltning och uppföljning

1. De anslag som budgetmyndigheten fastställer för finansiering av verksamheten inom bedömning av överensstämmelse, ackreditering och marknads kontroll får också täcka administrativa utgifter som avser förberedelser, uppföljning, kontroll, revision och utvärdering som är direkt nödvändiga för att syftet med denna förordning ska uppnås, särskilt undersökningar, möten, information och publikationer, utgifter för datanät för utbyte av information samt andra utgifter för administrativt och tekniskt stöd som kommissionen kan anlita för verksamhet inom bedömning av överensstämmelse och ackreditering.

2. Kommissionen ska utvärdera huruvida den verksamhet rörande bedömning av överensstämmelse, ackreditering och marknads kontroll som gemenskapen finansierar är relevant med hänsyn till behoven för gemenskapens politik och lagstiftning och informera Europaparlamentet och rådet om resultaten av denna utvärdering senast den 1 januari 2013 och därefter vart femte år.

Artikel 37

Skydd av gemenskapens ekonomiska intressen

1. Vid genomförandet av den verksamhet som finansieras i enlighet med denna förordning ska kommissionen se till att gemenskapens ekonomiska intressen tillvaratas genom åtgärder som förebygger bedrägeri, korruption och annan olaglig verksamhet, genom effektiva kontroller och genom återkrav av felaktigt utbetalda belopp samt, när oegentligheter konstateras, genom tillämpning av effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner i enlighet med förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁽¹⁾, förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)⁽³⁾.

2. För gemenskapsverksamhet som finansieras enligt denna förordning ska med begreppet oegentligheter i artikel 1.2 i förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 avses varje sådan

⁽¹⁾ EGT L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ EGT L 136, 31.5.1999, s. 1.

överträdelse av en bestämmelse i gemenskapsrätten eller brott mot en avtalsförpliktelse som är följden av en handling eller en underlåtenhet av en ekonomisk aktör och som har lett eller skulle ha kunnat leda till en negativ ekonomisk effekt i form av en oberättigad utgift för Europeiska unionens allmänna budget eller budgetar som den förvaltar.

3. I överenskommelser och avtal som följer av denna förordning ska det föreskrivas att kommissionen eller en av kommissionen bemyndigad företrädare ska svara för uppföljning och ekonomisk kontroll och att revisionsrätten ska svara för revisioner, i förekommande fall på plats.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 38

Tekniska riktlinjer

För att underlätta genomförandet av denna förordning ska kommissionen utarbeta icke-bindande riktlinjer i samråd med intressegrupper.

Artikel 39

Övergångsbestämmelser

Ackrediteringsintyg som utfärdats före den 1 januari 2010 får fortsätta att vara giltiga tills de löper ut, dock längst till och med den 31 december 2014. Om de förlängs eller förnyas ska denna förordning dock tillämpas.

Artikel 40

Översyn och rapportering

Kommissionen ska senast den 2 september 2013 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av denna förordning och direktiv 2001/95/EG och eventuella andra relevanta gemenskapsinstrument rörande marknads kontroll. Denna rapport ska framför allt omfatta en analys av följdriktigheten hos gemenskapsbestämmelserna på området för marknads kontroll. Om så krävs ska den åtföljas av förslag till ändring och/eller konsolidering av instrumenten i fråga, detta för att bättre och enklare lagstiftning ska uppnås. Den ska omfatta en utvärdering av en utvidgning av tillämpningsområdet för kapitel III i denna förordning så att det omfattar alla produkter. Kommissionen i samarbete med medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2013 och därefter vart femte år sammanställa och för

Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om genomförandet av denna förordning.

Artikel 41

Sanktioner

Medlemsstaterna ska anta regler om vilka sanktioner som ska gälla för ekonomiska aktörer vid överträdelse, vilka får inbegripa straffrättsliga sanktioner för allvarliga överträdelser, av bestämmelserna i denna förordning och vidta nödvändiga åtgärder för att se till att bestämmelserna tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och får skärpas om den relevanta ekonomiska aktören tidigare har begått en liknande överträdelse av bestämmelserna i denna förordning. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om dessa bestämmelser senast den 1 januari 2010 och ska utan dröjsmål meddela eventuella ändringar som påverkar bestämmelserna.

Artikel 42

Ändring av direktiv 2001/95/EG

Artikel 8.3 i direktiv 2001/95/EG ska ersättas med följande:

”3. I de fall då produkter medför en allvarlig risk ska de behöriga myndigheterna med vederbörlig skyndsamhet vidta de lämpliga åtgärder som avses i punkt 1 b–f. Bedömningen av huruvida en allvarlig risk föreligger ska göras av medlemsstaterna från fall till fall och utifrån de aktuella omständigheterna med beaktande av de riktlinjer som avses i bilaga II punkt 8.”

Artikel 43

Upphävande

Förordning (EEG) nr 339/93 upphör att gälla med verkan från och med den 1 januari 2010.

Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den här förordningen.

Artikel 44

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2010.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 9 juli 2008.

På Europaparlamentets vägnar

H.-G. PÖTTERING

Ordförande

På rådets vägnar

J.-P. JOUYET

Ordförande

BILAGA I

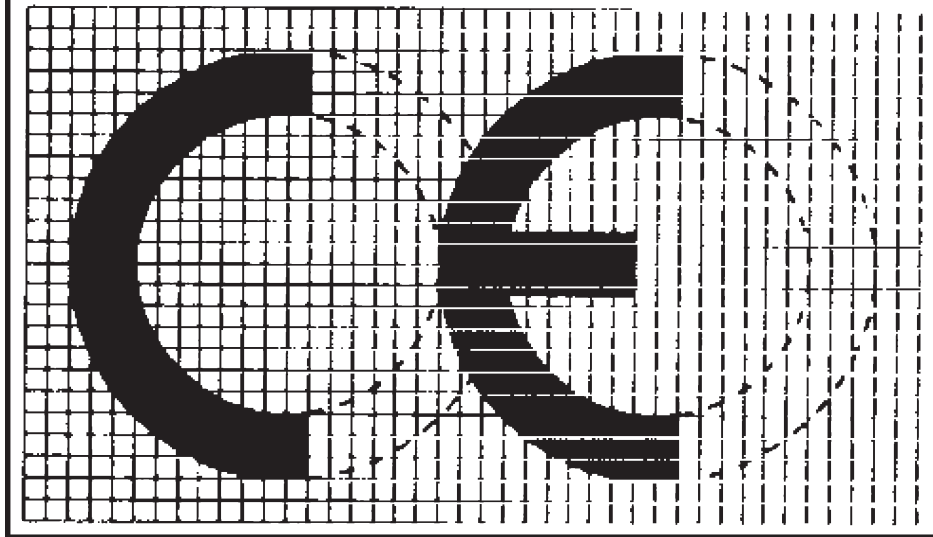
Krav som ska uppfyllas av det organ som erkänns enligt artikel 14

1. Det organ som erkänns enligt artikel 14 i förordningen ("organet") ska vara etablerat i Europeiska gemenskapen.
 2. Enligt organets stadgar ska nationella ackrediteringsorgan från gemenskapen ha rätt att vara medlemmar, förutsatt att de följer organets bestämmelser och mål och övriga villkor, vilka fastställs i denna förordning och har överenskommit med kommissionen i ramavtalet.
 3. Organet ska samråda med alla berörda intressegrupper.
 4. Organet ska erbjuda sina medlemmar tjänster i samband med referentbedömningen vilka uppfyller kraven i artiklarna 10 och 11.
 5. Organet ska samarbeta med kommissionen i enlighet med denna förordning.
-

BILAGA II

CE-märkning

1. CE-märkningen ska bestå av bokstäverna "CE" i följande utformning:

2. Om CE-märkningen förminskas eller förstoras ska proportionerna i modellen i punkt 1 behållas.
 3. Om det inte i någon rättsakt föreskrivs särskilda mått ska CE-märkningen vara minst 5 mm hög.
-

Sammanfattning av departementspromemorian Märkning av textilprodukter (Ds 2013:29)

Promemorian innehåller förslag till en ny lag om märkning av textilprodukter och en kompletterande ny förordning. Förslagen syftar till att anpassa svensk rätt till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 om märkning av textilprodukter. EU-förordningen, som ersätter tre tidigare EU-direktiv om textilmärkning med i allt väsentligt samma sakliga innehåll, tillämpas sedan den 8 maj 2012.

Det följer av EU-förordningen att textilprodukter får tillhandahållas på marknaden endast på vissa villkor. Syftet med förordningen är att harmonisera benämningarna på textilfibrer samt etikettering och märkning av textilprodukter.

Den nya lagen kompletterar EU-förordningen och anger att marknadskontrollen i fråga om textilprodukter, dvs. tillsynen över att EU-förordningen om märkning av textilprodukter följs, ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Denna marknadskontrollmyndighet ska bl.a. få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att regelverket ska följas. Den föreslagna lagen innehåller också bl.a. bestämmelser om ersättning för provtagning och varuprover i vissa fall samt bestämmelser om tystnadsplikt och överklagande.

I den nya förordningen utses Konsumentverket till marknadskontrollmyndighet. Det föreslås att lagen och förordningen ska träda i kraft den 1 november 2013. Äldre författningar om märkning av textilier ska samtidigt upphöra att gälla.

Förslagen innebär i allt väsentligt inte någon saklig förändring av regelverket.

Förslag till lag om märkning av textilprodukter

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG¹. Förordningen innehåller krav som ska vara uppfyllda för att en textilprodukt ska få tillhandahållas på marknaden.

Definitioner

2 § Termer och uttryck i denna lag har samma betydelse som i förordning (EU) nr 1007/2011.

Marknadskontroll

Marknadskontrollmyndighet

3 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva marknadskontroll enligt förordning (EU) nr 1007/2011 och denna lag.

Bestämmelser om marknadskontroll finns även i artiklarna 15–29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93².

Förelägganden och förbud

4 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att förordning (EU) nr 1007/2011 och denna lag ska följas.

5 § Ett föreläggande eller förbud enligt 4 § eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Omedelbar verkställbarhet

6 § Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att beslut enligt 4 § och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart.

¹ EUT L 272, 18.10.2011, s. 1 (Celex 32011R1007).

² EUT L 218, 13.8.2008, s. 30 (Celex 32008R0765).

Ekonomisk ersättning

7 § En ekonomisk aktör ska ersätta marknadskontrollmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov, om det vid kontroll visar sig att en lämnad uppgift om innehållet av textila fibrer i något väsentligt avseende är oriktig.

Marknadskontrollmyndigheten ska ersätta en ekonomisk aktör för varuprover och liknande, om det finns särskilda skäl för det.

Tystnadsplikt

8 § Den som har befattat sig med ett ärende som gäller marknadskontroll enligt denna lag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Sanktioner enligt marknadsföringslagen

9 § En marknadsföringsåtgärd som strider mot förordning (EU) nr 1007/2011 kan medföra marknadsstörningsavgift enligt 29–36 §§ marknadsföringslagen (2008:486).

10 § En marknadsstörningsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

Överklagande

11 § Marknadskontrollmyndighetens beslut i enskilda fall enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2013, då lagen (1992:1231) om märkning av textilier ska upphöra att gälla.

2. Äldre föreskrifter gäller dock till och med den 9 november 2014 i fråga om textilprodukter som har släppts ut på marknaden före den 8 maj 2012.

3. Förelägganden och förbud som har meddelats enligt äldre föreskrifter ska fortfarande gälla.

Efter remiss har yttranden över promemorian lämnats av Hovrätten för Nedre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Karlstad, Marknadsdomstolen, Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Kommerskollegium, Tullverket, Konkurrensverket, Konsumentvägledarnas förening, Svensk Handel, Sveriges Kommuner och Landsting, TEKO (Sveriges Textil och Modeföretag) och Textilimportörerna.

Regelrådet, Agenturföretagen, Företagarna, FöretagarFörbundet, Konsumentföreningen Stockholm, Modebutikerna, Näringslivets Regelnämnd (NNR), Stockholm Modecenter, Svenska Tekoindustriföreningen, Svenskt Näringsliv och Sveriges Konsumenter har avstått från att lämna yttrande.